

AKČNÉ MESTÁ PRÍBEHY INŠPIRÁCIE

Akčné mestá – príbehy a inšpirácie, URBACT III, december 2018, z anglického originálu "Cities in Action – Story of Change"

Vydal OP URBACT

20 avenue Ségur, 75007, Paríž, Francúzsko
<http://urbact.eu>

Slovenský preklad vydalo

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky,
Námestie slobody č. 6, 810 05 Bratislava

Koordinátori

Jenny Koutsomarkou
Ed Thorpe

Autori príspevkov

Tim Abrahams
Jenny Koutsomarkou
Amy Labarrière
Jamie Mackay
Francesca Parry
Ed Thorpe

Korektúry

Perrine Cordero
Jenny Koutsomarkou
Nuala Morgan
Louis Trehard
Stefanie Weber

Grafický návrh

epiceum
anti-com

Tlač

Stredná odborná škola polygrafická
Račianska 190, 835 26 Bratislava

©2018 OP URBACT III

©2020 MDV SR, BRATISLAVA

POĎAKOVANIE

Operačný program URBACT srdečne ďakuje všetkým zástupcom miest a vedúcim expertom sietí pre akčné plánovanie za ich slovné alebo písomne príspevky do tohto zborníku.

URBACT III, december 2018

AKČNÉ MESTÁ PRÍBEHY A INŠPIRÁCIE

Predhovor

Je pre mňa veľmi inšpiratívne vidieť úspešné projekty miest v rôznych častiach Európy. Ak sa v niektorých mestách dejú inšpiratívne zmeny, tak prečo nie vo všetkých? Európske mestá majú rôznu históriu, veľkosť, výhody a výzvy, ale všetky sa majú čo od seba navzájom naučiť prostredníctvom spolupráce.

Od roku 2002 prebiehajú dôležité zmeny na miestnej úrovni vďaka organizovanému vytváraniu sietí a budovaniu kapacít prostredníctvom programu URBACT programu politiky súdržnosti EÚ.

Vďaka účasti v URBACT sieťach pre akčné plánovanie si stovky miest v celej Európe mohli vymieňať osvedčené postupy, vytvárať integrované plány s miestnymi zainteresovanými subjektmi a občanmi a v konečnom dôsledku zlepšovať životy svojich obyvateľov.

Táto publikácia prináša niekoľko **úspešných príbehov miest zapojených do OP URBACT, ktoré vyvolali miestne zmeny**. Sú o mestách, ktoré sa odvážili experimentovať a ktorým sa podarilo dosiahnuť výsledky v oblasti sociálneho začlenenia, ekonomického rozvoja, mestského plánovania alebo ekologickejšieho spôsobu života. Nech sa už rozhodli pracovať na akejkoľvek téme, z ich URBACT dobrodružstva si treba vziať minimálne dve hlavné ponaučenia.

Po prvé, tieto projekty sú dôkazom toho, že **keď Európa a mestské samosprávy splnomocnia občanov na formovanie ich budúcnosti**, politiky sa stanú inkluzívnejšími a časom budú účinnejšie. Vezmime si napríklad rumunské mesto Slatina so 70 000 obyvateľmi. Vďaka zapojeniu do projektu URBACT mesto navrhlo Plán udržateľnej mestskej mobility spolu s bezpečnostnými zložkami, zástupcami školstva, mimovládnyimi organizáciami, podnikmi, médiami a obyvateľmi. Vďaka takmer 20 mil. eur z finančných prostriedkov EÚ chce mesto v nasledujúcom desaťročí zdvojnásobiť využívanie verejnej dopravy, využívať hybridné autobusy, zlepšiť cestný systém a vytvoriť nový systém riadenia dopravy pre zdravšie a nízkouhlíkové prostredie.

Druhým ponaučením je, že **správa mesta a zamestnanci** sa vďaka výmenám s kolegami z miest EÚ stanú **skúsenejšími a efektívnejšími pri riešení mestských výziev**. Napríklad Cesis, mesto s 18 000 obyvateľmi v Lotyšsku, sa pripojilo k sieti URBACT s cieľom podporiť digitálne vzdelávanie a podnikanie. Mesto Cesis inšpirované inovatívnymi aktivitami realizovanými väčšími mestami EÚ predložilo pôsobivý Akčný plán pre digitálny rast 2022.

Z tohto dôvodu sú **spolupráca medzi mestami a posilnenie postavenia miestnych samospráv** dvoma hlavnými komponentmi Urbánnej agendy pre EÚ a novej Urbánnej agendy prijatej v Quite v októbri 2016.

Je v našom záujme **otvoriť a obohatiť kultúru našej verejnej správy**. Spolupráca medzi mestami je najlepším spôsobom ako uľahčiť výmenu, adaptáciu, implementáciu a šírenie osvedčených postupov na celom svete, zatiaľ čo participatívna tvorba politik zdoľa prináša dlhodobé výsledky, transparentnosť a zvýšenú dôveru v naše miestne samosprávy. V čase prípravy pôdy pre budúcu politiku súdržnosti je našou povinnosťou zabezpečiť, aby spolupráca a posilnenie postavenia ľudí neboli iba módnymi slovami, ale realitou pre naše mestá. Dlhujeme to im a našim spoluobčanom.

**Spolupráca
medzi mestami
je najlepším
spôsobom, ako
uľahčiť výmenu,
adaptáciu,
implementáciu
a šírenie
osvedčených
postupov na celom
svete.**

Corina Crețu, komisárka EÚ pre regionálnu a urbánnu politiku

Obsah

URBACT – príležitosť pre aktivitu a zmenu 8

Príbehy miest na témy:

Mestská mobilita

Zníženie počtu dopravných zápch pre zdravšie a bohatšie mesto – Slatina (Rumunsko)	10
Vízia udržateľnej mestskej mobility pripravená v spolupráci s užívateľmi – Bielefeld (Nemecko) ...	12
Priekopnícke riadenie nákladnej dopravy v meste – Gdyňa (Poľsko)	14
Nový mestský plán nákladnej dopravy – Umeå (Švédsko)	16

Pracovné miesta a zručnosti v miestnej ekonomike

Kaviarne nápadov a kurzy pod holým nebom: zlepšenie verejného priestoru – Petrinja (Chorvátsko)	18
Ako obyvatelia a podnikatelia vdýchli život centru mesta – Heerlen (Holandsko)	20
Sociálna ekonomika navrhnutá mileniálmi – Toruň (Poľsko)	22
Od obchodu s ropou k digitálnemu hubu – Kristiansand (Nórsko)	24
Smart špecializácia v post-industriálnom meste – Bilbao (Španielsko)	26
Posilnenie ekonomických ekosystémov naprieč metropolou – Bordeaux (Francúzsko)	28
Mestské centrum pre všetky ročné obdobia – Šibenik (Chorvátsko)	30
Ako sa vízia zmenila na pulzujúce centrum – Hengelo (Holandsko)	32
Posilnenie inovačného ekosystému v Porte – Porto (Portugalsko)	34
Spoločne k smart city administratíve – Záhreb (Chorvátsko)	36

Revitalizácia zanedbaných priestorov

Keď miestni prebudili veľké prázdne budovy – Neapol (Taliansko)	38
Oživenie starých budov na úžitok miestnych obyvateľov – Caen (Francúzsko)	40
Vdýchnutie nového života opusteným miestam – Casoria (Taliansko)	42
Obnova odlahých lokalít s aktívnou účasťou obyvateľov – Brno (Česká republika)	44
Inšpirácia plánom dočasného využitia – Gent (Belgicko)	46
Spiaca krásavica sa prebúda – Nantes (Francúzsko)	48
Stará pevnosť prináša novú súdržnosť – Cartagena (Španielsko)	50
Z opustenej vojenskej lokality do miesta plného zelene – Szombathely (Maďarsko)	52

Adaptácia na zmenu klímy

Miestna agitácia za mesto priateľské k cyklistike – Solún (Grécko)	54
Vysádzanie stromov podporuje mestskú odolnosť a participáciu – Burgas (Bulharsko)	56

Inovatívne verejné obstarávanie

Ako prispôbiť verejné obstarávanie miestnym potrebám – Preston (Spojené kráľovstvo)	58
Zmena myslenia pri obstarávaní pre verejné dobro – mestská časť Praha 9 (Česká republika)	60

Digitálna transformácia

Využitie sociálnych médií na zapojenie obyvateľov – Janov (Taliansko)	62
Zvýšenie participácie občanov na e-governmente – Tartu (Estónsko)	64
Hoci aj digitálne, stále je to o ľuďoch – Níredháza (Maďarsko)	66
Digitálna transformácia sa začína v útlom veku – Cēsis (Lotyšsko)	68

Začleňovanie migrantov a utečencov

Integrovaný plán pre migrantov vytvorený migrantmi – Roquetas de Mar (Španielsko)	70
Miestne partnerstvá reagujúce na nové migračné toky – Vantaa (Fínsko)	72

Mestská chudoba

Čo sa udeje zapojením obyvateľov do aktivít mesta? – Baia Mare (Rumunsko)	74
Z úradníkov sa stali inštitucionálni podnikatelia – Štrasburg (Francúzsko)	76
Sociálny plán s novým prístupom k podpore uchádzačov o zamestnanie – Aarhus (Dánsko)	78
Verejnoprospešné služby z pohľadu susedstiev – Gdansk (Poľsko)	80
Dáta, kamera, akcia! Plán mesta pre aktívnych občanov – Lipava (Lotyšsko)	82
Budovanie podpornej siete pre aktívnejšie mesto – Birmingham (Spojené kráľovstvo)	84

Udržateľné využívanie pôdy

O tom, ako miestne organické farmy zabezpečujú stravu školským jedálňam – Pays des Condruces (Belgicko)	86
Lokálne produkty + zdravé jedlo = šťastné deti: Prvá potravinová politika mesta Fundão – Fundão (Portugalsko)	88

Siete miest po celej Európe! 90

URBACT – príležitosť pre aktivitu a zmenu

Od roku 2002 si viac ako 1 000 miest vyskúšalo pridanú hodnotu nadnárodnej spolupráce, prenosu osvedčených postupov za národné hranice a participatívneho prístupu k tvorbe politiky. URBACT pokračoval v prepájaní miest aj v roku 2019 prostredníctvom novej výzvy na tvorbu sietí pre akčné plánovanie. Takto mestám pomáha naštartovať lokálnu zmenu.

Metóda URBACT

Správy EÚ a OSN už roky poukazujú na chronické, aktuálne a budúce výzvy a vyhliadky miest. Urbánne výzvy ako nezamestnanosť, úbytok obyvateľstva, znižujúce sa verejné investície, prílev migrantov a digitalizácia nútia mestá v celej Európe zmeniť svoj spôsob fungovania.

Iný spôsob, ako dosiahnuť prosperitu, blahobyt a rast v meste, je prehodnotenie modelu riadenia, ktorý mestské samosprávy implementujú, a prechod od úlohy velenia a riadenia k úlohe sprostredkovateľa. To si však vyžaduje dôveru medzi miestnymi volenými zástupcami mesta, zamestnancami mesta a občanmi a posilnenie úlohy miestnych zainteresovaných subjektov pri navrhovaní a vykonávaní miestnych politik. A práve v tomto okamihu prichádza URBACT.

URBACT volá po integrovanom rozvoji miest a zásadách horizontálnej a vertikálnej integrácie politik. Tieto zásady vychádzajú z integrovaného prístupu k mestskému rozvoju, ktorý sa používa od začiatku tisícročia a jeho dôležitosť potvrdili v roku 2007 Lipská charta, ako aj Amsterdamský pakt a Nová Urbánna agenda z roku 2016.

Horizontálna integrácia politik v rámci mesta si vyžaduje, aby rôzne komunálne služby a miestne agentúry úzko spolupracovali. Preto je potrebné projekt na vybudovanie miesta, ktoré bude hostiť aktivity, navrhnuť a implementovať tak, že bude zahŕňať aspekty plánovania (výber miesta), environmentálne, sociálne (školenia, opatrenia v oblasti nezamestnanosti) a ekonomické (podpora podnikania) aspekty. Vertikálna integrácia sa zameriava na spoluprácu politik a opatrení s príslušnými miestnymi zainteresovanými subjektmi (obyvatelia, združenia, partneri z verejného a súkromného sektora), ale aj s príslušnými orgánmi na vyššej úrovni, regionálnymi a/alebo národnými.

Na implementáciu týchto princípov v prostredí mestských samospráv v Európe vytvoril URBACT sériu procesov a nástrojov, ktoré sa tiež nazývajú „metóda URBACT“. Táto metóda prináša prostredie, ktoré uprednostňuje učenie sa praxou. Základnými kameňmi tejto metódy sú:

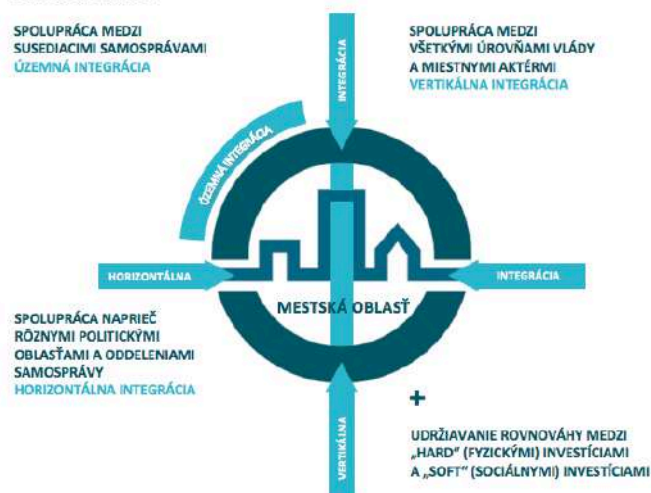
- **Vytváranie sietí medzi mestami EÚ** na výmenu osvedčených postupov a hľadanie riešení na aktuálne výzvy. V súčasnosti existujú tri typy sietí, ktoré zodpovedajú

INTEGROVANÝ MESTSKÝ ROZVOJ

ZNAMENÁ...

SPOLUPRÁCA MEDZI
SUŠEDIACIMI SAMOSPRÁVAMI
ÚZEMNÁ INTEGRÁCIA

SPOLUPRÁCA MEDZI
VŠETKÝMI ÚROVNAMI VLÁDY
A MIESTNYMI AKTÉRMÍ
VERTIKÁLNA INTEGRÁCIA

rôznym potrebám: siete pre akčné plánovanie pre mestá, ktoré si chcú vypracovať integrovaný akčný plán; siete pre transfer pre mestá, ktoré si chcú preniesť a prispôbiť už existujúcu skúsenosť do svojho miestneho kontextu; a implementačné siete pre mestá, ktoré majú integrovanú stratégiu/akčný plán a chcú riešiť problémy, ktorým čelia v priebehu implementácie. Siete uľahčujú proces výmeny a spolupráce pre zamestnancov mesta a miestne zainteresované subjekty prostredníctvom študijných návštev, nadnárodných workshopov a vzájomných hodnotení. Sieť tvorí vedúce partnerské mesto (lead partner) a až 11 projektových partnerov, ktorí sú podporovaní URBACT expertmi (pozri ďalej).

- **Participatívny prístup k mestskému rozvoju**, pretože mestá zapojené do URBACT-u si vytvárajú miestne skupiny URBACT, ktoré sú zložené zo zástupcov sociálneho, ekonomického a environmentálneho sektora (zamestnanci mesta, mimovládne organizácie, malé a stredné podniky, univerzity, občania a ďalšie zainteresované subjekty). Ich cieľom je nájsť riešenie potrieb a miestnych výziev, ku ktorým sa mesto prihlásilo. Tieto zainteresované subjekty ťažia z už uvedených aktivít týkajúcich sa vytvárania sietí.

- **Vypracovanie a implementácia akčných plánov**, po vytvorení siete a zapojení miestnych zainteresovaných subjektov. Je to proces spolupráce, ktorý je výsledkom výmeny osvedčených postupov a nápadov s partnerskými mestami EÚ a zo stretnutí miestnych skupín URBACT, kde sa tieto

URBACT City Festival, Lisabon 2018

praktiky prijímajú a prispôsobujú v podmienkach miest.

- **Expertná podpora**, pre mestá zapojené do sietí URBACT, ktorá je 100 % financovaná URBACT-om. Experti, ktorých si vyberajú samotné siete, podporujú mestá z hľadiska metodológie a tematických znalostí.
- **Budovanie kapacít a školenia pre mestských odborníkov**, ako participatívne navrhovať, prenášať a implementovať integrované postupy a stratégie. URBACT vytvoril Letné univerzity, ktoré spájajú stovky miest zapojených do URBACT-u, aby si zlepšili svoje zručnosti pri tvorbe integrovaných akčných plánov s miestnymi zainteresovanými subjektmi. Okrem týchto univerzít URBACT ponúka aj národné školenia, webinára a príručky o konkrétnych témach.
- **Uplatňovanie „rámca výsledkov“** na definovanie očakávaných výsledkov a vplyvu integrovaného akčného plánu na miestnej úrovni vrátane vymedzenia míľnikov, indikátorov výsledkov a výstupov a monitorovania pokroku.
- **Kapitalizácia a komunikácia** poznatkov a postupov v prospech miest zapojených do URBACT-u, ale aj nezapojených. URBACT na tento účel vytvoril niekoľko prostriedkov: webová stránka URBACT, sociálne médiá, články, publikácie, workshopy, policy laby, mestské festivaly, národné kontaktné miesta, ktoré komunikujú v národných jazykoch vo svojich krajinách, prepojenie a zdieľanie poznatkov v partnerstvách Urbánnej agendy pre EÚ a s ďalšími organizáciami zaoberajúcimi sa mestským rozvojom (CEMR, EUROCITIES, UN-HABITAT, atď.).
- **Podpora sekretariátu URBACT, národných kontaktných bodov a programových expertov**, od roku 2014 do roku 2018 URBACT financoval 20 sietí pre akčné plánovanie, do ktorých sa zapojilo 205 miest z celej Európy. Vďaka metóde URBACT tieto mestá podporili miestne zainteresované subjekty prostredníctvom miestnych skupín v spolupráci na tvorbe integrovaného akčného plánu. Viac ako 66 % z týchto miest malo schválený integrovaný

akčný plán, takmer 50 % si zabezpečilo jeho financovanie a viac ako 80 % miest už začalo realizovať integrovaný akčný plán. Príbehy a svedectvá miest uvedené na nasledujúcich stranách poukazujú na pridanú hodnotu tejto metódy ako spôsobu dosiahnutia trvalo udržateľného rozvoja miest.

🏠 Ako profitovať z OP URBACT

Každé mesto bez ohľadu na veľkosť môže profitovať z operačného programu URBACT.

Po prvé, stránka URBACT je hodnotným zdrojom vedomostí a skúseností, príkladov dobrej praxe, článkov, prípadových štúdií a integrovaných akčných plánov na rôzne témy, ktoré môžu inšpirovať malé alebo veľké mestá. Zároveň sú k dispozícii publikácie v digitálnej a papierovej forme, ako je napríklad aj „Cities in Action – Stories of Change“. Tieto publikácie sú dostupné v celej Európe s pomocou národných kontaktných bodov URBACT.

Po druhé, URBACT pravidelne organizuje podujatia pre všetky mestá EÚ s cieľom zdieľať vedomosti, skúsenosti a know-how. Tieto podujatia zahŕňajú URBACT City Festivaly, policy laby, workshopy počas Európskeho týždňa regiónov a miest a ostatných veľkých konferencií. Zároveň národné kontaktné body URBACT, ktoré fungujú v 27 krajinách EÚ, komunikujú a organizujú národné podujatia o príkladoch dobrej praxe a výsledkoch miest zapojených do URBACT-u.

Po tretie, akékoľvek mesto sa môže prihlásiť do výzvy na vytváranie sietí a profitovať z výmeny skúseností a procesu učenia sa s partnermi z EÚ.

Nová kohézna politika EÚ a jej nástroje pre mestá by mali byť postavené na tejto metóde URBACT, jej výsledkoch, výhodách a skúsenostiach. Dovtedy však URBACT bude pokračovať vo svojej činnosti tak, aby boli mestá lepšími miestami pre život.

ZNÍŽENIE POČTU DOPRAVNÝCH ZÁPCH PRE ZDRAVŠIE A BOHATŠIE MESTO

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Slatina (Rumunsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **70 000**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **CityMobilNet**
- 📄 Podrobnejšie informácie: <http://urbact.eu/citymobilnet>

Samospráva mesta Slatina pripravuje dlhodobú stratégiu zameranú na vyčistenie mestských ciest a podporu využívania verejnej dopravy. Vďaka účasti v sieti URBACT CityMobilNet vytvorili miestnu skupinu na dokončenie svojho Plánu udržateľnej mestskej mobility a získali finančné prostriedky od EÚ na vybudovanie flotily hybridných autobusov.

Slatina je mesto ochromené dopravou. Podľa prieskumu, ktorý prebehol v roku 2017, iba 8,5 % obyvateľov cestovalo prevažne verejnou dopravou, 0,7 % využívalo bicykel a až 48 % obyvateľov považovalo za svoj hlavný spôsob cestovania využívanie súkromného automobilu.

Medzi najzávažnejšie následky patria znečistenie ovzdušia, hluk a vysoká frekvencia nehôd. Dopravné zápchy však majú vplyv aj na miestnu a regionálnu ekonomiku. Spoločnosti majú problémy s rozvozom tovaru, zatiaľ čo spotrebiteľia uviaznu v pomaly sa pohybujúcich kolónach. Zlepšenie mestskej mobility sa stalo urgentnou prioritou z dôvodu verejného zdravia, ale aj zefektívnenia mesta ako obchodného a logistického centra.

Účastou v sieti URBACT CityMobilNet podnikla samospráva mesta Slatina prvé kroky pri budovaní udržateľnejšieho dopravného modelu. „Nikto o týchto otázkach ani nepremýšľal,“ hovorí Cristiana Serban, pracovníčka miestneho úradu. „Navrhovali sme vôbec prvý dokument o mestskej mobilite v meste.“ Dlhodobým cieľom bolo vypracovať formálny Plán udržateľnej mestskej mobility s cieľom požiadať o financovanie z EŠIF a začať dlhodobú transformáciu. Hlavným očakávaním mesta Slatina od OP URBACT bola technická pomoc pri navrhovaní plánu, ale zároveň aj podpora pri prezentácii projektu.

📍 Identifikovanie problémov a riešení v rámci veľkej miestnej skupiny

Po vstupe do siete mesto založilo miestnu skupinu URBACT. Úlohou tejto skupiny bol brainstorming smerom k Plánu udržateľnej mestskej mobility. Do tejto skupiny patrilo viac členov, ako sa pôvodne očakávalo. Skupinu tvorilo 97 zainteresovaných subjektov – od verejných činiteľov v oblasti ciest a dopravy po bezpečnostné služby, zástupcov vzdelávania, mimovládne organizácie a médiá. Na stretnutiach sa, samozrejme, zúčastňovali aj miestni a medzinárodní podnikatelia, ktorých prevádzky by profitovali z lepšej dopravy.

Večerná Esplanada v centre Slatiny

© Magistrát mesta Slatina

Zástupcovia novej iniciatívy pre elektrické bicykle v meste Slatina

„Obzvlášť nás prekvapil počet občanov, ktorí sa rozhodli zapojiť,“ hovorí pani Serban. „Mali sme niekoľko laikov, ktorí prišli a zúčastnili sa na všetkých stretnutiach.“ Veľkosť a rozmanitosť skupiny vyústila do rozsiahlej identifikácie problémov, čo však zároveň prinieslo výzvy pre racionalizáciu dát. Využitím techník odporúčaných URBACT-om (ako je definovanie problémov, ich príčin a dôsledkov a využitie vedomostí získaných na nadnárodných stretnutiach s partnerskými mestami) mohla miestna skupina identifikovať spoločné problémy viacerých skupín zainteresovaných subjektov. Toto umožnilo vytvoriť si úplný obraz o problémoch.

„Zvyčajne nepoznáme názor komunity, iba ich reakciu po vynútení opatrení,“ hovorí Claudiu Dascalu, vedúci oddelenia ulíc, parkovania a osvetlenia. „URBACT bol iný. Z môjho pohľadu spolupráca s ľuďmi v miestnej skupine dokázala, že dobré nápady môžu pochádzať odkiaľkoľvek a nie nevyhnutne od odborníkov. Boli to efektívne stretnutia, ktoré vyústili do komplexného súboru opatrení.“

🏠 Vzdelávanie verejnosti

Po mesiacoch príprav mesto zhromaždilo navrhované opatrenia v rámci Plánu udržateľnej mestskej mobility, ktorý bol dokončený pred plánovaným termínom v októbri 2017. Dokument okrem iného načrtol stratégiu na zlepšenie cestného systému a otváranie nových cyklistických pruhov. Jeho prioritou však bola modernizácia verejnej dopravy. Dokument načrtol plány a cenu pre flotilu hybridných autobusov, bezplatnú Wi-Fi na všetkých zastávkach a nový systém riadenia dopravy. Mesto bolo schopné si zabezpečiť prostriedky z Regionálneho operačného programu vo výške 19 774 100 eur (článok 5 nariadenia EÚ o mestskej mobilite) a pracuje na implementácii tejto ambiciózneho stratégie. „Plán udržateľnej mestskej mobility je plne rozbehnutý,“ potvrdzuje Birin Adrian – Ciprian, vedúci odboru územného plánovania v Slatine.

Stretli sme sa s inžiniermi a so špecialistami na mobilitu, aby sme vytvorili cyklistické chodníky a systém verejnej dopravy. Prijímame všetky potrebné kroky na implementáciu opatrení identifikovaných zainteresovanými subjektmi.“ Podľa prognóz by sa pri implementácii stratégie malo dosiahnuť výrazné zníženie hladín CO₂ a mesto by sa malo stať zdravším a ekologickejšim. Minimálnou ambíciou je v nasledujúcom desaťročí zdvojnásobiť využívanie verejnej dopravy na 16 %. Je to síce skromný cieľ, ale pripravil by pôdu na ďalšie zmeny v budúcnosti.

„OP URBACT bol iný. Z môjho pohľadu spolupráca s ľuďmi v miestnej skupine URBACT dokázala, že dobré nápady môžu pochádzať odkiaľkoľvek a nie nevyhnutne od odborníkov. Boli to efektívne stretnutia, ktoré vyústili do komplexného súboru opatrení.“

Claudiu Dascalu

🏠 Dopravné riešenia prebraté z partnerských miest

Vplyv CityMobilNet sa nezačal a neskončil s plánom mobility. Okamžitej potrebe znížiť preťaženie pomôže vybudovanie centrálného dispečingu, kde je možné integrovať rôzne dopravné modely. Táto iniciatíva bola založená na príklade z partnerského mesta Aix-Marseille-Provence (Francúzsko).

Mesto Slatina tiež pripravilo projekt na podporu pešieho dochádzania do školy na základe úspešnej praxe z mesta Bielefeld (Nemecko). Je to súčasť všeobecnejšieho úsilia zameraného na zmenu postoja verejnosti k mobilite za pomoci vzdelávacích a kultúrnych zásahov.

„Práca s URBACT-om nám priniesla mnohé nové nápady,“ uzatvára pani Serbanová, „sme zvyknutí premýšľať o mobilite prostredníctvom národnej a miestnej byrokracie, ale v tejto sieti nás inšpirovali mäkké opatrenia na podporu našej práce. CityMobilNet nám skutočne pomohol veci urýchliť.“

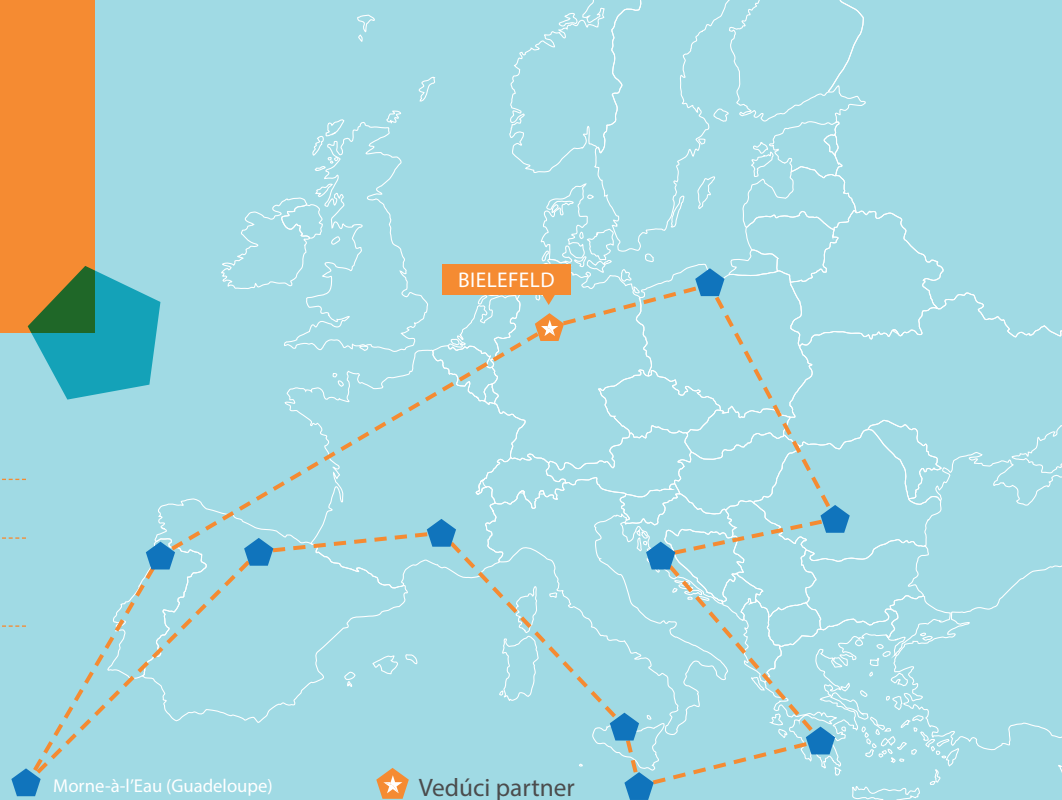

Mesto Slatina pracuje na skrášlení mestskej dopravnej siete

VÍZIA UDRŽATEĽNEJ MESTSKEJ MOBILITY PRIPRAVENÁ V SPOLUPRÁCI S UŽÍVATEĽMI

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Bielefeld (Nemecko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **340 000**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **CityMobilNet**
- 📄 Podrobnejšie informácie: <http://urbact.eu/citymobilnet>

Bielefeld má silnú tradíciu v environmentálnej politike. S rastom obyvateľstva a rastom intenzity dochádzania začalo mesto pripravovať nový plán udržateľnej mobility prostredníctvom využitia inovatívnych nástrojov, ktoré URBACT ponúka.

Panoráma Bielefeldu

V Nemecku sa hovorí, že Bielefeld neexistuje. Je to milý vtíp, ktorým miestni oslavujú provinčnú reputáciu svojej komunity. Toto stredne veľké mesto v Severnom Porýní-Westfálsku je v skutočnosti centrom hospodárstva, vedy a kultúry pre okolitý región. Vedenie z celého politického spektra preukázalo záväzok dodržiavať environmentálne zásady. Verejná doprava je efektívna a jazda na bicykli je relatívne bežným spôsobom dopravy.

Vďaka vysokej kvalite služieb a technikám plánovania zaznamenalo mesto od roku 2010 nárast počtu obyvateľov

o viac ako 10 000. Okrem toho do Bielefeldu denne dochádza viac ako 80 000 ľudí a mnohí dochádzajú autom. Prioritou teda je zlepšenie dopravnej infraštruktúry. „Zmena v tomto sektore sa nemôže zastaviť pri nahrádzaní fosílnych palív,“ zdôrazňuje Olaf Lewald z oddelenia európskych záležitostí a projektový manažér mesta Bielefeld.

„Potrebujeme kriticky preskúmať naše predchádzajúce zvyky a rozvíjať alebo zdokonaľovať nové formy spolupráce, ako aj nové prístupy k plánovaniu, aby sme mohli riešiť veľké problémy budúcnosti, medzi ktoré patrí aj zmena klímy.“

◆ Získavanie podpory ekologickejšieho cestovania prostredníctvom URBACT-u

S cieľom formalizovať tento proces mesto identifikovalo potrebu pripraviť Plán udržateľnej mestskej mobility, ktorý má pomôcť zmeniť správanie verejnosti v súvislosti s mobilitou a využívaním zelených možností. Keď mesto v roku 2015 pracovalo na návrhu dokumentu, obrátilo sa na odborníkov z URBACT-u pri hľadaní inovatívnych nástrojov, ktoré by mohli byť integrované do plánu.

Bielefeld sa na základe svojich skúseností s udržateľným rozvojom stal lead partnerom siete CityMobilNet. Vo výsledku malo mesto privilegovanú úlohu pri koordinovaní a definovaní spôsobov spolupráce v rámci siete a bolo schopné zdieľať svoje odborné znalosti s mestami, ktoré sa týmito otázkami zaoberali po prvýkrát – ako napríklad mesto Slatina z Rumunska. Hlavnou prioritou však bolo poučiť sa z rôznych príkladov. „Pripojili sme sa k sieti s poznaním, že neexistuje jednotné riešenie pre všetky mestá,“ hovorí pán Lewald. „Chceli sme počuť názor ostatných, stretnúť sa s medzinárodnými odborníkmi a vymieňať si znalosti a osvedčené postupy s inými organizáciami z celej Európy.“

◆ Mestá z juhu Európy inšpirovali nové kampane zamerané na chôdzu a cyklistiku

Počas návštev juhoeurópskych miest ako Marseille (Francúzsko) a Agii Anargyri Kamatero (Grécko) objavovali členovia miestnej skupiny URBACT mesta Bielefeld problémy mestskej mobility, ktoré predtým nevideli. Zároveň spoznávali aj kreatívne riešenia, z ktorých sa môžu poučiť. Obzvlášť si osvojili využívanie „mäkkých prístupov“, ako sú plagáty a kultúrne intervencie predstavujúce mechanizmy, ktoré ovplyvňujú správanie verejnosti.

Inšpirovali sa partnermi siete CityMobilNet a zorganizovali v školách a verejných inštitúciách kampaň na podporu chôdze a cyklistiky v meste. Bielefeld zaujala aj stratégia mesta Braga z Portugalska zameraná na rozšírenie a zlepšenie peších zón. Teraz si tieto dve mestá vymieňajú stratégie, ako urobiť ich ulice priateľskejšie pre starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím, ktoré obmedzuje ich pohyb.

◆ Spoločná príprava Integrovaného akčného plánu mobility

Okrem možnosti spolupráce s inými mestami poskytol URBACT mestu Bielefeld aj nové organizačné nástroje, z ktorých sa niektoré ukázali ako účinné na miestnej úrovni. Najúspešnejším bol formát stretnutia s názvom „Budúci Workshop“. Tento inovatívny prístup k organizovaniu strategických zhromažďovaní využíva mapy, štatistiky a výsledky z predchádzajúcich štúdií ako podnety na vytváranie akčných plánov.

Mesto Bielefeld vedie svojich občanov a obyvateľov k tomu, aby hľadali alternatívne spôsoby dopravy.

„Chceli sme počuť názor ostatných, stretnúť sa s medzinárodnými odborníkmi a vymieňať si znalosti a osvedčené postupy s inými organizáciami z celej Európy.“

Olaf Lewald

V roku 2017 samospráva vyzvala vplyvné zainteresované subjekty z mesta i z jeho okolia, aby spoločne identifikovali priority pomocou tejto metódy. Účastníkmi boli zástupcovia cyklistických a automobilových federácií a orgánov verejnej dopravy, ale aj učitelia, lekári a policajti.

To však nebol koniec procesu. Samospráva vypracovala sedemročný Integrovaný akčný plán založený na spätnej väzbe zainteresovaných strán. Tento dokument načrtol aj záväzok zvýšiť atraktivitu centra mesta, zabezpečiť rovnaké možnosti pre účastníkov cestnej premávky a všeobecne zvýšiť bezpečnosť. Tieto závery boli potvrdené aj politickými zástupcami na vysokej úrovni. „Pomocou výboru pre dopravu, ktorý pôsobí pri mestskom parlamente, sa spojili všetky skupiny bez ohľadu na to, či sú súčasťou súčasnej vlády,“ potvrdil Claus Kollinger, lead expert siete. Tento proces umožnil prostredníctvom participatívnych metód dosiahnuť politický konsenzus.

S týmto vedomím bude Integrovaný akčný plán v roku 2019 formalizovaný do strategického dokumentu, ktorý bude v súlade s medzinárodnými štandardmi Plánu udržateľnej mestskej mobility. Bielefeld za svoju úspešnú koordinačnú úlohu v sieti CityMobilNet v roku 2017 požiadali, aby sa podelil o svoje odborné znalosti v Partnerstve pre urbánnu mobilitu, ktoré bolo vytvorené na základe Urbánnej agendy pre EÚ. Táto prebiehajúca nadnárodná iniciatíva skúma, ako by fondy EÚ mohli účinnejšie pomôcť pri zlepšovaní mestskej mobility vo všetkých členských štátoch.

PRIEKOPNÍCKE RIADENIE NÁKLADNEJ DOPRAVY V MESTE

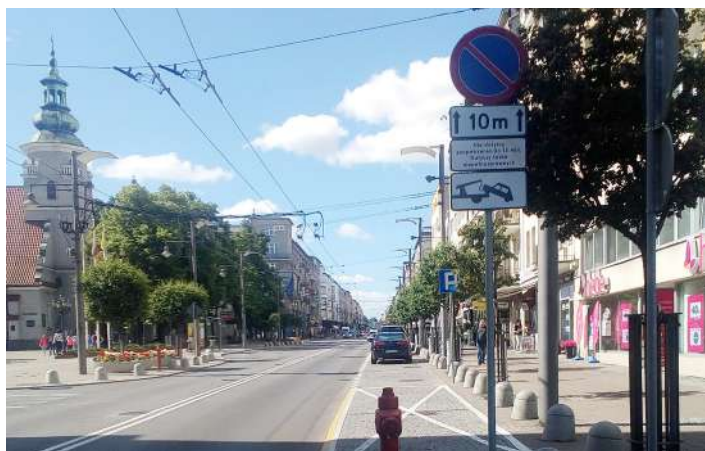
Základné informácie

- 📍 Lokality: **Gdyňa (Poľsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **247 000**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT:
Freight TAILS
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/freight-tails>

★ Vedúci partner

Miestna skupina pomohla zlepšiť dopravné opatrenia v oblasti doručovania tovaru v centre mesta Gdyňa, a tým prispela k návrhom Plánu udržateľnej mestskej mobility – prvej schémy takéhoto druhu v Poľsku. URBACT pomohol mestu spojiť sa s odborníkmi a mestami EÚ, ktoré majú skúsenosti s riešením nákladnej dopravy v mestách.

Riadenie nákladnej dopravy v meste Gdyňa

Gdyňa, bývalá tichá pobaltská rybárska dedinka, je v súčasnosti tretím najväčším poľským prístavom. V blízkosti mestského života s obchodmi, kaviarňami, reštauráciami, službami a dopravou. V čase, keď mesto vstúpilo do siete Freight TAILS, už malo problémy s dopravnými zápchami, nehodami, nelegálnym parkovaním a znečistením ovzdušia. Táto skúsenosť bola priekopnícka – samospráva sa po prvýkrát sústredila na nákladnú dopravu v meste v spolupráci s miestnou skupinou URBACT zloženou z maloobchodníkov, obyvateľov, polície a ďalšími zainteresovanými subjektmi. Keďže v miestnych predpisoch o nákladnej doprave chýbali jasné definície (napr. veľkosť

plôch na vyloženie nákladu a značenie), mesto Gdyňa sa rozhodlo vytvoriť niekoľko praktických, ľahko vykonateľných nariadení. V januári 2018 schválil poradný výbor starostu pilotnú schému s 11 nákladnými priestormi a novým cestným systémom, ktorú navrhla miestna skupina URBACT. Práce na maľovaní ciest a regulačných značeniach sa začali v máji po informovaní obchodníkov, dodávateľských spoločností a obyvateľov. Keď začali vznikať vyhradené plochy na doručovanie tovaru, záujem stúpal. Tento postup bol pre poľské mesto postavené v 20. rokoch 20. storočia obzvlášť inovatívny. „Legislatíva venujúca sa doprave sa zameriava hlavne na osobné autá,“ hovorí Alicja Pawlowska, ktorá manažuje EÚ projekty udržateľnej mobility v meste Gdyňa. „Infraštruktúra sa preto stále často navrhuje a stavia tak, aby podporovala používanie osobných áut a núti udržateľné druhy dopravy bojovať o priestor.“

📍 Mezinárodná a miestna spolupráca

„Mesto Gdyňa veľmi dobre využilo URBACT proces vzájomného preskúmania,“ hovorí lead expert siete Philip Stein. Gdyňa pozvala svoje partnerské mestá, aby ju navštívili a pozreli sa na jej problémy – ako zaparkované osobné autá blokujú dodávky. Rady partnerov inšpirovali mesto Gdyňa, aby začali s jednoduchým pilotným projektom: plánovanie stojísk na zásobovanie na troch hlavných uliciach.

„To pritiahlo záujem politikov a pomohlo im pochopiť výhody riešenia tohto problému v celomestskom meradle,“ dodáva Stein. Dôsledky boli dvojaké, hovorí Daniel Kaszubowski, profesor Technickej univerzity v Gdansku a externý odborník pre sieť Freight TAILS. „Po prvé, vedenie mesta si uvedomilo, že nákladná doprava v meste je pre podniky a komunitu skutočne dôležitou témou. Po druhé sa nám podarilo dokázať, že tento problém je možné vyriešiť praktickým spôsobom, a dúfame, že sme tým pripravili pôdu pre ďalšiu realizáciu.“ Mesto Gdyňa pokračovalo v učení sa od svojich partnerov počas celého trvania projektu Freight TAILS – využívalo typy od miest Umeå (Švédsko) a Brusel (Belgicko) o zbere údajov a o efektívnom využívaní zdrojov alebo poradenstvo od mesta Londýn (Spojené kráľovstvo) o podpore účasti miestnych aktérov. Toto pomohlo mestu nadviazať spoluprácu s miestnymi aktérmi ako nikdy predtým, hovorí pani Pawłowska. „Vďaka URBACT-u sme mali čas a zdroje na to, aby sme si prešli participatívnym procesom tak, ako by to malo byť.“

◆ Prvý podrobný prieskum týkajúci sa nákladnej dopravy v meste Gdyňa

„29 % dodávok v centre mesta si vyžadovalo dvojité parkovanie a 25 % parkovalo na chodníkoch.“ Toto je druh informácií, ktoré Gdyňa zozbierala v roku 2017. Pozorovatelia zaznamenali 423 dodávok a pracovníci oddelenia riadenia mobility a zelených plôch spolu so študentmi viedli rozhovory s 334 maloobchodníkmi a mnohí sa stretli po prvýkrát. „Údaje, ktoré sme zhromaždili, boli obrovským krokom vpred,“ hovorí pani Pawłowska. „Prieskum poskytol základ predpokladu, že určitý druh podnikania generuje určitý počet dodávok.“

◆ Naberanie na obrátkach

Podľa prof. Kaszubowského sieť Freight TAILS zdôraznila efekty zlepšovania miest: „Zamerali sme sa na zvýšenie

Nové parkovacie plochy na zastavenie a vyloženie tovarov vytvárajú bezpečnejší priestor pre chodcov

spoľahlivosti dodávok poskytnutím primeraných miest na zastavenie a vyloženie. Toto bol jeden aspekt problému. Zároveň to tiež poskytlo príležitosť na zvýšenie bezpečnosti chodcov odstránením vozidiel z chodníkov.“ Na základe pilotnej schémy schválil primátor mesta druhý významnejší a komplexnejší návrh miestnej skupiny URBACT: obmedziť hmotnosť vozidiel vstupujúcich do centra mesta. Výskum a rokovania so supermarketmi prebiehali tak, aby bolo všetko pripravené na spustenie vo februári 2019. Pani Pawłowska dodáva: „Z dlhodobého hľadiska to už má účinok, pretože obchody z rôznych mestských častí sa už obracajú na mesto so žiadosťami o vytvorenie plôch na doručovanie tovaru v ich blízkosti.“

„Vďaka URBACT-u sme mali čas a zdroje na to, aby sme si prešli participatívnym procesom tak, ako by to malo byť.“

Alicja Pawłowska

Alicja Pawłowska zdôrazňuje šesť benefitov siete Freight TAILS:

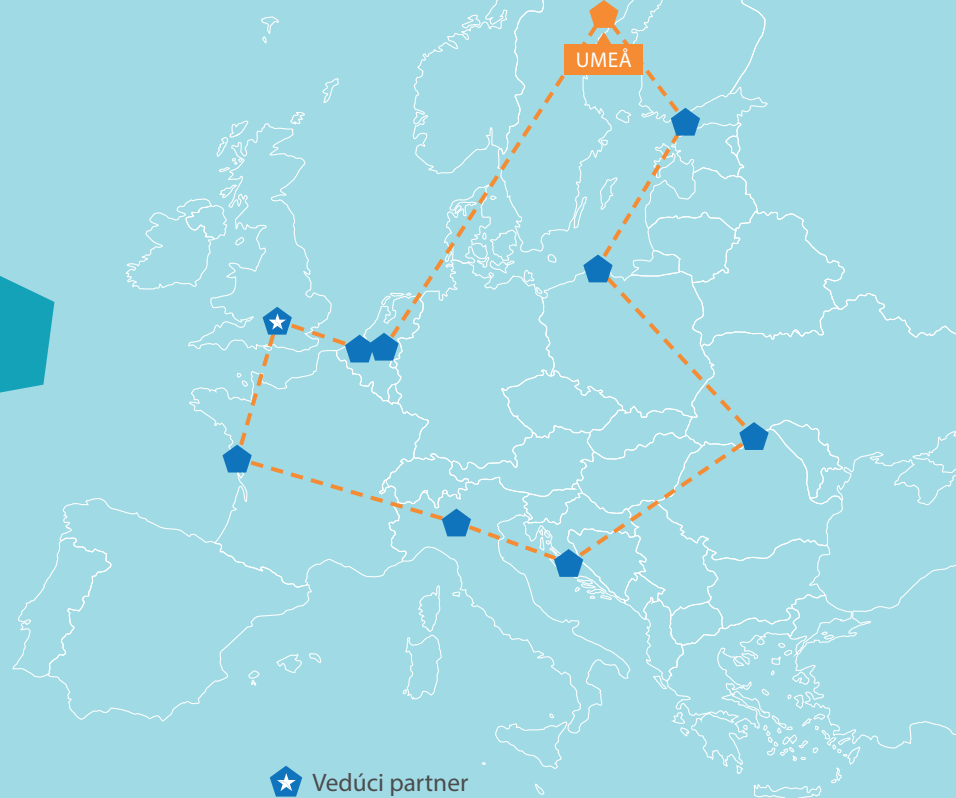
- 1 Zapojenie nášho viceprimátora a podpredsedu mestskej rady a ich podpora pri rozhodnutiach.
- 2 Skúmanie dodávok, takže sme mohli podporiť naše merania skutočnými dátami.
- 3 Získavanie si obchodníkov, organizovanie konštruktívnych stretnutí.
- 4 Externý expert na analýzu údajov, poradenstvo a podporu. Bol veľmi zaniatený, flexibilný a pochopil potreby a obmedzenia mesta. Vždy bral do úvahy naše návrhy, ako viesť tento proces. Moderoval stretnutia a ako vedecký pracovník zo známej technickej univerzity pomohol získať podporu pre navrhované opatrenia.

- 5 Požiadavka primátora analyzovať (a implementovať) návrh miestnej skupiny URBACT na zavedenie systému obmedzenia hmotnosti v rámci rozhodovania o implementácii plánov na zavedenie plôch na doručovanie.
- 6 Poskytovanie letákov v obchodoch o tom, ako fungujú nové plochy na doručovanie. Majitelia a manažéri obchodov boli vo všeobecnosti veľmi pozitívni: toto opatrenie považovali za niečo, čo im pomáha fungovať. Báli sme sa, že by ľudia povedali, že sme im odobrali parkovisko. Nakoniec sme však cítili veľkú spokojnosť s našou prácou na projekte.

NOVÝ MESTSKÝ PLÁN NÁKLADNEJ DOPRAVY

Základné informácie

- 📍 Lokalita: Umeå (Švédsko)
- 👤 Počet obyvateľov: 123 380
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: Freight TAILS
- 📄 Podrobnejšie informácie: <http://www.urbact.eu/freight-tails>

★ Vedúci partner

Ked' sa Umeå – najväčšie mesto severného Švédska – pripojilo k URBACT sieti Freight TAILS, jeho centrum zápasilo s narastajúcimi dopravnými problémami, čiastočne kvôli vozidlám zabezpečujúcim pravidelnú distribúciu tovarov pre obchody a poskytovateľov služieb. Vzhľadom na rýchly nárast populácie a prudký rozvoj elektronického obchodu v meste Umeå vznikla potreba vytvorenia udržateľnej stratégie nákladnej dopravy, aby zostala atraktívna.

„Umeå má problém s kvalitou ovzdušia v centre mesta – toto bol východiskový bod pre našu prácu s nákladnou dopravou a náš vstup pre zapojenie sa do OP URBACT“, spomína Lina Samuelsson, projektová manažérka v meste Umeå. Mesto v priebehu dvoch rokov spolupracovalo s deviatimi partnerskými mestami v rámci siete Freight TAILS a vypracovalo jednoznačný integrovaný plán: „Program nákladnej dopravy pre centrum mesta Umeå 2018 – 2025“, ktorý získal úplnú podporu mestského zastupiteľstva. „Dnes máme program, ktorý uľahčuje prijímanie správnych rozhodnutí týkajúcich sa nákladnej dopravy v meste Umeå. Program slúži celému mestu, všetkým našim obyvateľom, návštevníkom a ľuďom, ktorí tu pracujú alebo sa v budúcnosti zamestnajú v odvetví dopravy,“ hovorí Samuelsson.

📍 Demystifikácia miestnych záujmov

Dopravcovia, obyvatelia, miestna samospráva, dodávatelia, podniky, prenajímatelia, výrobcovia vozidiel,... – takéto zložité záujmy bránili plánovaniu budúcnosti nákladnej dopravy v meste Umeå. Pre jednotlivcov problém nákladnej dopravy nie je komplexný, takže bolo zložité porozumieť riešeniam, komunikovať o nich a dohodnúť sa na nich. Po vstupe do OP URBACT mesto Umeå založilo miestnu

„S takou skupinou, akou je miestna skupina URBACT, sme nikdy predtým nepracovali. Niektoré postupy máme podobné, ale overená metóda URBACT ich zdokonalila, zlepšila a urobila ich úspešnejšími.“

Lisa Persson

skupinu URBACT, ktorá spája relevantných ľudí s cieľom identifikovať hlavné výzvy týkajúce sa nákladnej dopravy vrátane nebezpečného nakladania a vykladania tovarov na uliciach, znečistenia ovzdušia hluku, neregulovaného systému dodávok a komplexného zberu odpadu. Okrem iného mesto vypracovalo správu o aktuálnom stave, ktorá tvorí základ pre nový program nákladnej dopravy a je v súlade s rozvojovými

stratégiami mesta. „Naša miestna skupina URBACT bola veľmi dôležitou podporou pri poskytovaní informácií, vstupov a údajov, ktoré sme využili pri vypracovaní správy o stave mesta,“ hovorí pani Samuelsson. „V budúcnosti bude miestna skupina URBACT jedným z najdôležitejších partnerov pri plnení cieľov Programu nákladnej dopravy v meste Umeå.“ „Mesto Umeå malo skúsenosti s uvažovaním o vzťahu medzi nákladnou dopravou a maloobchodom,“ vysvetľuje URBACT vedúci expert

– Philip Stein, „ale žiadne skutočné znalosti o tom, ako sa s tým vyrovnáť v kontexte mesta – neboli schopní spojiť sa s odvetvami, napríklad s prevádzkovateľmi nákladnej dopravy. Nakoniec boli jedným z najúspešnejších pri získavaní politikov na svoju stranu“.

◆ Spustenie integrovaného plánu nákladnej dopravy

Mesto Umeå začalo s realizáciou nového programu nákladnej dopravy. Lisa Persson z oddelenia dopravného plánovania, ulíc a parkov mesta Umeå pripravuje „kontrolný zoznam pre nákladnú dopravu“, ktorý bude základom rozhodovania pri plánovaní rozhodnutí a príprave brožúry pre dopravcov. Čoskoro budú monitorované nakladacie priestory v centre mesta, aby sa lepšie rozhodlo o ich budúcom umiestnení. Budúce aktivity zahŕňajú požiadavky na obstarávanie podporujúce tichú, energeticky hospodárnu mestskú dopravu, zlepšenia dodávok v zónach s obmedzeným vjazdom vrátane fyzického riešenia priestorov a návrhu trás. Odrážajúc rozmanitosť zainteresovaných subjektov, táto práca si vyžaduje zapojenie rôznych odborov mestského úradu, od územného plánovania a obstarávania až po ochranu životného prostredia a zdravia, ale zároveň aj majiteľov obchodov, dopravcov, komunálnej organizácie zaoberajúcej sa odpadom a vodou a ďalších. Plán nákladnej dopravy zahŕňa štyri realistické „ukazovatele“, merajúce miestne názory, prítomnosť nákladných vozidiel na uliciach, počet úmrtí a vážnych zranení spôsobených nákladnými vozidlami a podiel ťažkých vozidiel, ktoré rešpektujú ekologické zónové obmedzenia vjazdu.

Umeå: chodci, cyklisti... a zásobovanie

Aj keď je URBACT sieť Freight TAILS už na konci, zdá sa, že Umeå bude mať chuť aj naďalej budovať medziodvetvové a participatívne projekty.

Program mesta Umeå pre nákladnú dopravu spoluvytvárali Lisa Persson a Lina Samuelsson

◆ Medzimestské vzdelávanie

Medzi nástroje OP URBACT patrilo aj cvičenie „projekcia zla“ s cieľom identifikovať potenciálne úskalía a možnosti, ako sa im vyhnúť s pomocou od nadnárodných kolegov. V prípade mesta Umeå išlo o „nízky záujem participácie v miestnej skupine URBACT“ a „ťažkosti s politickým vedením, ktoré nebolo vždy presvedčené o význame a dôležitosti strategickej práce s nákladnou dopravou“. Hlavne z tohto dôvodu sme sa rozhodli od začiatku projektu zapojiť do procesu aj politikov. Schéma získala širokú podporu a dvaja členovia mestského zastupiteľstva sa zúčastnili aj na záverečnej konferencii siete v Splite (Chorvátsko). „Naši politici v mestskom zastupiteľstve diskutujú o nákladnej doprave – nepamätám si, kedy sa to naposledy stalo. Je to výborné!“ hovorí Samuelsson. Zo všetkých užitočných výmen s partnerskými mestami v rámci URBACT siete Freight TAILS pani Samuelsson vyzdvihuje mesto Maastricht (Holandsko):

„Dostali sme od nich veľa podnetov týkajúcich sa ich práce so zmenou správania ľudí a niektoré ich nápady využijeme v budúcich kampaniach.“ „To, čo mestu Umeå v jeho modeli práce chýbalo, bolo doplnené overenou metódou URBACT. Bolo to ako doplniť chýbajúce kúsky do skladačky,“ hovorí pani Perssonová. „S takou skupinou, akou je miestna skupina URBACT, sme nikdy predtým nepracovali. Niektoré postupy máme podobné, ale overená metóda URBACT ich zdokonalila, zlepšila a urobila ich úspešnejšími.“

Lina Samuelsson poukazuje na najdôležitejšie aspekty siete Freight TAILS

FEB
2016

Brusel: prvé nadnárodné stretnutie. Rozhodli sme o šiestich témach siete.

SEP
2016

Vytvorenie miestnej skupiny URBACT. Skupina, v ktorej sa každý chce stať súčasťou zmeny. Skupina, ktorá miluje vzájomnú diskusiu a načúva druhým. Skupina, ktorá mi/nám, ale aj ostatným pomáha vidieť problematické miesta a výzvy, ale taktiež nachádza dobré riešenia.

JAN
2017

Parma (Taliansko): tretie nadnárodné stretnutie. Cítila som, že „teraz sme skupina, ktorá si navzájom dôveruje, a jej členovia si môžu navzájom pomáhať a podporovať sa“.

JAN
2017

Gdyňa (Poľsko): Ian Wainwright sa stal lead expertom siete. Jeho vedomosti nám pomohli urobiť väčší pokrok v porozumení nákladnej doprave a jej vplyvu na mesto.

APR
2017

Maastricht (Holandsko): Ukázalo sa, čo všetko robia v domácom prostredí partnerské mestá, ale aj to, že my ako skupina spoločne dosahujeme dobré výsledky.

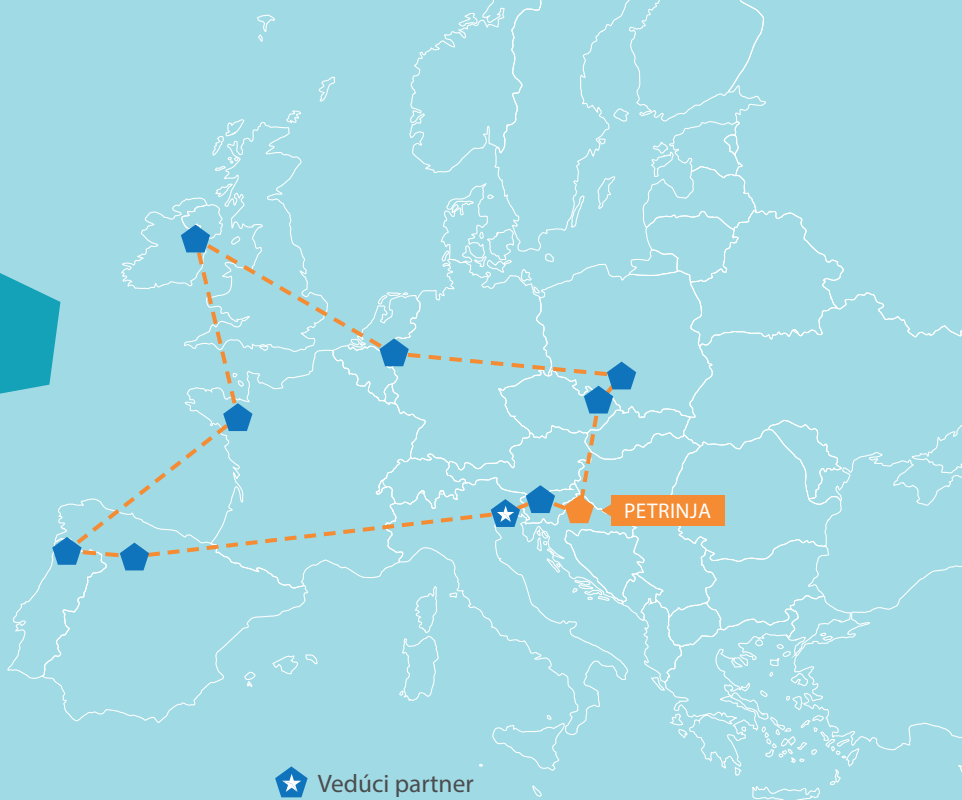
JÚN
2018

Mestské zastupiteľstvo prijalo náš program nákladnej dopravy pre centrum mesta Umeå, a tým sa aj rozhodlo, že program nákladnej dopravy má byť vypracovaný pre celé mesto.

KAVIARNE NÁPADOV A KURZY POD HOLÝM NEBOM: ZLEPŠENIE VEREJNÉHO PRIESTORU

Základné informácie

- 📍 Lokalita: **Petrinja (Chorvátsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **15 480**
- 🏠 Zapojenie do siete URBACT: **CityCentreDoctor**
- 🔗 Podrobnejšie informácie: <http://urbact.eu/citycentredoctor>

Vojnou poškodené mesto potrebovalo obnoviť zmysel pre občiansky život. S pomocou URBACT-u a komunitných podujatí v meste znovu aktivujú verejné priestory a zlepšujú kvalitu života.

📍 Boj mesta Petrinja ako povojnového mesta

Petrinja sa nachádza v strednom Chorvátsku, 60 km od hlavného mesta Záhreb a má dlhú a zložitú históriu. V 18. storočí sa stala centrom remeselného obchodu a následne jadrom obchodu s mäsom po tom, čo tu sídlila hlavná továreň na salámy Gavrilović. Počas vojny v Chorvátsku v rokoch 1991 – 1995 však sociálna, hospodárska a fyzická štruktúra mesta vážne utrpela a obnova bola pomalá. Mesto považovalo URBACT sieť CityCentreDoctor za možnosť, ako pomôcť zlepšiť kvalitu života a prostredia v Petrinji.

V roku 2016 Petrinja vďaka účasti v URBACT sieti zriadila skupinu miestnych zainteresovaných subjektov (miestna skupina URBACT) a uskutočnila miestnu analýzu a prieskum medzi obyvateľmi. Zistili, že mnohí občania majú pocit, že ich centrum mesta má málo využívaný verejný priestor, nevyužívané budovy vo vlastníctve štátu, slabé stimuly pre podnikateľov, vysokú premávku, nedostatok vybavenosti pre deti a mladých ľudí a nedostatok spoločenských podujatí na verejných priestranstvách.

📍 Obnova komunitného ducha vďaka Urban Parktivity

Miestna skupina sa rozhodla zamerať na podporu komunitných aktivít s cieľom mobilizovať záujem a podporu zlepšeného centra mesta. Naplánovali preto akciu beta – nízkonákladový prototyp, vytvorený každým mestským partnerom zapojeným do siete CityCentreDoctor

na testovanie potenciálnych budúcich akcií – konajúcich sa na promenáde Strossmeyer. Občania vnímali toto centrálné námestie s parkom ako „srdce mesta“, bolo však potrebné ho revitalizovať. V marci 2017 skupina inšpirovaná podobným úspešným príkladom v partnerskom meste Nort-sur-Erdre (Francúzsko) zorganizovala kaviareň nápadov, aby zapojila komunitu do hľadania nových spôsobov, ako oživiť verejný priestor. Ako prioritné sa objavili témy joga, karate, ekologický životný štýl či miestne produkty.

Cieľom skupiny bolo povzbudiť ľudí, aby trávili viac času na otvorených verejných priestranstvách v Petrinji a spájali si ich so zdravými, inkluzívnymi a rodinnými aktivitami. V máji 2017 sa na promenáde Strossmeyer zorganizovalo podujatie Urban Parktivity. Mesto sprístupnilo kiosky a stánky, ktoré mohli využiť školské a komunitné skupiny. Konali sa hodiny jogy a tanca zdarma a deti z miestneho karate klubu predviedli svoje zručnosti. Nachádzali sa tu tiež špecializované stánky pre angažovanie verejnosti, kde mohli podpísať petíciu za zlepšenie centra mesta. Členovia miestnej skupiny počuli od mnohých obyvateľov, že sú nadšení myšlienkou zlepšenia budov a verejných priestranstiev v Petrinji. „Reakcie ľudí nás ohromili,“ hovorí Vlasta Vuglec, vedúca územného plánovania mesta Petrinja.

Urban Parktivity vytvorilo nové využitie pre promenádu Strossmeyer. „Vďaka úspechu Urban Parktivity vidia

Ukážka karate, Urban Parkivity, máj 2017

Ukážka karate, Urban Parkivity, máj 2017

obyvatelia mesta Petrinja program URBACT ako spôsob rozvíjania lepšieho a zdravšieho života v Petrinji," hovorí Marko Stojanović, hovorca pre komunikáciu mesta Petrinja. Táto promenáda je vďaka príkladu Urban Parkivity v súčasnosti pravidelným miestom pre koncerty, výstavy a workshopy, ako aj pre verejné podujatia, ktoré sa konajú pri príležitosti Dňa Európy, Medzinárodného dňa detí a Svetového dňa zdravia.

◆ Výmena s európskymi mestami: faktor úspechu

Marko Zlonoga, architekt pracujúci so sieťou CityCentre Doctor a zodpovedný za podporu miestnej skupiny, premýšľa o skúsenosti: „Stretol som veľa nových a zaujímavých ľudí, užil som si medzinárodnú výmenu a všetku pozitívnu energiu a nápady, ktoré prešli týmto participačným procesom.

Tieto dva roky, počas ktorých sme boli súčasťou CityCentreDoctor, priniesli veľa vedomostí, skúseností,

pozitívnej energie a nádeje pre ľudí v správe mesta Petrinja, členom miestnej skupiny URBACT a ďalším zainteresovaným ľuďom.“ „Príležitosť vymieňať si poznatky, vidieť prácu a nadviazať dialóg o podobných problémoch s deviatimi ďalšími mestami naprieč Európou pre nich veľa znamenalo, posilnilo ich vieru a uistilo ich, že môžu uspieť v implementácii a finalizácii všetkých dôležitých projektov pre mesto Petrinja," dodáva pán Zlonoga.

„Obyvatelia Petrinje vnímajú program URBACT ako spôsob rozvíjania lepšieho a zdravšieho života v Petrinji.“

Marko Stojanović

Marko Stojanović súhlasí: „Vďaka sieti CityCentreDoctor sme dostali veľa zaujímavých nápadov a návrhov od iných miest na to, ako vytvoriť atraktívnu identitu pre Petrinju s cieľom revitalizovať život v centre mesta.“

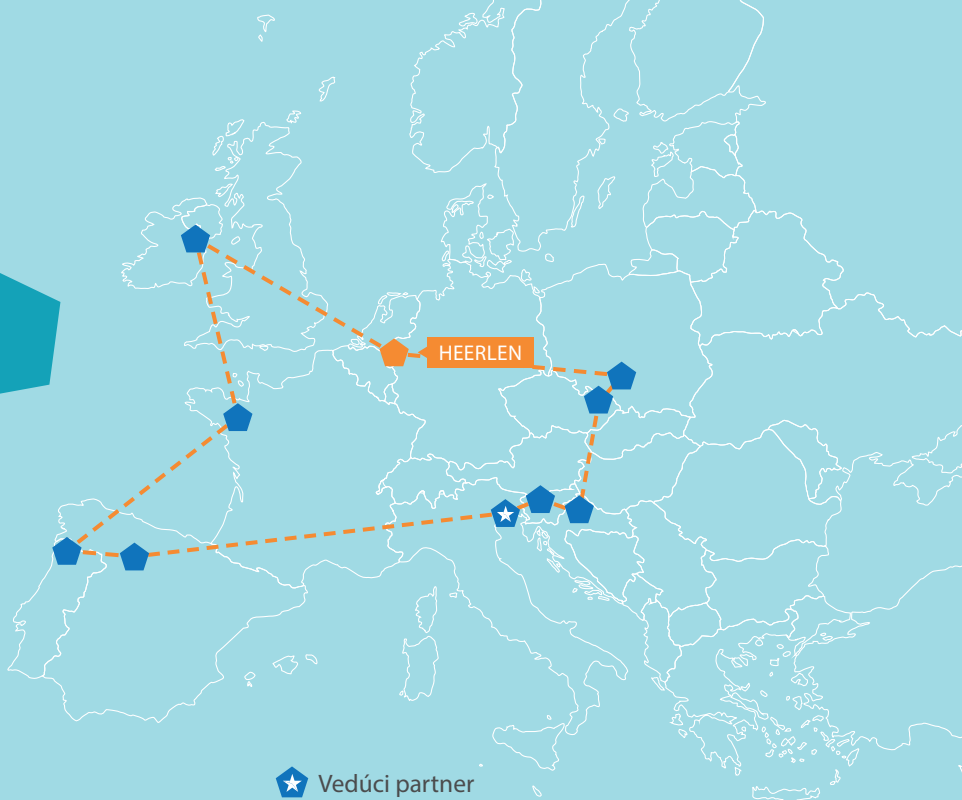

Tanec na podujatí Urban Parkivity, máj 2017

AKO OBYVATELIA A PODNIKATELIA VDÝCHLI ŽIVOT CENTRU MESTA

Základné informácie

- 📍 Lokalita: **Heerlen (Holandsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **86 833**
- 🏠 Zapojenie do siete URBACT: **CityCentreDoctor**
- 🔗 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/citycentredoctor>

★ Vedúci partner

Mnoho obyvateľov mesta Heerlen na juhu Holandska sa nazdávalo, že ich mesto by uvítalo zmenu. Nevedeli však, ako to docieľiť. Zapojením sa do siete URBACT získalo mesto potrebné inšpirácie a skúsenosti a veci sa pohli k lepšiemu.

Miestna skupina URBACT v meste Heerlen

📍 Výzva: obnova centra mesta v Herlen

Heerlen sa nachádza na juhovýchode Holandska, neďaleko miest Aachen a Maastricht. V minulosti bolo mesto prosperujúcim strediskom uhoľného priemyslu. Zatvorením baní nastala nepriaznivá hospodárska situácia. Zmena nastala až v posledných desaťročiach, a to investíciami do kultúrneho sektora a rastúceho odvetvia služieb. Čo sa týka obnovy mesta, Heerlen zaujal aktívny postoj: v roku 2013 rozbehli projekt s názvom Heerlen Mijn Stad (v preklade Heerlen, moje mesto), ktorého cieľom bolo zvýšiť atraktivitu mesta spoluprácou rôznych zainteresovaných subjektov. Zapojením sa do siete URBACT CityCentreDoctor Network začalo mesto aktívne konať

a zároveň podporilo účasť obyvateľov na týchto aktivitách. V roku 2016 na podnet členov projektu Heerlen Mijn Stad bola založená miestna skupina URBACT, ktorá vykonala dôkladnú analýzu mesta a prieskum medzi obyvateľmi. Identifikovali sa hlavné výzvy a ciele: obyvatelia videli nedostatky najmä v neexistencii súdržného a kompaktného centra činností mesta; nevyužívali sa neobývané nehnuteľnosti; vhodné by bolo zlepšiť potenciál verejnej sféry a zvýšiť počet miest s veľkým podielom zelene, ktoré by slúžili na voľnočasové aktivity obyvateľov.

Mesto spolu s miestnymi zainteresovanými subjektmi stanovilo 26 cieľov slúžiacich na podporu zmien, napr. možnosť využívať neobývané budovy odvetvami kreatívneho priemyslu; preprojektovať námestia; zvýšiť podiel zelene; obnoviť fasády budov; podporiť street art a celoročné verejné podujatia; investovať do „mestského laboratória“. Na plnení týchto cieľov sa podieľala miestna skupina URBACT.

📍 Testovanie zmeny s hotelom Park Urbana

Heerlen s podporou siete CityCentreDoctor vytvoril krátkodobé prototypy alebo beta verzie, pomocou ktorých testoval potenciálne vlastnosti integrovaného akčného plánu. Najvýznamnejším bol v lete 2017 hotel Park Urbana. Inšpirácie čerpala miestna skupina od partnerských miest zapojených do siete CityCentreDoctor, a to od španielskeho mesta Medina del Campo, francúzskeho mesta Nort-sur-Erdre a talianskeho mesta San Donà di Piave.

Hotel Park Urbana

Hotel Park Urbana

Miestna skupina URBACT pri tom využívala trhový nástroj na generovanie nápadov na projekty, vyvinutý v meste Nort-sur-Erdre. Hotel Park Urbana sa spolu s parkom nachádza v centre mesta na „de Vijf Pleintjes“ (Päť námestí). Projekt koordinovaný miestnou skupinou URBACT v spolupráci s okolitými podnikmi prilákal davy ľudí. K dispozícii bol priestor s dostatkem zelene, reštauráciou, piano barom, nočným klubom, priestor so špeciálnymi stanmi na trávenie voľného času a s wellness aktivitami. Pozitívna spätná väzba si vyžiadala vznik oficiálnej nadácie zaoberajúcej sa obnovou verejných priestranstiev. V mene obyvateľov a miestnych podnikov bol primátorovi Aldermanovi predložený „ambiciózny dokument“, požadujúci trvalé zvýšenie podielu zelene vo Vijf Pleintjes, pričom primátor prisľúbil splnenie týchto požiadaviek. Ako vyplýva z hodnotení, od vstupu mesta do siete CityCentreDoctor je v centre vyšší podiel zelene a viac ľudí využíva verejné priestranstvá. „Tento rok sa spolu s mladými športovcami zameriame na možnosti

vykonávania mestských športov na verejnom priestranstve, hovorí Richard van Beek, projektový manažér Urban Experience pre Heerlen. Zvýšila sa angažovanosť a účasť zainteresovaných subjektov, ako aj mestská hrdosť. Heerlen prezentovalo svoje skúsenosti na rôznych konferenciách a získalo hodnotenie URBACT osvedčená prax na podporu street artu. Hlavnou výzvou je zachovanie dynamiky a politickej vôle spoločnosti a zabezpečenie finančných prostriedkov. Okrem pravidelných stretnutí plánuje miestna skupina každoročné návštevy iných miest, ktoré slúžia ako vhodná inšpirácia.

„Spätná väzba, ktorú sme získali od návštevníkov partnerských miest, nám veľmi pomohla pri stanovení našich cieľov.“

Douwe Dijkstra

📌 Poznatky z partnerských miest

Pri výmene poznatkov zohrávajú dôležitú úlohu návštevy partnerských miest. „Pri každej návšteve sme v rámci prechádzky sledovali rôzne oblasti záujmu a zároveň sme ich konfrontovali s výzvami,“ hovorí Yvette Petit, koordinátorka miestnej skupiny URBACT. „Spoločnými silami sa nám podarilo nájsť riešenie.“ Od portugalského mesta Amarante získal Heerlen poznatky o dôležitosti zvyšovania podielu zelene na verejných priestranstvách, čím sa vytvárajú živšie mestá a zároveň odolnejšie voči podnebiu. Španielske mesto Medina del Campo vnuklo Heerlenu nápad na využitie neobývaných budov v meste, ktoré by mohli slúžiť podnikateľom z oblasti kreatívneho priemyslu. Do roku 2017 sa takýmto spôsobom podarilo využiť až 5 000 m² plochy neobývaných budov. Rovnako dôležité sú aj návštevy partnerských miest v meste Heerlen, ktorými získali množstvo nových nápadov. „Ich spätná väzba hrala dôležitú úlohu pri stanovení našich cieľov.“ vysvetľuje člen miestnej skupiny Douwe Dijkstra a líder Heerlen Mijn Stad Business Group.

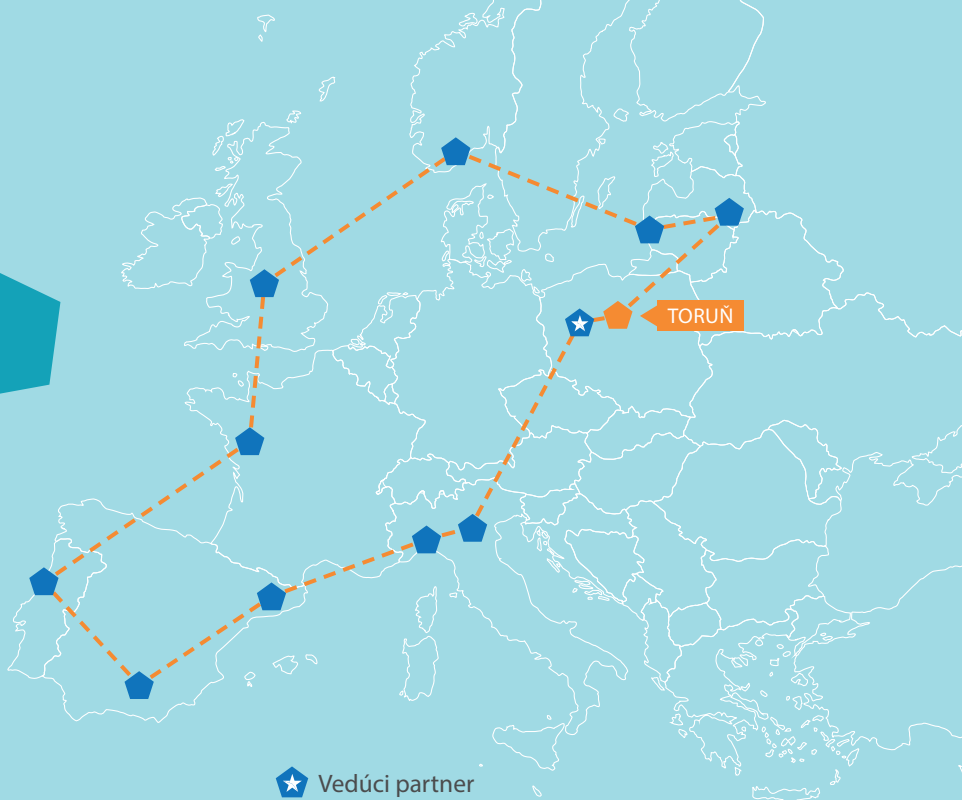

Pouličné umenie v meste Heerlen

SOCIÁLNA EKONOMIKA NAVRHNUTÁ MILENIÁLMI

Základné informácie

- 📍 Lokalita: **Toruň (Poľsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **200 000**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **GEN-Y City**
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/gen-y-city>

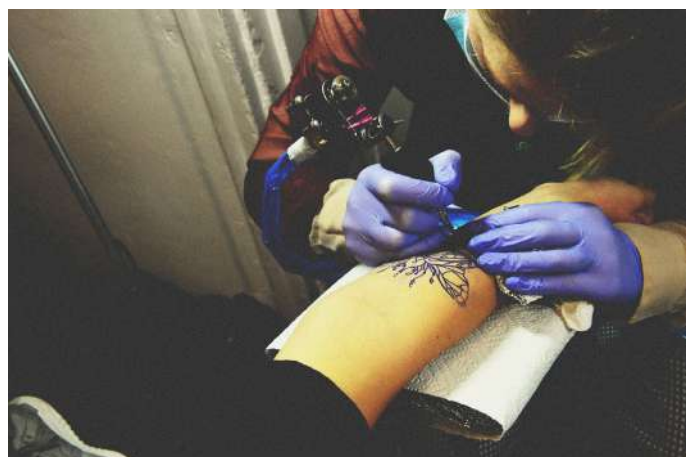
Mesto Toruň zápasí so starnúcou populáciou a upadajúcim centrom mesta. Vďaka sieti GEN-Y City vzniklo sociálne hnutie, ktoré buduje novú kultúrnu infraštruktúru pre mladých profesionálov.

Toruň je historické mesto známe svojím starým mestom zapísaným do zoznamu svetového dedičstva UNESCO a prestížnou Univerzitou Mikuláša Kopernika, ktorá každoročne privíta približne 30 000 študentov. Väčšina mladých má tendenciu odísť z mesta po ukončení štúdia. Ich hlavnou motiváciou je ekonomika. Platy v Toruni sú v porovnaní s väčšími mestami relatívne nízke a existuje len málo veľkých alebo známych zamestnávateľov. V centre mesta navyše nie je dostatok priestorov orientovaných na budúcnosť, kde by sa prirodzene združovali mladí ľudia, a aj kvôli tomu kreatívni podnikatelia pracujú sami a nespolupracujú a nevymieňajú si medzi sebou nápady.

📍 Oživenie stredovekého mesta

V rámci siete GEN-Y City sa mesto Toruň spojilo priamo s mileniálmi, aby navrhli riešenie. Mesto zriadilo miestnu skupinu URBACT tvorenú zástupcami mladých podnikateľov, mimovládnych organizácií a univerzity. Niektorí účastníci mali menej ako 30 rokov. Všetci sa zhodli na tom, že je potrebné urgentne oživiť staré mesto, ktoré považovali za drahé a bez dostatočnej energie.

Využitím URBACT metód skupina navrhla rôzne malé iniciatívy ako napríklad prehliadky mesta sprevádzané dobrovoľníkmi a pravidelné street food festivaly, ktoré mali priniesť do oblasti nový život. Rovnako identifikovali

Miestna skupina URBACT pomohla dizajnérom a tatárom šíriť posolstvo

naliehavú potrebu vytvoriť co-workingové priestory a inkubátory s cieľom povzbudiť spoluprácu medzi odvetvami. S cieľom rozšíriť dosah diskusií vydalo mesto spolu s univerzitou dokument s názvom „Lexikón súčasného mesta“. Tento dokument je sprievodcom pre ľudí, ktorí nie sú oboznámení s novými urbanistickými konceptmi, ako je udržateľná architektúra alebo zdieľanie jász.

Distribúcia prebehla na knižných festivaloch, v miestnych knižniciach a rôznych stretnutiach ako spôsob informovania verejnosti o inováciách v iných mestách EÚ, ktoré by sa mohli užitočne preniesť do mesta Toruň.

Hudba je dôležitou súčasťou uvoľnenia kultúry v meste Toruň

Hlavný zlom nastal v roku 2016 na Letnej univerzite URBACT v Rotterdame (Holandsko), keď zástupcovia miestnej skupiny objavili ďalšie modely spolupráce. Toruň bol prekvapený najmä príkladom z mesta Gdansk (Poľsko), kde komunitné centrá financovalo mesto, ale prevádzkovali ich občania. „Videli sme, aká je sieť otvorená a vyvážená,“ spomína Ewelina Rejs, projektová manažérka mesta a koordinátorka miestnej skupiny URBACT.

„Stretli sme veľa inšpiratívnych ľudí a príručka je tiež skvelá. Odvtedy ju používam na navrhovanie ďalších projektov.“ Małgorzata Ptaszek z mestského úradu bola rovnako prekvapená množstvom praktických nástrojov, s ktorými sa stretli. Išlo napríklad o stromy problémov či techniky mapovania záujmov zainteresovaných strán. „Bolo to pre náš tím ako odrazový mostík. Vďaka novým metódam, ako sú tieto, sme dokázali vykopať nápady ukryté v našich mysliach.“

Po absolvovaní letnej univerzity vypracovala miestna skupina URBACT dynamickejšiu víziu projektu. Na začiatku sa zaoberali reálnymi miestami a existujúcimi inštitúciami. Následne sa GEN-Y City stalo úplne novým hnutím. Miestna skupina kládla čoraz väčší dôraz na intervencie, podujatia a aktivity. Vytvorili vírusovú kampaň o historických

odevoch a vinylových platniach, tetovaní a videohrách. Projekt bol transformovaný do akéhosi meme prejavujúceho sa v mnohých podobách – od pouličného umenia a poetických iniciatív až po nočné trhy a komunitný aktivizmus. Úspech tohto prístupu sa formálne potvrdil v júni 2017, keď Krzysztof Wachowiak, manažér nočného klubu NRD, získal ocenenie primátora mesta za zorganizovanie série vzdelávacích stretnutí pre mladých ľudí a hudobníkov.

„Vďaka novým metódam, ako sú tieto, sme dokázali vykopať nápady ukryté v našich mysliach.“

Małgorzata Ptaszek

🏠 Inštitucionálne dedičstvo

Keď sa projekt GEN-Y City skončil, niektorí sa vrátili k myšlienke konkrétnej budovy, kde by mohli pokračovať v spolupráci rozvíjanej počas aktivít miestnej skupiny. Sedem najaktívnejších členov vytvorilo nadáciu Štúdio M6, ako formálnu odnož predchádzajúcej skupiny. Vďaka regionálnemu financovaniu mohla nadácia zrekonštruovať byt v starej budove v stredovekom meste. Vnútri otvorili sociálnu kaviareň PERS, ktorá sa stala archetypom takéhoto typu inkubátora, ktorý bol identifikovaný miestnou skupinou ako potrebný. „Odzrkadľuje to myšlienky, ktoré sú za projektom GEN-Y City,“ vysvetľuje Małgorzata Janas-Lawniczuk, predsedníčka predstavenstva nadácie Štúdio M6. „Sme sociálny podnik. Dávame prácu mladým ľuďom a študentom, ale aj ľuďom so zdravotným postihnutím a tým, ktorí si nevedia nájsť prácu.“

Okrem co-workingu PERS organizuje aj kultúrne podujatia, výstavy a trhy. „Podporujeme všetko, čo robí naše mesto výnimočným a odlišným,“ hovorí pani Janas-Lawniczuk, „podporujeme miestnych podnikateľov, propagujeme miestnu kuchyňu a umenie a pravidelne prednášame o miestnej histórii.“ PERS nie je iba skvelým miestom, ale aj inštitúciou a ako centrum pre sieťovanie by mohol byť príkladom aj pre iné mestá.

Trh usporiadaný kaviarňou PERS

OD OBCHODU S ROPOU K DIGITÁLNEMU HUBU

Základné informácie

📍 Lokalita: **Kristiansand (Nórsko)**

📍 Počet obyvateľov: **92 000**

📍 Zapojenie do siete URBACT:
GEN-Y City

📍 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/gen-y-city>

Kristiansand sa často prehliada ako ospalé mesto, avšak znovu sa vracia do pozornosti ako centrum pre technologické inovácie. V rámci URBACT siete GEN-Y City spolupracovalo mesto so študentskými organizáciami na propagácii digitálnych zručností pre všetky vekové kategórie.

Kristiansand je na križovatke. Nachádza sa pri rozsiahlych zásobách ropy a plynu, a to tradične prináša veľké bohatstvo svojmu okoliu. V súčasnosti sa zvyšuje potreba hľadania ekologickejších modelov, mesto hľadá alternatívne ekonomické možnosti. Demografická zmena je veľkou súčasťou príbehu. Kristiansand je často nazývaný nórskou Floridou vzhľadom na množstvo dôchodcov žijúcich v meste a na teplé podnebie. Rovnako ako mnohé stereotypy, aj tento je klamlivý. Podľa sčítania obyvateľov v roku 2016 iba 13 % obyvateľov bolo starších ako 67 rokov, zatiaľ čo 23 % obyvateľov malo menej ako 18 rokov. Keď sa na to pozrieme komplexne, mesto je v skutočnosti mladšie.

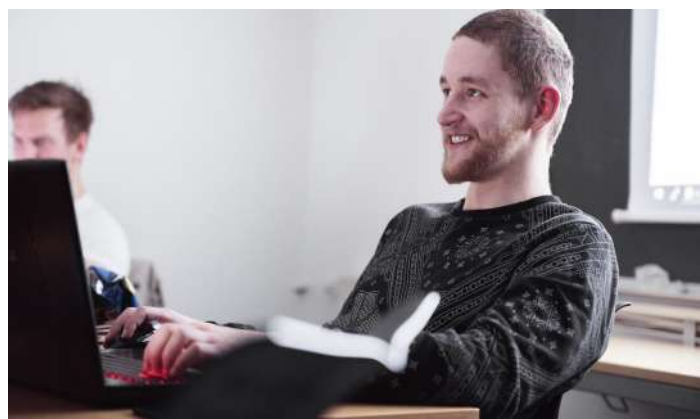
Tieto javy predstavujú dva typy výziev pre budúcnosť mesta Kristiansand. Mesto musí súbežne rozvíjať svoj imidž a svoj ekonomický model – a aby toto fungovalo, je nevyhnutné využiť energiu mladých ľudí. „Keď sme sa rozhodli zapojiť do siete GEN-Y City, mali sme veľmi konkrétne ciele,“ vysvetľuje Tina Norheim Abrahamsen, poradkyňa mesta. „Zamerali sme sa na priame spojenie s mladými ľuďmi, na prilákanie a udržanie talentov prostredníctvom využitia digitálnych technológií.“

Kristiansand má náskok v tomto odvetví. Veľkým prínosom je Univerzita Agder, ktorá má na okraji mesta kampus a má dobrú reputáciu v oblasti informačných technológií.

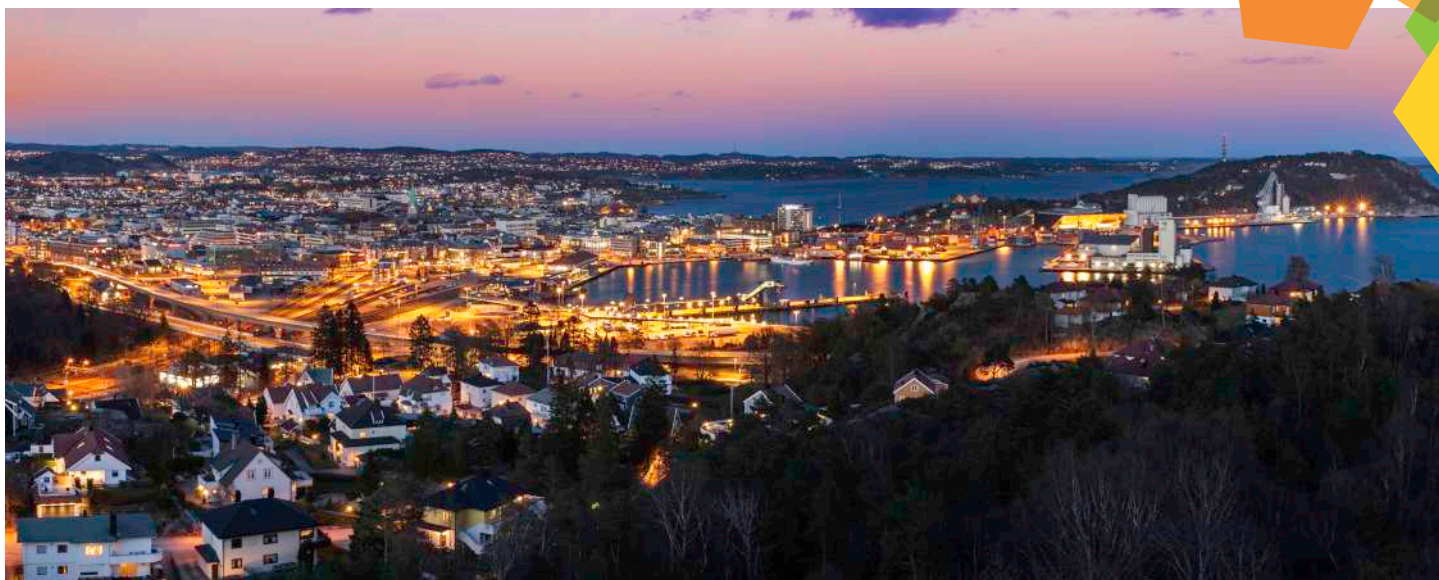
Okrem toho je v oblasti veľa prosperujúcich technologických firiem a so správnou podporou miestnej samosprávy by sa mohli lepšie spojiť s novou generáciou podnikateľov. Sieť GEN-Y City bola výbornou príležitosťou na cieľnú intervenciu a efektívnejšie rozprúdenie a rozbehnutie sa miestnych talentov.

📍 Podpora start-upov

Zapojením sa do URBACT-u mesto zriadilo skupinu miestnych zainteresovaných subjektov (miestna skupina URBACT), aby vypracovali integrovaný plán. Miestna skupina URBACT slúžila ako ideálne miesto stretnutí zapojených mladých ľudí s poprednými zainteresovanými subjektmi v meste.

Hackathon si užili nadšenci technológií z celého mesta

Pohľad na prístav v meste Kristiansand

„Bol som prekvapený, keď sme prvýkrát začali spolupracovať s mestom,“ hovorí Robin Amir Rondestvedt Moudnib, predseda študentskej organizácie informačných technológií Systematicus, „myslím, že som mal predsudky, že to bude pomalé a zastaralé.“ On a jeho kolegovia rýchlo pochopili, že sa mýlia. V rámci tejto skupiny sa čoskoro dostali do kontaktu s mnohými ľuďmi relevantnými pre ich profesionálny rozvoj vrátane zamestnancov miestnej technologickej spoločnosti Edge Consulting a coworkingového priestoru CoWorx.

V priamom dôsledku týchto aktivít sa zrodil nový start-up Nexus, prvá reštaurácia s elektronickým športom v Kristiansande. Jedna z najinovatívnejších spoluprác bola organizácia a vývoj hackatonu v meste. Prvý sa uskutočnil v roku 2017 pod záštitou mesta ako spôsob spájania programátorov, vývojárov softvérov a dizajnérov všetkých vekových kategórií s cieľom poukázať na dôležitosť a zábavu pri učení sa o technike. Nasledujúci rok sa k organizátorom pripojil Systematicus.

Miestna skupina URBACT rozvinula spoluprácu medzi študentmi a miestnymi firmami

„Mesto pomohlo s peňažnými prostriedkami na ceny, otvorenými údajmi a priestormi, ale cítili sme, že v celom procese sme stredobodom záujmu,“ hovorí pán Moudnib, „dostali sme možnosť využiť otvorený problém, ktorý mali účastníci riešiť namiesto riešenia prípadu pre organizáciu

sponzorujúcu podujatie.“ Pre pani Abrahamsenovú bol tento prenos zodpovednosti hlavným potvrdením dôležitosti URBACT projektu: „Bol to pre mňa najväčší úspech, keď som videla študentov preberať zodpovednosť.“

◆ Deti sa učia kódovať

Sieť GEN-Y City sa zameriavala predovšetkým na mileniálov, ale jedným z najväčších úspechov bola aktivita cielená na ešte mladšiu demografickú skupinu. Hneď ako sa projekt začal, jeden z najdôležitejších dobrovoľníckych programov mesta, miestny klub kódovania pre deti, bol kvôli nedostatku kapacít nútený ukončiť svoju činnosť. Miestna skupina URBACT sa snažila identifikovať problémy a vyvinúť udržateľné riešenie. Systematicus spojil svoje sily s inou študentskou organizáciou OpenSource UiA, aby poskytli učiteľov – dobrovoľníkov. Svoju pomoc im ponúkla večerná škola Aftenskolen Agder, ktorá pomáhala organizovať výučbu, zatiaľ čo Edge Consulting prispela technickou podporou. Mesto pridelo priestory v miestnej knižnici.

Na jeseň 2017 bol kódovací klub opäť v prevádzke, vzdelával viac detí ako kedykoľvek predtým a súčasne zrevitalizoval jeden zo zanedbaných verejných mestských priestorov. Po tomto úspechu sa mesto v októbri 2018 rozhodlo poskytnúť finančné prostriedky na pokrytie niektorých nákladov pre dobrovoľníkov. Pán Moudnib bude naďalej zohrávať pozíciu lídra: „Skutočnosť, že sme klub kódovania dostali späť do prevádzky, je veľká výhra. Nevieť to ani dostatočne zdôrazniť.“

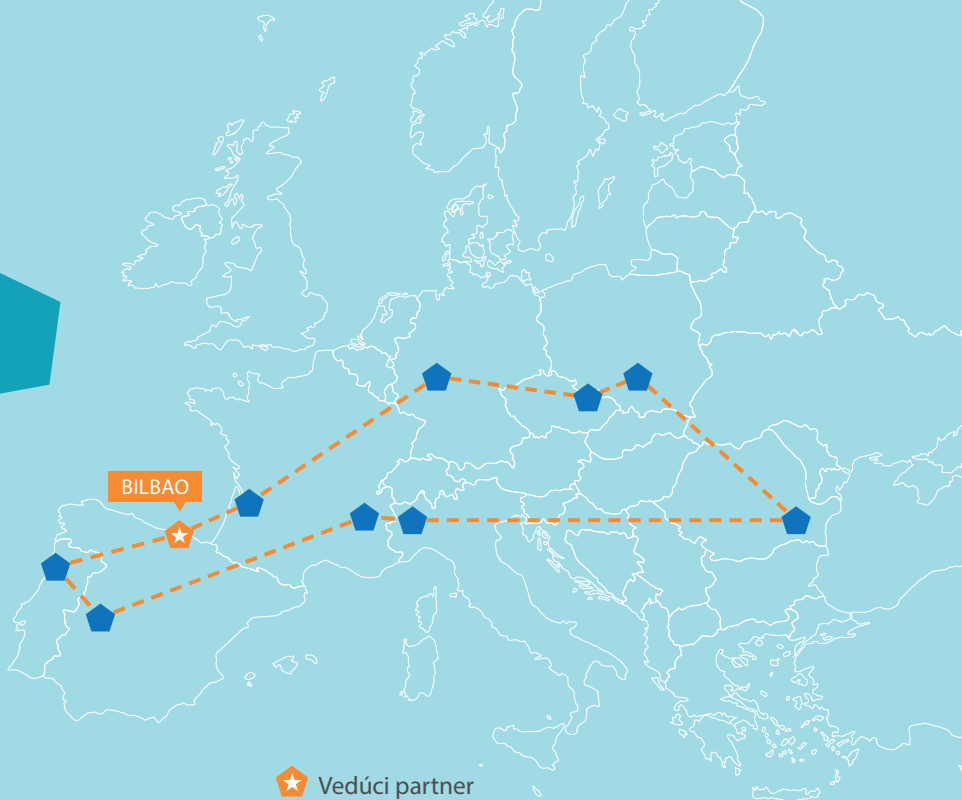
„Myslím, že bude existovať dlhodobý odkaz projektu GEN-Y City – sieť jednotlivcov, ktorí každý deň pracujú na zvyšovaní technických zručností ľudí všetkých vekových kategórií a vytvárajú hodnotu pre región.“

**Robin Amir
Rondestvedt Moudnib**

SMART ŠPECIALIZÁCIA V POST-INDUSTRIÁLNO MESTE

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Bilbao (Španielsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **345 120**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT:
In Focus
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/In-Focus>

Od deindustrializácie Bilbaa a výstavby Guggenheimu v 90. rokoch 20. storočia bolo toto mesto zo severu Španielska svetovým lídrom v obnove miest. Pripojením sa k sieti In Focus spojili dynamickí občianski lídri mesta Bilbao skupinu miestnych zainteresovaných subjektov s cieľom aktivizovať najvyspelejšie sektory mestskej ekonomiky.

Ťažba a železiarne sa možno uzavreli pred 30 rokmi a dnes je najznámejšou budovou umelecké múzeum Guggenheim, ale Bilbao je stále mestom spojeným s priemyslom. V súčasnosti sa výrobné spoločnosti veľmi líšia od ťažkého priemyslu v minulosti: sú vysoko konkurenčné a náročné na znalosti, mnohé z nich pôsobia na svetových trhoch.

Nové produkty a nové obchodné modely vyvinuté kdekoľvek inde môžu priniesť revolúciu v priemysle a profitovať z tých, ktorí sa rýchlo prispôbujú. V súčasnosti je Bilbao ako mesto služieb, ktoré sa zameriava na priemysel, odhodlané pokračovať v otváraní sa novým inováciám a vedomostiam, aby pokračovalo v raste a podporovalo

svoju medzinárodnú konkurencieschopnosť. Aby však bolo Bilbao konkurencieschopným, chce sa ujať svojho vlastného ekonomického rozvoja. Cieľom mesta je podporovať inteligentný rast, ktorý kombinuje urbánne, environmentálne, technické, sociálne a ekonomické aspekty s cieľom pokračovať v generovaní hospodárskej aktivity s kvalitným zamestnaním a blahobytom pre občanov.

Toto je jeden z dôvodov, prečo Bilbao vytvorilo sieť In Focus. Sieť 10 miest, ktoré boli ochotné zvýšiť svoju konkurencieschopnosť a schopnosť vytvárať pracovné miesta tým, že si vytvorili nové hospodárske prostredie v súlade so svojimi oblasťami špecializácie (pozri rámček) prepojené

Čo je stratégia inteligentnej špecializácie?

Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 znamená „stratégia inteligentnej špecializácie“:

národné alebo regionálne inovačné stratégie, ktoré stanovujú priority s cieľom vybudovať konkurenčnú výhodu prostredníctvom rozvoja a prispôbenia výskumu a vývoja vlastných silných stránok potrebám podnikov s cieľom riešiť vznikajúce príležitosti a vývoj trhu koherentným

spôsobom, pričom sa treba vyhnúť duplicite a fragmentácii úsilia.

Stratégia inteligentnej špecializácie môže mať samostatnú podobu alebo môže byť zahrnutá do národného, alebo regionálneho strategického rámca pre výskum a inovácie.

Stratégie inteligentnej špecializácie sa vypracujú prostredníctvom zapojenia národných alebo regionálnych riadiacich orgánov a zainteresovaných subjektov, ako sú univerzity a inštitúcie vyššieho vzdelávania, priemysel a sociálni partneri.

s regionálnou smart stratégiou z hľadiska viacúrovňového riadenia. Kľúčovou výzvou je uľahčenie hospodárskej transformácie a špecializácie v meste, pričom sa uvažuje o tom, ako sa môžu zlepšiť sektorové politiky a ako sa dajú lepšie prepojiť z hľadiska integrovaného rozvoja miest.

◆ Od identifikovania prioritných hospodárskych sektorov...

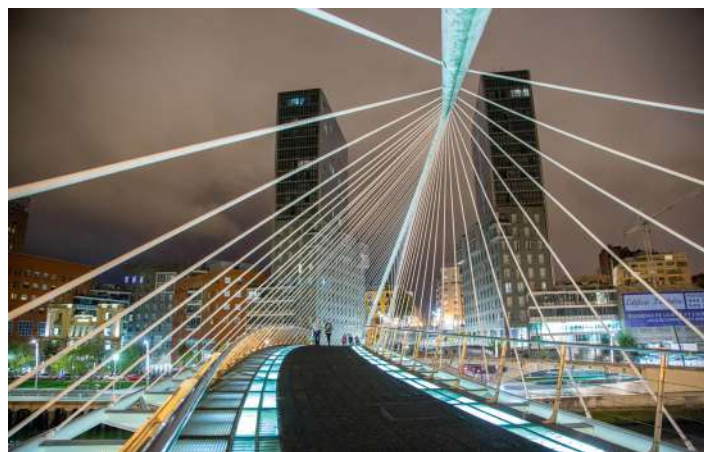
Prístup inteligentnej špecializácie v Bilbao pomohol jasne identifikovať miestne konkurenčné výhody: moderné obchodné služby, kultúrne a kreatívne odvetvia a digitálna ekonomika. Tieto tri odvetvia úzko súvisia so strategickými prioritami stanovenými na úrovni Baskického regiónu. Mesto takmer tri roky spolupracovalo s miestnymi zainteresovanými subjektmi na mapovaní hospodárskej činnosti a identifikovaní smerov aktivít a hlavných projektov, ktoré môžu prispieť k posilneniu špecializácie mesta v týchto troch odvetviach.

V rámci siete In Focus mesto zriadilo skupinu miestnych zainteresovaných subjektov (URBACT miestna skupina) zloženú zo zástupcov mesta (Bilbao Ekintza), provincie Bizkaia, regiónu Baskicko zodpovedného za regionálnu smart špecializáciu, univerzít a obchodnej komory. Skupina nevyhnutne zahŕňala dve klastrové organizácie so sídlom v Bilbao: EIKEN – združenie spoločností so sídlom v Baskicku, ktoré sa venujú tvorbe a distribúcii odvetvia kreatívneho priemyslu, a IT klaster GAIA, ktorá je asociáciou elektronických a informačných technológií. GAIA je súkromnou a profesionálnou neziskovou organizáciou pozostávajúcou z 260 spoločností ponúkajúcich produkty a služby v oblasti elektroniky a informačných technológií, ako je napríklad spoločnosť Iberdrola, španielska nadnárodná energetická spoločnosť.

Spojenie všetkých týchto zainteresovaných subjektov bolo pre Noru Sarasolu, generálnu riaditeľku Bilbao Ekintza, veľmi dôležité. Miestna skupina URBACT umožnila skupine verejných súkromných aktérov zdieľať nápady a potenciálne príležitosti a zahrnúť ich do strategického plánovania Bilbao s cieľom prehĺbiť špecializáciu v prioritných odvetviach.

◆ ... k vytvoreniu integrovaného plánu

Zainteresované subjekty spoločne navrhli dlhodobý operačný pracovný plán – Integrovaný akčný plán. V tomto pláne sa Bilbao Ekintza stáva facilitátorom procesu špecializácie. Znamená to facilitovanie identifikácie nových vznikajúcich odvetvových príležitostí, ale zahŕňa to aj prierezové prvky, ako napríklad rozvoj konkurenčnej inteligencie s cieľom

Zubizuri (biely) most v Bilbao

identifikovať ekonomické príležitosti prostredníctvom procesu získavania a transformácie talentov, ako aj rozvoj talentov a podnikania. Zároveň poskytuje priestor pre špecializáciu alebo označenie mesta ako pól špecializácie.

Proces spoločného navrhovania plánu pomohol lepšie sa zamerať na projekty s vysokým potenciálom. Bolo identifikovaných osem hlavných projektov na podporu špecializácie v prioritných odvetviach, ako sú AS-Fabrik a Bilbao Alliance pre inteligentnú špecializáciu v oblasti pokročilých služieb smerom k digitálnej transformácii v priemysle.

Hlavným cieľom AS-Fabrik je zvýšiť konkurencieschopnosť sektora znalostných firiem v Bilbao prostredníctvom procesu budovania kapacít. Cieľom je pripraviť tento sektor na výzvy digitálnej transformácie v priemysle 4.0, ktorej bude toto odvetvie čeliť v blízkej budúcnosti. AS-Fabrik je v súčasnosti podporené z fondov iniciatívy Urban Innovative Actions.

„Spôsob práce
v Bilbao Ekintza sa
zmenil vďaka účasti
na projekte.“

Nora Sarasola

Skutočným víťazstvom Bilbao bolo zorganizovanie toľkých rôznych účastníkov a vytvorenie spoločnej mapy, slovnej zásoby a cieľov pre hospodársky rozvoj v troch prioritných oblastiach. Pani Sarasola je presvedčená, že miestne a nadnárodné výmenné a vzdelávacie aktivity podporované programom URBACT posilnili zručnosti miestneho tímu pri navrhovaní a implementácii riešení v oblasti hospodárskeho rozvoja mesta. Podobne videli pozitívny vplyv aj na facilitovanie a zapájanie ďalších aktérov do spoločného navrhovania a implementovania urbánnych politík. Ako hovorí: „Spôsob práce v Bilbao Ekintza sa zmenil vďaka účasti na projekte.“

POSILNENIE EKONOMICKÝCH EKOSYSTÉMOV NAPRIEČ METROPOLOU

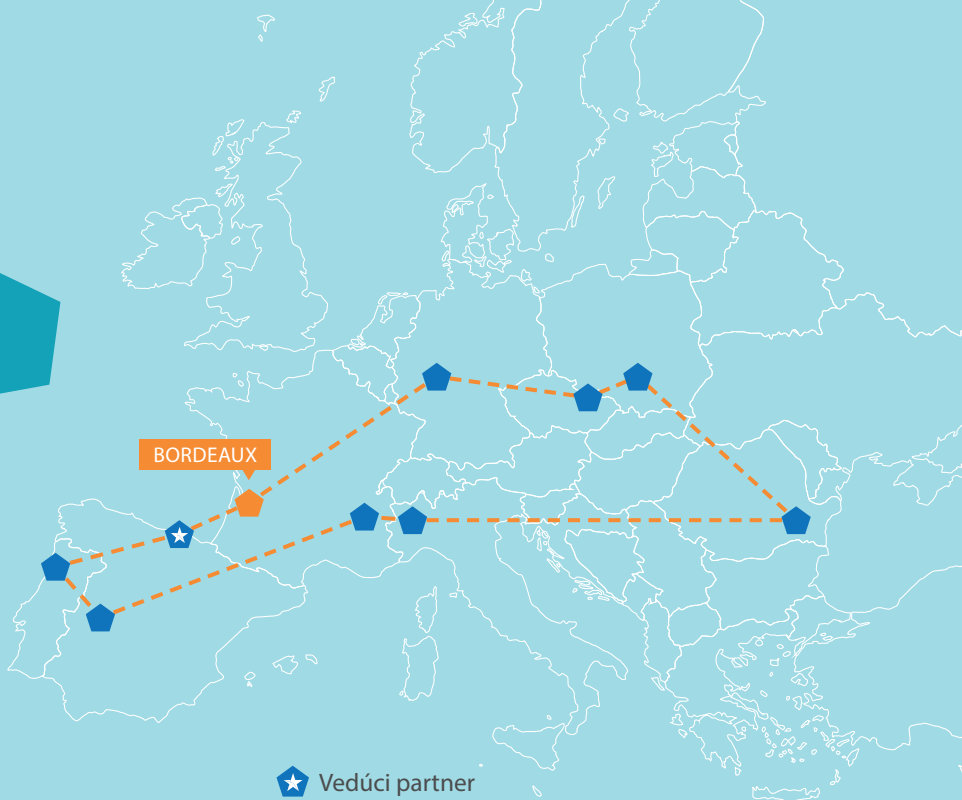
Základné informácie

📍 Lokality: **Bordeaux (Francúzsko)**

👤 Počet obyvateľov: **774 930**

🔗 Zpojenie do siete URBACT:
In Focus

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/In-Focus>

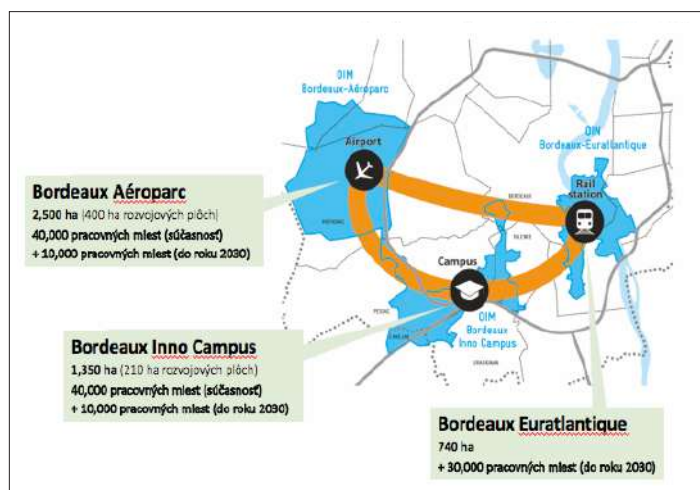
★ Vedúci partner

URBACT sieť In Focus poskytla mestu Bordeaux novú príležitosť na vytvorenie metropolitnej „Stratégie inteligentnej špecializácie“ na podporu miestneho ekonomického rozvoja aj napriek masívnemu nárastu populácie.

Načasovanie nemohlo byť lepšie. Bordeaux sa 1. januára 2015 stalo jednou z jedenástich novo definovaných metropol vo Francúzsku a podľa vnútroštátnych právnych predpisov má automaticky možnosť uplatniť väčšie právomoci v niekoľkých kľúčových oblastiach, z ktorých hlavnou je ekonomický rozvoj. Alain Juppé, ktorý bol kedysi predsedom vlády Jacquesa Chiraca a od roku 1995 je starostom mesta, hneď na začiatku projektu In Focus rozpoznal dobrú ponuku, keď ju uvidel: „Bilbao nám v roku 2016 ponúklo pripojenie sa k európskemu projektu zameranému na zlepšenie našich stratégií na podporu ekonomických systémov na našom území a metropola Bordeaux okamžite využila túto príležitosť na zlepšenie a podporu implementácie ekonomického plánu.“

📌 Inovačný manifest

V rámci siete In Focus sa Bordeaux snažilo posilniť „ekonomickú metropolu“ ako hnaciu silu zamestnanosti s cieľom vytvoriť do roku 2030 stotisíc nových pracovných miest. Na splnenie tohto cieľa zhromaždila metropola Bordeaux rôzne zainteresované subjekty z tohto regiónu, ako napríklad univerzitu, Obchodnú komoru a klastrové organizácie zapojené do miestnej skupiny URBACT, s cieľom hľadať synergie medzi týmito rôznymi zainteresovanými subjektmi, ktoré sú zapojené do inovačných stratégií. Zameriavali sa na tri rozvojové lokality metropolitného alebo národného záujmu. Prvou lokalitou je **Bordeaux Euratlantique**,

Tri hlavné rozvojové lokality metropolitnej oblasti Bordeaux

jeden z najväčších projektov urbánnej obnovy (740 hektárov) a nachádza sa v okolí hlavnej železničnej stanice v Bordeaux – 2 500 000 m² bytov, kancelárií a verejných zariadení, ktoré nakoniec privítajú 40 000 nových obyvateľov a vytvorí sa 30 000 nových pracovných miest. Druhou lokalitou je **Bordeaux Aéroport** (vedľa medzinárodného letiska), kde je 400 hektárov určených na podporu klastra leteckej a vzdušnej obrany. Treťou lokalitou je **Bordeaux Inno'Campus** so sídlom v areáli univerzitného kampusu a nemocníc so zameraním na zdravotnícke vedy a špičkové technológie. Miestna skupina URBACT prišla s integrovaným akčným plánom štruktúrovaným na štyri témy a niekoľko aktivít:

1) Podpora inovácií

V lokalite Bordeaux Aéroparc navrhla miestna skupina URBACT vytvorenie priestoru s rozlohou 7 500 m², ktorý spojí inovačných aktérov, ako sú startupy, podniky, univerzita a študenti, s cieľom posilniť klaster metropoly Bordeaux zameraný na vzdušnú obranu. Medzi ďalšie aktivity patria pravidelné workshopy, na ktorých sa stretávajú hlavní aktéri týchto vývojových pracovísk, aby zdieľali svoje potreby a identifikovali riešenia, ktoré môžu poslúžiť ďalším klastrom.

2) Rozvoj inovatívnych projektov a experimentov

Vzhľadom na špecifické potreby rozvojových lokalít a ich používateľov navrhla miestna skupina URBACT pilotné aktivity týkajúce sa mobility, konkrétne zamerané na zlepšenie prístupu k tejto lokalite rôznym skupinám, ako sú seniori a pacienti.

3) Iniciovanie inovatívnych postupov

Miestna skupina URBACT sa zamerala na inováciu v oblasti verejného obstarávania a spôsobu vykonávania verejných prác. To je dôvod, prečo verejné orgány momentálne pracujú na „inovačných partnerstvách“ – nový mechanizmus v legislatíve EÚ, ktorý umožní verejným obstarávateľom sa spojiť s jedným alebo viacerými partnermi s cieľom skúmať a rozvíjať inovatívne výstupy namiesto jednoduchého zazmluvnenia ponúkanej spoločnosti.

4) Podpora inovácií pochádzajúcich od nových talentov

S cieľom zlepšovať inovatívne projekty a prepájať ich s podnikmi navrhla miestna skupina študentskú stáž na univerzite s názvom „Hacketafac“ alebo „zlepši svoju fakultu“. V roku 2017 Univerzita v Bordeaux ocenila deväť vybraných projektov pre ich kvalitu a relevantnosť pre transformáciu univerzity. Každý projekt dostal 10 000 € na ďalší rozvoj. Jeden z víťazov, Albalet Frontage, navrhol interaktívnu a programovateľnú sériu svetiel pre fasády budov. Projekt je momentálne vybudovaný a zvyšuje verejné povedomie o význame programovania vo svete. Druhé kolo súťaže „Hacketafac“ prebehlo v roku 2018 a ďalších sedem projektov bude ocenených.

◆ Dlhodobý vplyv

Rozsah nového rozvoja v Bordeaux je obrovský a implementácia návrhov bude trvať dlho – až do roku 2030 podľa súčasných návrhov. Z krátkodobého hľadiska však prepojenie zúčastnených subjektov s miestnou skupinou URBACT počas práce v sieti In Focus pomohlo mestu Bordeaux zlepšiť koordináciu medzi Aeroparc, Euratlantique, InnoCampus a ostatnými rozvojovými oblasťami.

Výsledkom tejto práce je zoznam realizovateľných aktivít, kde nedochádza k prekrywaniu medzi riadením a smerovaním troch dotknutých lokalít a štátnou správou. Cieľom je jasne identifikovať jednotlivé úlohy a vytvárať pridanú hodnotu zvyšujúcu výkon. Stanovili sa jasne definované priority pre každú oblasť, jasné vedenie a štruktúra prebiehajúcich stretnutí a spolupráca pre dosiahnutie synergie. Hoci bol projekt In Focus ukončený v máji 2018, skupina miestnych zainteresovaných subjektov sa aj naďalej stretáva s cieľom sledovať implementáciu akčného plánu. Olivier Mauret, riaditeľ pre metropolitnú kooperáciu a partnerstvo Metropoly Bordeaux, hovorí, že In focus je tiež podkladom rozvíjajúceho sa hospodárskeho programu metropolitnej oblasti.

„Bez programu URBACT by sa metropolitná oblasť Bordeaux zaoberala implementáciou nového ekonomického plánu, ktorý schválili v decembri 2016, a to je už dosť dlhý čas. Vďaka OP URBACT sme však mohli zdokonaľiť mix inovačných politík s ostatnými relevantnými aktérmi, ktorými sú napríklad aj región, agentúra pre regionálny rozvoj a inovácie a univerzita,“ hovorí pán Mauret.

„Vďaka OP URBACT sme však mohli zdokonaľiť mix inovačných politík s ostatnými relevantnými aktérmi, ktorými sú napríklad aj región, agentúra pre regionálny rozvoj a inovácie a univerzita.“

Olivier Mauret

MESTSKÉ CENTRUM PRE VŠETKY ROČNÉ OBDOBIA

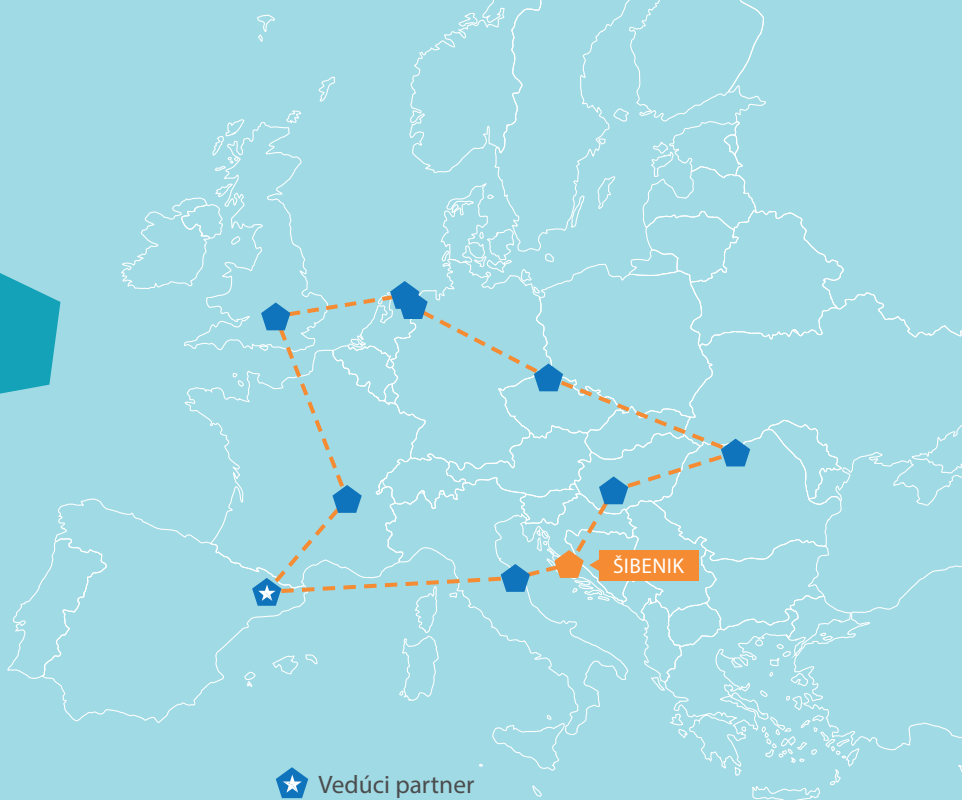
Základné informácie

📍 Lokalita: **Šibenik (Chorvátsko)**

👤 Počet obyvateľov: **34 301**

🔗 Zapojenie do siete URBACT:
RetailLink

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/retailink>

Staré centrum mesta Šibenik nie je považované za vysoko kvalitnú maloobchodnú destináciu a dopyt sa medzi rušnými letnými mesiacmi a nevýraznou zimou značne mení. Mesto chce s pomocou URBACT-u vytvoriť marketingový a kultúrny tlak, aby túto nepriaznivú situáciu vyvážilo.

Zdá sa takmer nemožné si predstaviť, že také krásne mesto ako Šibenik by mohlo mať problém prilákať ľudí na nákupy. Jeho veľké staré mesto je ohromujúcou zbierkou stredovekých a renesančných budov na jadranskom pobreží Chorvátska. Mesto má nie jeden, ale dva objekty zapísané v zozname svetového dedičstva UNESCO, teda o jeden viac ako New York. Sú to výnimočná renesančná katedrála sv. Jakuba a veľmi neobvyklá pevnosť sv. Mikuláša zo 16. storočia. Aj napriek tomu je Šibenik v mnohých ohľadoch obeťou vlastného úspechu. Cestovný ruch nahradil hliníkový a oceliarsky priemysel ako najväčšieho zamestnávateľa mesta, v dôsledku čoho boli obchody v starom meste vystavené veľkým tlakom a stali sa príliš závislé od cestovného ruchu.

Pohľad na mesto Šibenik

„Hrozí nám, že budeme ako iné pobrežné mestá v Chorvátsku, avšak stále máme ľudí, ktorí žijú v centre mesta. Nie je to len turistické miesto, má všetky administratívne a obchodné funkcie a my to chceme zachovať,“ hovorí Petar Mišura, vedúci odboru hospodárstva, podnikania a rozvoja v mestskej rade Šibenik. Mesto preto chcelo získať medzinárodnú podporu nad rámec svojho miestneho kontextu, a tak sa pripojilo k sieti RetailLink.

📍 Nové vzťahy medzi verejným a súkromným sektorom

Pre Petara Mišuru bolo skutočným triumfom vytvorenie miestnej skupiny URBACT, skupiny miestnych zainteresovaných strán s cieľom vymedziť činnosti a podporiť maloobchodný sektor. Kristijan Domdžoni, zástupca Združenia podnikateľov v starom meste, sa stal koordinátorom miestnej skupiny URBACT a pomohol získať miestnu podporu. „Sme postkomunistická spoločnosť a naša verejná správa mala vždy prístup zhora nadol, takže naša skupina obchodníkov nemala tento neformálny vzťah s mestskou administratívou. Existovala nedôvera a podozrenia a bolo ťažké presvedčiť ľudí, aby s nami spolupracovali,“ hovorí Petar Mišura. Na prvom stretnutí skupiny bolo zreteľne cítiť, že miestna správa a komunita obchodných prevádzok majú veľmi odlišný uhol pohľadu.

„Prevádzkovatelia a majitelia obchodov sa sťažovali, že nielen nemajú dostatok parkovacích miest, ale tie sú ešte aj drahé. Takže trvali na budovaní infraštruktúry. Zatiaľ čo my sme trvali na marketingu, využívaní sociálnych sietí, Instagramu a propagačných webových stránok.“

◆ Lepšia infraštruktúra, prístup ... a identita

Je veľmi neobvyklé, aby sa miestne samosprávy zapojili do pomoci maloobchodnému sektoru v Chorvátsku, pričom sa zvyčajne obmedzujú na tvrdú infraštruktúru: mosty, budovy atď. Úspechom miestnej skupiny URBACT bolo, že viedla skutočný dialóg medzi miestnou správou a maloobchodnou komunitou. „Po nejakom čase zmenili svoj názor, ale aj my sme zmenili ten náš,“ hovorí Petar Mišura.

Jedným z výsledkov projektu URBACT pre Šibenik bolo podporiť návrh parkovania pod hlavným námestím, ktorý už bol schválený, hoci ešte nie je realizovaný, a zároveň zlepšiť prístup do častí starého mesta. S toľkými malými uličkami a schodmi je navigácia návštevníkov veľkou výzvou, v ktorej rástla zhoda, a to jednak ako prostriedku na zlepšenie prístupnosti, ale zároveň aj budovania identity starého mesta.

Na druhej strane mesto prostredníctvom procesu URBACT získalo podporu od maloobchodného sektora. Ako sa uvádza v jeho integrovanom pláne, „úsilie miestnej akčnej skupiny by malo viesť aj k množstvu silnejších marketingových aktivít,

„Po nejakom čase zmenili svoj názor, ale aj my sme zmenili ten náš.“

Petar Mišura

propagácii zážitku z nakupovania v centre starého mesta pomocou on-line nástrojov, mobilných aplikácií, organizovania predajných akcií a všetkých druhov podujatí, aby sa zabezpečil dlhší pobyt v centre starého mesta počas celého roka, nielen v lete.“ Boli zavedené školiace programy a semináre zamerané na

zlepšenie starostlivosti o zákazníkov a prieskum trhu medzi maloobchodníkmi organizované Chorvátskou hospodárskou komorou, Chorvátskou obchodnou a remeselnou komorou a Polytechnickým inštitútom v Šibeniku.

Pešia zóna v centre mesta Šibenik

V rámci rozsiahleho prieskumu problémov, s ktorými sa stretáva maloobchod v starom meste, sa uskutočnili rozhovory s niekoľkými obyvateľmi vrátane Želimira Mikulića, profesora polytechniky. Možnosti obchodov nachádzajúcich sa v starom meste Šibenik popísal: „Ľudia dnes navštevujú obchodné centrá, aby trávili čas, nie peniaze. Ak sa v centre mesta podarí poskytnúť dobrý kultúrny program a trávenie voľného času spolu s dobrou maloobchodnou ponukou, obchody získajú ľudí späť.“

AKO SA VÍZIA ZMENILA NA PULZUJÚCE CENTRUM

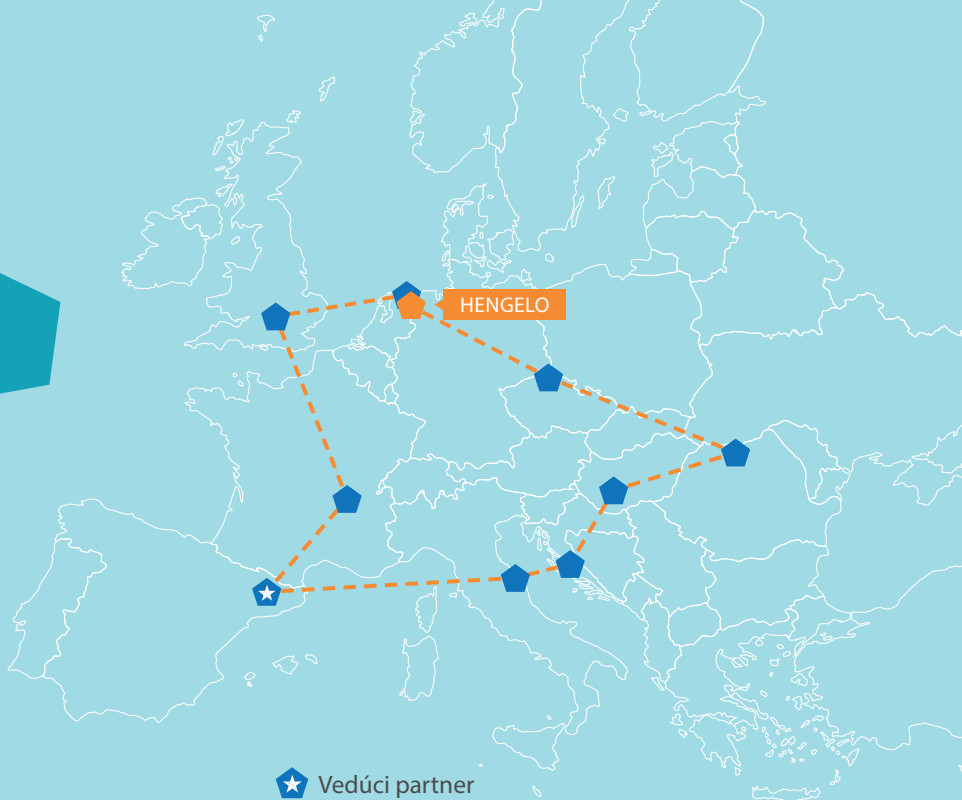
Základné informácie

📍 Lokalita: **Hengelo (Holandsko)**

👤 Počet obyvateľov: **80 650**

🔗 Zapojenie do siete URBACT:
RetailLink

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/retailink>

V snahe udržať si tempo s okolitými mestami sa Hengelo zapojilo do siete URBACT RetailLink, čo posilnilo spoluprácu miestnych obyvateľov a firiem pri vytváraní jasného, integrovaného plánu. Cieľom bolo vytvoriť v centre mesta kvalitnú maloobchodnú sieť, a tým pritiahnúť dostatok zákazníkov.

„Skvelá funkčnosť – dobrá dostupnosť – ale nízka hodnota zážitku“, tak popisuje Susan Meijer, koordinátorka Hengelo RetailLink, centrum svojho mesta situovaného na východe Holandska. Hengelo bolo počas druhej svetovej vojny bombardované, pričom veľká časť niekdajšieho starého mesta prešla po skončení vojny obnovou. V 60. rokoch minulého storočia bola vybudovaná miestna obchodná zóna, ktorá však nevyhovovala podmienkam moderného maloobchodu. Bolo nevyhnutné motivovať zákazníkov, aby pri nákupoch trávili dlhší čas a zároveň mali z tejto činnosti radosť.

V roku 2015, predtým ako sa Hengelo pripojilo k RetailLink, skupina miestnych zainteresovaných subjektov vrátane vedenia Foundation Centre Management Hengelo, Foundation Real Estate Hengelo, finančného sektora, bytových korporácií a miestnej samosprávy vypracovala dokument s názvom Mesto budúcnosti. Zostavili zoznam oblastí, ktoré by bolo vhodné zlepšiť. Išlo najmä o zvýšenie počtu návštevníkov mesta a predĺženie ich pobytu; vyšší obchodný obrat, vyššie ceny nehnuteľností a zlepšenie podnikateľského prostredia; kompaktnjšie centrum mesta.

📌 Hlasujte skoro, hlasujte často

Miestna samospráva požiadala URBACT o vypracovanie rozsiahlej analýzy problémových oblastí, určenie vízie a súboru opatrení. Vznikla tak miestna skupina URBACT

vrátane majiteľov miestnych obchodov a podnikateľov, ktorí sa zapájali do riešenia problémov mesta už pred vznikom miestnej skupiny. V priebehu dvoch rokov, od roku 2016 do roku 2018, táto skupina umožnila samospráve spolupracovať s miestnymi zainteresovanými subjektmi na identifikácii významných historických miest v centre a na zostavení nového plánu na zlepšenie oblastí v ich okolí, propagácii rôznych obchodov, ktoré by prilákali nielen ľudí z Hengelo, ale aj mimo neho. Vypracovali sa plány na zmenu parkovania v meste, kompletne bolo prerobené parkovisko pre bicykle. Tieto plány sú v súčasnosti v procese realizácie. Miestna skupina URBACT okrem iného vytvorila aj sériu návrhov na zníženie počtu voľných pracovných miest v maloobchode o 10 %. Treba podotknúť, že spôsob, ktorým sa zmeny realizujú, vyhovuje predovšetkým samotnému mestu.

Napríklad v novembri 2017 miestna skupina zorganizovala hlasovanie, na ktorom sa zúčastnili všetci obyvatelia vo veku od 8 rokov. Cieľom bol výber najlepšieho návrhu na renováciu obchodnej zóny. V hlasovaní bola vybratá skupina progresívnych holandských krajinných architektov West 8. Miestna skupina stanovila plány na renováciu prominentnej kancelárskej budovy postavenej v 60. rokoch minulého storočia a jej prestavbu na bytový dom. Medzi ďalšie návrhy patrilo prestavanie oblasti okolo kostola

Lambertus Basilica na miesto s veľkým podielom zelene a pokojnou atmosférou. Súčasťou ďalších plánov je renovácia dopravnej zóny a hlavných nákupných zón.

🏠 Miestny obchod pre miestnych obyvateľov

Plán nie je zameraný iba na mesto ako také. Miestna skupina URBACT podporuje a trénuje aj začínajúce podniky. Nápomocná je pri tom organizácia s názvom ROZ (Regionálna organizácia samostatne zárobkovo činných osôb), ktorá ponúka poradenstvo a školenie podnikateľom. Projekt čerpal dotáciu od samosprávy a sľubuje si 10 % nárast nových podnikov v centre mesta. Cieľom je znížiť počet voľných pracovných miest v maloobchode nielen poskytnutím výhodného nájomného v ktorejkoľvek predajni, ale aj vytvorením platformy slúžiacej pre miestne podniky.

Ostatné mestá zo siete RetailLink vnukli mestu Hengelo nápady v oblastiach, ako sú zvyklosti zákazníkov, marketing identity mesta a trendy v maloobchode. Od talianskeho mesta Fermo a francúzskeho mesta Rimania sa miestny tím naučil oceniť zmysel pre miesto a zmysel pre históriu ako prostriedok na prilákanie a udržanie si zákazníkov. „Okrem iného pokojný verejný priestor v historických centrách miest, pešia zóna v centre mesta so zameraním na umenie, vodu a zeleň,“ hovorí pani Meijer.

Toto inšpirovalo tých, čo majú na starosti obnovu mesta, aby navrátili do pôvodného stavu to, čo ho robí jedinečným, namiesto toho aby napodobňovali iné mestá. Pani Meijer dodáva: „Máme originálne nápady, ale treba mať reálny pohľad na to, či budú fungovať v našom meste.“

Partneri siete RetailLink v meste Hengelo

Mesto Hengelo zostavilo reálny plán na uskutočnenie miestnej vízie pre vytvorenie pulzujúceho centra mesta. Momentálne sa uskutočňujú plány na zlepšenie sprostredkovania verejného umenia spolupracou s miestnymi umelcami a umeleckými organizáciami, ako aj práce na budovaní ochrannej známky mesta a jej šírení cez sociálne médiá a bežné médiá, ako sú noviny a TV. Trvalým efektom programu URBACT je zlepšenie diskusií potrebných na dosiahnutie všetkých týchto princípov.

„Zlepšenie miestnej spolupráce s najvýznamnejšími partnermi, prispelo k vytvoreniu spoločného postupu a akčného plánu, ktorý bol vytvorený vďaka OP URBACT.“

Susan Meijer

Vizualizácia centra mesta Hengelo

POSILNENIE INOVAČNÉHO EKOSYSTÉMU V PORTE

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Porto (Portugalsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **237 600**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **SmartImpact**
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/smartimpact>

Vďaka účasti v URBACT sieti SmartImpact mesto Porto upevnilo svoj strategický prístup k podpore inovácií a podnikania v meste. Toto je kľúčovou súčasťou celkovej stratégie stať sa čoraz inteligentnejším mestom.

Porto je dôležitým hospodárskym, vzdelávacím a kultúrnym centrom severného Portugalska. Jeho historické centrum je zapísané na zozname Svetového dedičstva UNESCO a je dôležitou turistickou destináciou. Zároveň je domovom šiestich univerzít, niekoľkých vysokých škôl, 69 výskumných a vývojových centier a vznikajúcich obchodných zoskupení v oblasti IT a kreatívnych odvetví, biotechnológie a zdravotníctva a strojárstva.

📍 Vychádzajúc z prístupu Smart City

Porto sa pripojilo k URBACT sieti SmartImpact s cieľom upevniť a zvýšiť úsilie, ktoré už bolo vynaložené na to, aby sa stalo inteligentným mestom. V roku 2004 vzniklo súkromné neziskové združenie „Porto Digital“ zamerané na podporu projektov informačno-komunikačných technológií v metropolitnej oblasti Porto. Spoločnosť Porto Digital zabezpečila rozsiahlu sieť optických vlákien a verejne prístupnú Wi-Fi predtým, ako vznikla stratégia na podporu Porta ako mesta založeného na vedomostiach.

Margarida Campolargo, vedúca oddelenia Smart City, vysvetľuje, že hlavným cieľom účasti v SmartImpact bolo „zlepšiť vplyv našich (Smart City) projektov na mestskú infraštruktúru. Riešili sme najmä otázky otvorených dát, inovačný ekosystém a potom nejaké záležitosti týkajúce sa tvorby politík.“ Účasť v tejto sieti priniesla mestu a Porto Digital nový spôsob práce. „Skutočnosť, že sme dali dokopy

niekoľko oddelení samosprávy (v miestnej skupine URBACT), že sa začali vzájomne spoznávať a navzájom spolupracovať, mala veľmi pozitívny vplyv... berúc do úvahy ekosystém mesta a inovačnú kapacitu,“ povedala Margarida Campolargo.

SmartImpact tiež umožnil Portu inšpirovať sa ostatnými mestami v sieti. Ako vysvetľuje pani Campolargo: „Dozvedeli sme sa napríklad, ako Eindhoven zmenil svoju organizačnú štruktúru, ako Manchester zaobchádza s vlastnou štruktúrou, Dublin a ďalšie. A potom, samozrejme, vyváranie sietí... pohľad cudzinca na to, čo robíme, je veľmi dôležité pre vlastný rozvoj.“

Stretnutie iniciatívy ScaleUp v meste Porto

Stretnutie v Hube pre inovácie v meste Porto

◆ Posilnenie inovačného ekosystému mesta

Integrovaný akčný plán vypracovaný URBACT miestnou skupinou v Porte má za cieľ vytvoriť „udržateľnú mestskú Smart City platformu – nielen na technickej úrovni, ale hlavne na organizačnej úrovni – zabezpečujúc zmenu súčasnej organizačnej štruktúry“.

Prvou oblasťou je hodnotenie potrieb občanov, samosprávy, spoločností a podnikateľov pre lepšie smerovanie prístupu Smart City.

Druhá oblasť sa zameriava na budovanie kapacít a na školenia na podporu samosprávy a mestských spoločností pri navrhovaní a implementácii smart stratégií. Tretia oblasť zahŕňa a snaží sa posilniť tri existujúce iniciatívy miestneho inovačného ekosystému: ScaleUp Porto, Porto Innovation Hub a Desafios Porto.

„SmartImpact je mimoriadne dôležitý projekt, ktorý viedol k vytvoreniu akčného plánu s veľmi konkrétnymi opatreniami. Plán ťažil z informácií a zo zdieľaných stratégií týkajúcich sa aktivít, ktoré realizovali ďalšie mestá.“

Felipe Araújo, zástupca primátora mesta Porto

V rámci iniciatívy ScaleUp Porto sa samospráva snaží dosiahnuť, aby sa z úspešných podnikateľov stali vzory, mentori, odborníci, učitelia a investori pre ďalšiu generáciu inovatívnych podnikov. Zameriava sa na podniky, ktoré už majú za sebou počiatočnú fázu a venujú sa už workshopom a kurzom a organizujú podujatia zamerané na vytváranie obchodných kontaktov.

Porto Innovation Hub je polotrvalý priestor, ktorý ponúka pravidelné aktivity vrátane výstav, rozhovorov, skupinových stretnutí so širokou verejnosťou a školami, laboratórií a praktických seminárov s výskumníkmi. Cieľom je poskytnúť bod, kde sa dá preukázať potenciál inovácií pri transformácii

mesta. Desafios Porto je súťaž, ktorá poskytuje 250 000 € na miestne inovačné projekty zamerané na zlepšenie kvality života občanov Porto. Cieľom je riešiť naliehavejšie problémy mesta a zároveň stimulovať podnikanie.

◆ Zabezpečenie dlhodobého smart riadenia vecí verejných

Napokon plán obsahuje oblasť aktivít zameraných na poskytnutie novej „inteligentnej“ vrstvy pre riadenie mesta s cieľom integrovať a prepájať rôzne prvky. Zahŕňa aj „mestskú platformu“, ktorá poskytuje logický tok údajov v rámci obecných služieb a medzi nimi a tiež zlepšenia Integrovaného riadiaceho centra, ktoré vzniklo v roku 2015 a poskytuje napríklad informácie z kamier a monitorov po celom meste v reálnom čase, napr. dopravné toky.

Cieľom je zabezpečiť účinnú stratégiu otvorených dát, podujatia na otestovanie použitia veľkých dát na vytváranie inovatívnych riešení v mestách, otestovanie nových politík v oblasti smart city a nový smart city manifest pre Porto.

Margarida Campolargo

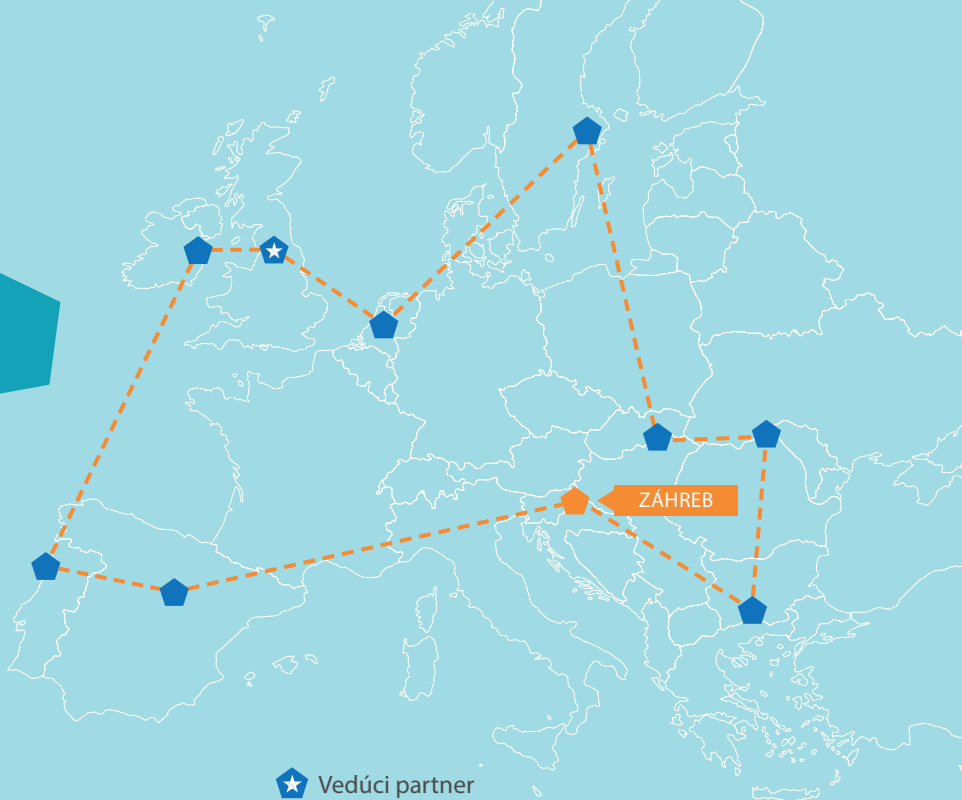
Porto Digital

Najdôležitejším dosahom bola zmena myslenia a to, že mesto videlo a vnímalo, čo sa deje inde a ako sa môžeme sami zmeniť a vyvíjať. Môžeme zaviesť všetky technológie, to však nemusí vyriešiť naše problémy, pokiaľ nebudeme skutočne pracovať s ľuďmi. Chceme dokonca miestnu skupinu URBACT zachovať aj po ukončení projektu. To znamená pozitívny výsledok, pretože ľudia budú nad strategiami pre inteligentné mesto uvažovať dlhodobo.

SPOLOČNE K SMART CITY ADMINISTRATÍVE

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Záhreb (Chorvátsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **790 000**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **SmartImpact**
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/smartimpact>

★ Vedúci partner

Prostredníctvom účasti v sieti SmartImpact iniciovalo mesto Záhreb 11 projektov v rámci jedného akčného plánu s cieľom priniesť systémový prístup k tomu, aby sa stalo inteligentnejším mestom. Aktivity sa budú priebežne monitorovať a zlepšovať ako súčasť celkovej rozvojovej stratégie mesta.

Záhreb je hlavným mestom Chorvátska a má rozmanité hospodárstvo, ktoré spája kultúrne a architektonické dedičstvo s modernými priemyselnými odvetvami a sektorom služieb. Mesto vytvorilo niekoľko stratégií, aby sa stalo inteligentnejším vrátane Akčného plánu pre udržateľnú energiu, Stratégie rozvoja IKT a e-governmentu a otvoreného dátového portálu.

Rôzne smart city iniciatívy však ostali neprepojené. Mirjana Zubak, vedúca oddelenia pre programy a projekty EÚ v Záhrebskom mestskom úrade vysvetľuje: „Sieť Smart Impact prišla v pravý čas (pre nás), keď sme začali premýšľať o tom, ako by sme mohli zaviesť systémový prístup k rozvoju konceptu smart city v meste Záhreb. Tiež nám umožňuje efektívnejšie uplatňovať iniciatívy a aktivity v oblasti rozvoja konceptu smart city.“

📍 Riadenie multidisciplinárneho prístupu

Dôležitým krokom pri vyvíjaní nápadov bolo spojenie najrelevantnejších partnerov, aby mohli načrtnúť vízie a potreby. Títo vytvorili miestnu skupinu URBACT, ktorá pracovala na rôznych projektových oblastiach, z ktorých každá bola iniciovaná multidisciplinárnymi tímami zloženými zo zástupcov mestského úradu v Záhrebe, Agentúry pre rozvoj v Záhrebe, Záhrebskej univerzity, vedeckých a výskumných stredísk, inkubátorov, spoločností

a konzultantov. Ako hovorí Anka Duric, vedúca oddelenia analýz a zlepšovania obchodných procesov v Záhrebe a koordinátorka miestnej skupiny URBACT: „Pri niektorých počiatočných výzvach bola celková skúsenosť (miestnej skupiny URBACT) pozitívna. Bol to proces, ktorý viedol k vzájomnému učeniu sa a rastu účastníkov, zodpovedajúci úrovni ich zapojenia sa.“

📍 Akčný plán pre „livinglab“

Miestna skupina URBACT vypracovala 11 projektových iniciatív, ktoré spolu tvoria Integrovaný akčný plán SmartImpact v Záhrebe (pozri rámček). „Integrovaný akčný plán vytvorený týmto spôsobom vyvoláva v tvorcoch silný zmysel pre vlastníctvo, čo je dobrým predpokladom jeho implementácie v budúcnosti,“ zdôrazňuje pani Duric.

Plán sa zameriava na technologické riešenia, ale vo väčšej miere na štruktúru riadenia, procesy, financovanie a modely nariadení a stimulov na zabezpečenie inteligentnejšieho mesta. Je úzko prepojený s oficiálnou Stratégiou rozvoja mesta Záhreb na obdobie do roku 2020. Dôležité je, že aktivity budú implementované a nepretržite monitorované a zdokonaľované tým istým tímom, ktorý vyvinul túto myšlienku ako súčasť „livinglab“. Mesto sa tiež zaviazalo zabezpečiť prispôbenie systému nariadení a stimulov tak, aby podporoval vyvíjané nové modely.

Závěrečné stretnutie siete SmartImpact, 20. marec 2018

Implementácia je ďalej podporovaná integráciou akčného plánu do existujúcej Digital Business Platform (ARIS), ktorá mapuje a monitoruje projekty a procesy. Podľa Anky Durić to prinieslo dodatočnú kvalitu akčnému plánu prostredníctvom identifikácie a zmapovania prepojení a integračných prvkov všetkých projektov Integrovaného akčného plánu z hľadiska infraštruktúry, zdrojov, zainteresovaných subjektov a použiteľnosti.

Skutočné nadnárodné vzdelávanie

Členovia miestnej skupiny URBACT ťažili z výmeny a vzájomného učenia sa v rámci skupiny, ale aj zo stretnutí so zástupcami partnerských miest. Pani Durić vysvetľuje:

Členovia miestnej skupiny URBACT ťažili z výmeny a vzájomného učenia sa v rámci skupiny, ale aj zo stretnutí so zástupcami partnerských miest. Pani Durić vysvetľuje: „Členovia skupiny so špecifickými znalosťami a skúsenosťami participovali na nadnárodných stretnutiach, ktoré sa venovali rôznym témam v rámci projektu.

„Jednou z najväčších motivácií na zapojenie sa do tohto projektu bola veľká sieť – desať miest na rôznych úrovniach rozvoja v rôznych aspektoch. Myslím, že sme sa od seba veľa naučili“.

Mirjana Zubak

Tieto výmeny im priniesli nové nápady, ako nadviazať lepšiu spoluprácu s miestnymi zainteresovanými subjektmi a ako uskutočniť niektoré požadované činnosti.“Mirjana Zubak nadšene oznamuje: „Jednou z najväčších motivácií na zapojenie sa do tohto projektu bola veľká sieť – desať miest na rôznych úrovniach rozvoja v rôznych aspektoch.

Myslím, že sme sa od seba veľa naučili.“ Anka Durić vyzdvihuje hodnotu zhromažďovania najlepších postupov pri používaní nových obchodných modelov a technológií, ako sú „Porto Innovation Hub“, Eindhovenská „Charta inteligentných dát“ a „Smart Guadalajara – využívanie technológií na podporu poskytovania služieb“.

Záhrebský Integrovaný akčný plán SmartImpact a jeho 11 iniciatív

Rozvoj organizácie

1. Zlepšenie organizačnej štruktúry a procesov mestského úradu s cieľom poskytovať služby smart city.
2. Zapojenie občanov a miestnych zainteresovaných subjektov do miestnych inovačných procesov aj prostredníctvom procesu spoluvytvárania a online platformy.

Správa dát a integrácia

3. Vytvorenie „inteligentnej platformy“ na manažovanie interakcií mestského úradu s podnikmi, občanmi a inými správnymi orgánmi.
4. Vytvorenie inteligentného systému kybernetickej bezpečnosti na ochranu digitálnych služieb mesta.
5. Implementácia efektívneho systému ochrany dát.
6. Vytvorenie „zAgl virtuálneho úradníka“ s umelou inteligenciou, ktorý bude odpovedať občanom nepretržite.
7. Zlepšenie IT systémov (vrátane užívateľskej platformy) spoločnosti Zagreb Holding, ktorá poskytuje verejné služby, energiu a rôzne ďalšie služby občanom, podnikom a návštevníkom.
8. Používanie energetického atlasu, ktorý obsahuje priestorové charakteristiky spotreby energie, pri rozhodovaní v oblasti plánovania smart city.

Podpora miestnych inovačných ekosystémov

9. Vytvorenie podnikateľského inkubátora zameraného na inovácie a akceleráciu „Digital Stream Zagreb“, ktorý prepája mestský úrad s výskumnými inštitúciami, spoločnosťami, mimovládnyimi organizáciami a občanmi.
10. Vytvorenie nového obchodného modelu pre zabezpečenie ekologickejšieho a energeticky efektívnejšieho systému verejného osvetlenia.

Smart financie a obstarávanie

11. Vytvorenie nového strategického rámca pre financovanie a verejné obstarávanie inovatívnych riešení.

KEĎ MIESTNI PREBUDILI VEĽKÉ PRÁZDNE BUDOVY

Základné informácie

- 📍 Lokalita: **Neapol (Taliansko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **983 755**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **2nd Chance**
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/2nd-chance>

★ Vedúci partner

V roku 2015, v snahe nájsť spôsoby, ako znovu využívať veľké, opustené stavebné komplexy v meste, Neapol inicioval sieť URBACT 2nd Chance, v ktorej sa stretlo ďalších desať miest EÚ. Vďaka tejto skúsenosti dostal nový život komplex Santissima Trinita delle Monache, opustená vojenská nemocnica v samom srdci mesta.

Komplex Santissima Trinità delle Monache, ktorý sa rozkladá na ploche 25 000 m², čo je plocha troch futbalových ihrísk, mal byť sprístupnený. Nebola to jednoduchá úloha, keďže – na rozdiel od iných budov v sieti 2nd Chance – sú budovy zapísané ako historické pamiatky. Komplex bol založený v 17. storočí ako konvent a po napoleonskom vpáde do južného Talianska premenený na vojenskú nemocnicu.

📌 Plánovanie prvých krokov a činy

Po vstupe do siete 2nd Chance Neapol vytvoril skupinu miestnych zainteresovaných strán (miestna skupina URBACT), aby definoval prvé kroky a aktivity. V septembri 2016 koordinátor miestnej skupiny, ktorý je súčasťou samosprávy mesta, uverejnil verejnú výzvu na webovej stránke rady mesta Neapol na predloženie návrhov, ako by sa stavebný komplex mohol využiť. 43 skupín vyjadrilo svoj záujem predstavením projektov, nápadov alebo návrhov dočasného využitia.

Táto výzva na predloženie nápadov bola odvážnym krokom, ktorým sa získali nové podnety na potenciálne využitie a zároveň sa uskutočnili výskumy študentov miestnych architektonických škôl. Výzva poskytla tiež najširšie možné pokrytie nápadov na reaktiváciu obrovského miesta, ktoré mohlo uspokojiť rôzne potreby. Pokiaľ ide o vytvorenie miestnej skupiny URBACT, Roberta Nicchia,

Komplex Santissima Trinità delle Monache

koordinátorka tejto skupiny, hovorí: „50 % tvorili občania a iní predstavitelia združení, mimovládnych organizácií, sociálnych podnikov pôsobiach v susedstve komplexu a bola medzi nimi aj fakulta architektúry neapolskej univerzity.“ Návrhy na využitie komplexu budov sa ďalej rozpracovávali v širokom participatívnom procese, ktorý trval viac ako jeden rok a pozostával z 13 plenárnych stretnutí, jedného technologického podujatia v otvorenom priestore, rôznych tematických okrúhlych stolov, workshopov, experimentovania s dočasným využitím a ďalšími podujatiami konanými priamo v komplexe.

🏠 Vytvorenie inkubátora

Prostredníctvom 2nd Chance našlo mesto praktické spôsoby, ako preniesť miestne nápady do realistických plánov na opätovné využitie lokality, a to umožnením vstupu viacerých užívateľov a zabezpečením kľúčových nájomcov. Skupina URBACT otvorila v roku 2017 fyzický priestor v rámci komplexu budov – akési otvorené laboratórium na zapojenie a účasť miestnej komunity. Tento vizionársky proces skombinovali s ďalšími verejnými podujatiami. Tieto aktivity sa rozvinuli do štyroch hlavných cieľov: po prvé, iniciovať zelenú regeneráciu kopca San Martino, po druhé obnovou zelene v komplexe, ďalej priestorovo znovu komplex začleniť do mesta a obnoviť historické budovy, využívať objekt ako inkubátor pre obehové hospodárstvo a zdieľanú ekonomiku a nakoniec navrhnuť Integrovaný akčný plán. Čo by bolo iné bez procesu URBACT? „Pri regenerácii tohto veľkého opusteného mestského komplexu by sa uplatňoval oveľa byrokratickejší prístup,“ hovorí pani Nicchia.

Skupina priradila jednotlivým cieľom rôzne časové rámce, od krátkodobých po dlhodobé, identifikovala zodpovednosti

„Keby sa Neapol nepripojil k tejto sieti URBACT, naša cieľová budova – komplex Santissima Trinità delle Monache – by bola stále zabudnutým miestom mimo záujmu spoločnosti, zatiaľ čo teraz sa jej regenerácia stala jednou z priorit v meste.“

Roberta Nicchia

a uviedla zainteresované strany. Jedným z návrhov, ktorý sa má v krátkodobom horizonte zaoberať zdieľanou ekonomikou, bola napríklad kaviareň opráv – koncepcia, ktorá vznikla v Amsterdame v roku 2009, ale rozšírila sa po celej Európe ako príklad participatívnej hospodárskej činnosti zdola nahor. Skupina si myslí, že takýto prístup rezonuje so svojpomocnými sieťami v chudobných neapolských štvrtiach susediacich so Santissima Trinità delle Monache.

Stretnutie miestnej skupiny URBACT

🏠 Od plánu po praktické využitie

Ako sa ukázalo už vo vizionárskom procese, „spiacieho obra“ Trinità delle Monache sa nikdy nepodarí naplniť jediným využitím. Od októbra 2017 skupina URBACT koordinovala niekoľko dočasných využití komplexu budov s existujúcimi združeniami, ako je Palazzetto Urban, centrum pre mládež a Združenie Quartieri Spagnoli, ktoré sa stará o miestne deti. Časť štruktúry bola zakúpená súkromnou univerzitou Suor Orsola Benincasa a čaká sa na renovačné práce.

Tento úspešný experiment inšpiroval Neapol, aby okrem iného prijali uznesenie (č. 458), ktoré povzbudzuje občanov, aby predkladali návrhy na pilotné projekty dočasného využitia nevyužitého alebo nedostatočne využitého majetku samosprávy. Santissima Trinità delle Monache je na dobrej ceste k financovaniu. Podľa pani Nicchie: „Identifikovali sme širokú škálu rôznych finančných zdrojov“, vrátane súkromných a verejných investícií. Stalo by sa toto všetko bez pomoci URBACT-u? Odpoveď pani Nicchie je jasná: „Keby sa Neapol nepripojil k tejto sieti URBACT, naša cieľová budova – komplex Santissima Trinità delle Monache – by bola stále zabudnutým miestom mimo záujmu spoločnosti, zatiaľ čo teraz sa jej regenerácia stala jednou z priorit v meste“.

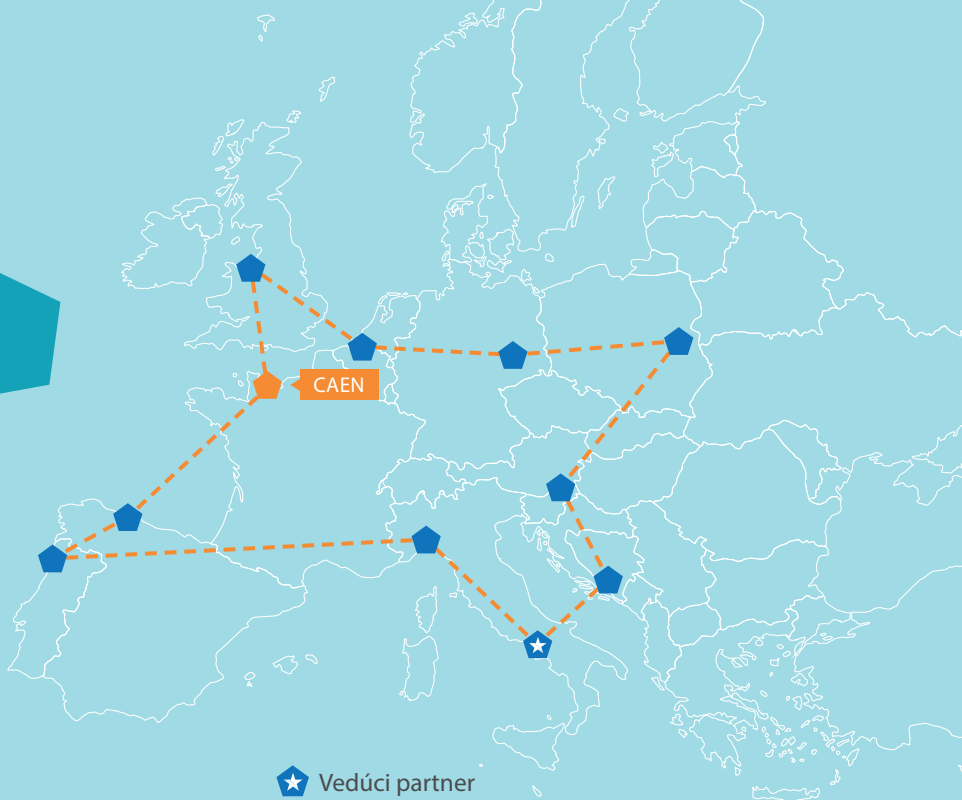

Otvorená diskusia o budúcnosti komplexu Santissima Trinità delle Monache

OŽIVENIE STARÝCH BUDOV NA ÚŽITOK MIESTNYCH OBYVATEĽOV

Základné informácie

- 📍 Lokalita: **Caen (Francúzsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **108 950**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **2nd Chance**
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/2nd-chance>

V priebehu desaťročí priemyselná a prístavná pustatina v Caen, známa ako Polostrov, zarástla burinou a jej budovy schátrali. Prostredníctvom siete URBACT 2nd Chance mesto mobilizovalo miestne zainteresované strany a občanov a identifikovalo nové využitie a služby v opustených budovách, ktoré by slúžili potrebám okolitého obyvateľstva.

Keď sa mesto pripojilo k sieti URBACT 2nd Chance, založilo skupinu angažovaných aktivistov, radcov, podnikateľov a Radu širšieho územia Caen – Greater Caen (miestna skupina URBACT). Ich cieľom bolo hľadať spôsoby ako lokalitu Polostrova reštrukturalizovať vzhľadom na nedostatok bývania ako jedného z hlavných problémov, ktorý spôsobuje, že rodiny pomaly opúšťajú mesto.

Miestna skupina URBACT posunula prístup viac k premýšľaniu o tom, čo by obyvatelia mohli v okolitom území chcieť a čo robí miesto atraktívnym, ešte predtým než sa postaví bývanie. Na začiatku mesto Caen využilo odborné znalosti a inšpiráciu, aby identifikovalo dve opustené povojnové priemyselné budovy „Sudy“ a „Tunel“.

📍 Inšpirácia existujúcimi skúsenosťami

Miestna skupina URBACT sa rozhodla stretávať a pracovať priamo na Polostrove, aby sa viac s lokalitou spojila. Členovia sa zhromaždili v „Le Pavillon“ – prázdnej budove, ktorá sa opätovne používa ako informačný a diskusný priestor, kde si mesto vymieňa s občanmi názory na rozvoj Polostrova a územné plánovanie vo všeobecnosti.

Opustené "Sudy"

"Sudy" budúcnosti: mestská farma

„Le Pavillon“ je príkladom možného využitia podobných budov, pretože rozvinul množstvo umeleckých a kultúrnych aktivít s cieľom upozorniť obyvateľov na pilotné miesto a získať ich predstavy o tom, ako by sa mohla celá lokalita lepšie využiť. Medzi aktivity patrí „kreslenie prechádzok“, ktoré ľuďom pomôžu objaviť prázdne plochy, pouličný umelecký festival, workshopy pre deti zamerané na zvýšenie informovanosti o opustenom mieste a dokonca aj „bienále architektúry a urbanizmu“ o vývoji Polostrova a oživovaní budov.

Úspešný projekt premeny Le Pavillon bol pre miestnu skupinu URBACT veľkou inšpiráciou. Pomocou participatívnej metodológie OPERA (z angličtiny „own“ – vlastníctvo, „pair“ – spárovanie, „explain“ – vysvetlenie, „rank“ – poradie, „arrange“ – usporiadanie), ktorá sa používa na zhromaždenie, hodnotenie a uprednostnenie nápadov zainteresovaných strán sa skupine podarilo definovať konkrétne typy využitia pre iné budovy.

◆ Integrovaný akčný plán pre lokalitu

Mesto v júni 2018 predstavilo spolu s miestnou skupinou URBACT vypracovaný Integrovaný akčný plán zameraný na projekty premeny dvoch objektov pred budovou „Le Pavillon“, tzv. „Sudy“ a „Tunel“. V pláne sa navrhuje, aby sa objekt „Sudy“, čo bol pôvodne sklad, stal mestskou farmou.

Prieskum, ktorý si objednala miestna skupina URBACT, ukázal, že jeho rám z ľahkých kovov bol v dobrom stave, hoci kamenné múry boli poškodené. Druhá budova „Tunel“ a betónáreň na výrobu prefabrikátov by sa mala stať kultúrnym laboratóriom, ktoré by poskytlo priestory rôznym umeleckým združeniam.

Na dosiahnutie tohto stavu bolo prijatých niekoľko zložitých rozhodnutí. Po prvé, vhodná budova sa musela vybrať z mnohých existujúcich v širšej bývalej

prístavnej oblasti. Vo februári 2016 holandskí architekti MVRDV pre celú oblasť vyvinuli nový rámcový plán, ktorý rozvrhol, kam by sa malo umiestniť bývanie. To bolo ešte predtým, než sa Caen pripojil k sieti 2nd Chance.

V septembri 2016, sa stretla miestna skupina URBACT a v teréne vyhľadávala budovy, ktoré by boli vhodné na nové využitie a ktoré by mohli dobre fungovať v rámci rámcového plánu zameraného na zachovanie stôp minulosti. Mesto Caen si vybralo dve oproti sebe stojace budovy, ktoré budú v centre novej rozvojovej oblasti. V dôsledku toho mestská rada Caen v marci 2017 kúpila objekt „Tunel“ od súkromného vlastníka, podľa odporúčania miestnej skupiny URBACT, a to bez toho, aby si bola istá, na čo sa použije.

V prípade objektu „Sudy“ mesto s majiteľom podpísalo dohodu o prenájme na tri roky. Táto umožnila ďalšie úvahy o projekte, skúšobnej fáze a jej uskutočniteľnosti z dlhodobého hľadiska. Od septembra 2018 prechádzajú budovy, ktoré miestna skupina URBACT určila na opätovné využitie, do oddelenia mestských služieb. Žiadosti o financovanie revitalizácie obidvoch objektov a ich zamýšľané využitie sa predložili do vnútroštátnych fondov, ako aj do Európskeho fondu pre regionálny rozvoj. Vypracovanie širšieho územného plánu pre oblasť Polostrova bude trvať roky, ale táto investícia je počínom, ktorý táto oblasť teraz potrebuje.

- Kultúrny projekt „Tunela“ bude v prevádzke do 3 rokov. Medzitým bude dodaných prvých 300 bytov.
- Pri realizácii projektu „Mestská farma pre Sudy“ sa využije prenos skúseností dobrej praxe z URBACT siete RURBAN.

„Tunel“ pred premenou

Umelecká továreň pre „Tunel“

VDÝCHNUTIE NOVÉHO ŽIVOTA OPUSTENÝM MIESTAM

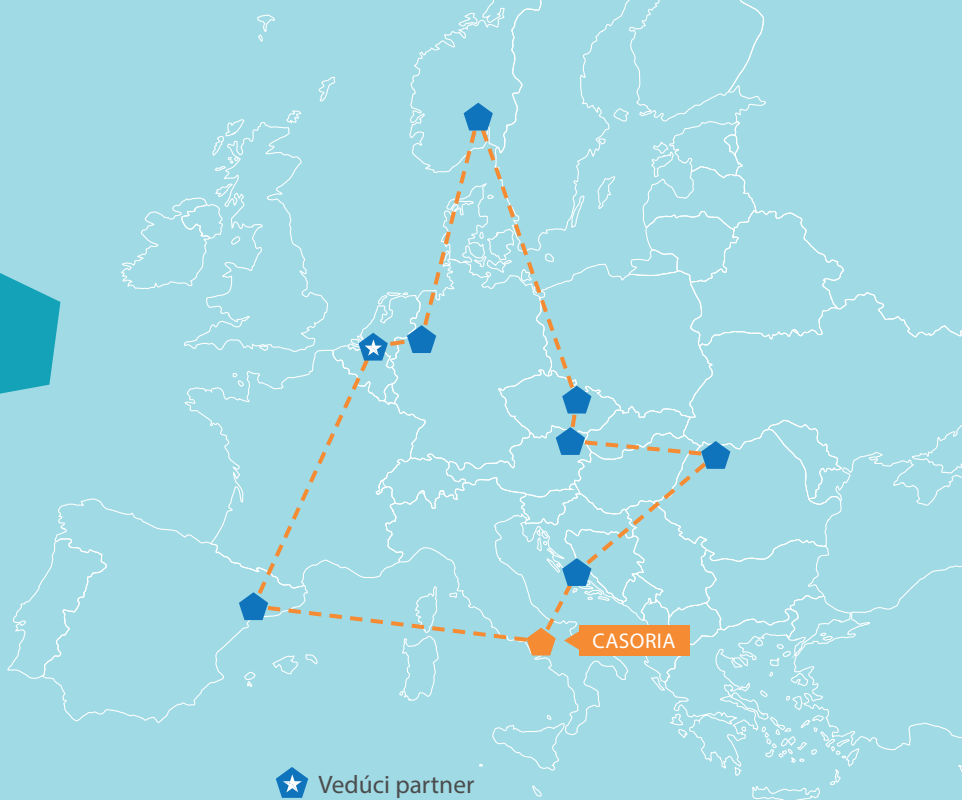
Základné informácie

📍 Lokalita: **Casoria (Taliansko)**

👤 Počet obyvateľov: **77 000**

🔗 Zapojenie do siete URBACT:
sub>urban

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/sub.urban>

Casoria je vysoko urbanizované mesto, ktoré roky trpelo zlým politickým riadením. Vďaka účasti v URBACT sieti sub>urban bola samospráva schopná naštartovať proces obnovy vedený komunitou, začínajúci sa na periférii mesta.

Od Neapola vzdialená 10 km, v chaose živelného mestského rastu a pod hlavnou letovou dráhou, Casoria roky bojovala s ekonomickou a sociálnou krízou. Ak kedysi ťažila z povojnového boomu, dnes okrem skeletov starých tovární existuje o tom len málo dôkazov. Labyrinty ciest a železničných tratí upchávajú chaotické moderné mesto, v ktorom sa nachádza približne 7 000 nelegálnych budov. Mnohé z nich sú prázdne a obklopené betónom.

Niektoré problémy sú odrazom národných a regionálnych nerovností, iné sa opakujú desaťročia alebo sú zakorenené hlboko v spoločnosti. Napriek tomu v roku 2013 samospráva zostavila nový ambiciózny mestský plán založený na udržateľných ekologických modeloch. Cieľom bolo vytvoriť sieť opustených a málo využívaných oblastí, ktoré by sa transformovali na zelené alebo kultúrne huby (centrá) a ktoré by tvorili základ radikálnej obnovy. Po dvoch rokoch prípravných prác a čakaní na schválenie od regionálnej vlády, sa samospráva pripojila k URBACT-u, aby sa podelila s ostatnými mestami o skúsenosti s plánovaním.

📍 Začínanie od nuly

„S takouto iniciatívou sme nemali žiadne skúsenosti,“ hovorí Francesca Avitabile, architektka mestského odboru verejných prác. „Najskôr sme sa museli naučiť, ako pracovať v komunite.“ Vďaka účasti v programe URBACT mesto založilo skupinu miestnych zainteresovaných subjektov (miestna skupina URBACT), ktorá plánuje aktivity. Stretnutia skupiny boli veľké a zápisnice boli uverejňované online.

Cieľom bolo naplánovať sériu malých intervencií v súlade so širšou mestskou stratégiou. Na začiatku napríklad vlastníkov kľúčových lokalít brownfieldov požiadali, aby na svojich pozemkoch poskytli dočasné verejné chodníky na prepojenie budúcich obnovených lokalít priamo s centrom mesta.

© Alessandro Capozzoli

Mezinárodné stretnutie v Michalangelovom parku

Nezamestnanosť dosahuje 30 %, medzi mladými ľuďmi stúpa na 65 % a čoraz viac ľudí je nútených opustiť územie, aby si našli prácu inde. Zlepšiť tieto podmienky je náročné.

Bol to jednoduchý a efektívny spôsob, ako sceliť roztrieštené mesto. Skupina sa riadila krok po kroku stratégiou, ktorá tvorila základ ich Integrovaného akčného plánu. Za pilotné miesto vybrali park Michelangelo, zarastenú bývalú vojenskú základňu, ktorým sa začala postupná obnova mesta. „Transformácia bola praktickou ukážkou budúcich vízií, predzvesťou tých mestských premien, ktoré by dnes neboli realizovateľné,“ hovorí Enrico Formato, externý expert pre Casoriu so sídlom na Neapolskej univerzite. Počas rozvoja miestna skupina koordinovala nadšenecké záhradnícke podujatia a iniciatívy na vyčistenie, ktoré boli vedené občanmi. Dokonca aj nábytok na účastníckych zasadnutiach bol skonštruovaný a obstaraný zadarmo, a to vďaka programu verejného sponzorstva.

🏠 Budovanie miestnej identity

V apríli 2018 bol park Michelangelo konečne sprístupnený a v súčasnosti je najväčšou zelenou plochou v meste.

„Vďaka URBACT-u sa v Casorii vytvorila a posilnila sieť asociácií a občianskych výborov.“

Enrico Formato

„Bol to prvý hmatateľný výsledok participatívnych metód v Casorii,“ hovorí pani Avitabile. „Bol to začiatok úplne nového procesu pre komunitu.“ A čo je ešte pozoruhodnejšie, dosiahlo sa to navzdory značným politickým zmenám. V roku 2016 bola zvolená nová mestská správa. I napriek tomu, že nová strana podporovala

© Alessandro Capozzoli

Deti realizujú výsadbu v Michelangelovom parku

park, spomalila sa širšia implementácia štrukturálneho plánu z roku 2013. To, že sub>urban integrovaný plán prežil politické zmeny, je dôkazom popularity projektu medzi občanmi.

„Vďaka URBACT-u sa v Casorii vytvorila a posilnila sieť asociácií a občianskych výborov,“ hovorí pán Formato. „Dnes aj bez silnej koordinácieestskej správy presadzujú myšlienky a metódy zdieľané počas účasti v sieti sub>urban.“ Viditeľným dôkazom tohto rozvíjajúceho sa vplyvu je pokračujúci rozvoj v ďalšej zelenej lokalite, v parku Boccaccio. Avšak hlavným dedičstvom bol posun v myslení. „URBACT je tu pre ľudí veľmi dôležitý,“ potvrdzuje pani Avitabile. „Nešlo len o park, pomohlo nám to znovu vybudovať našu miestnu identitu.“

© Alessandro Capozzoli

Primátor mesta Casoria Pasquale Fuccio (november 2016)

OBNOVA ODĽAHLÝCH LOKALÍT S AKTÍVNOU ÚČASŤOU OBYVATEĽOV

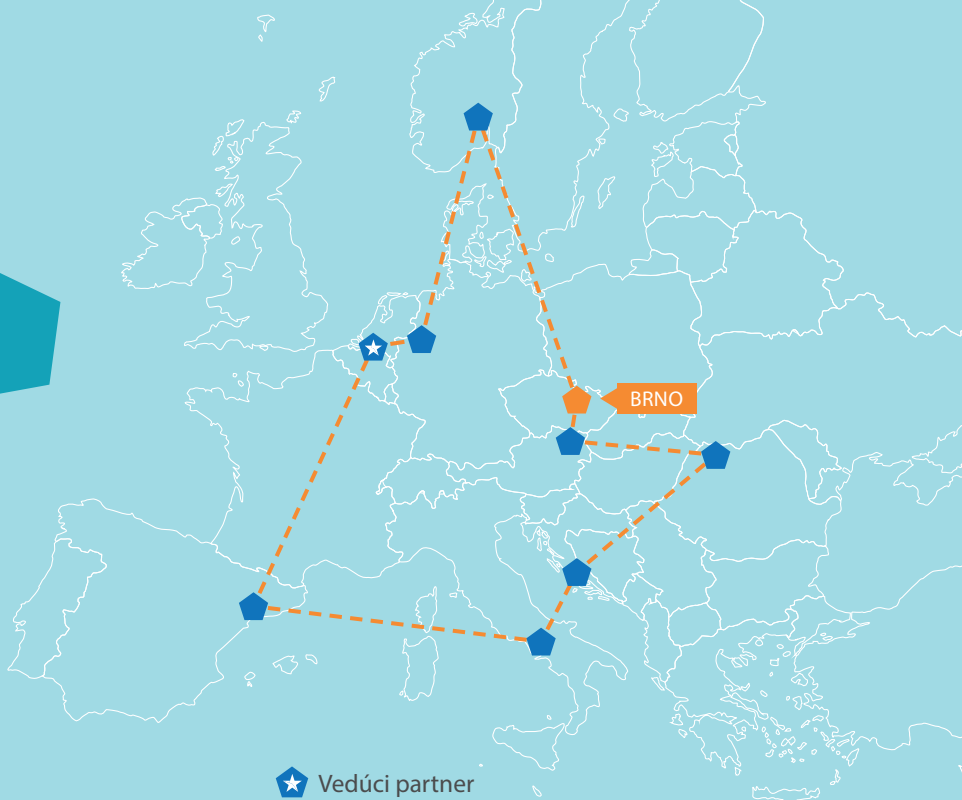
Základné informácie

📍 Lokalita: **Brno (Česká republika)**

👤 Počet obyvateľov: **375 000**

📌 Zapojenie do siete URBACT:
sub>urban

📖 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/sub.urban>

Okrajové oblasti patriace mestu Brno nemajú vybudovanú vhodnú infraštruktúru a majú slabé sociálne väzby. Pri riešení týchto problémov mesto využíva nástroje URBACT-u, pomocou ktorých realizuje nový model obnovy. Na tomto modeli budú v prvom rade participovať obyvatelia z lokality Červený kopec.

Ako druhé najväčšie mesto Českej republiky je Brno významným kultúrnym centrom poháňaným silnou, rôznorodou ekonomikou. Po prudkom náraste obyvateľstva v 20. storočí dochádzalo po roku 1989 k suburbanizácii vedenej súkromným sektorom, čo prinieslo nepriaznivé následky. V súčasnosti v týchto lokalitách nedochádza k dostatočnému využitiu pôdy, dopyt po bývaní neustále rastie, pričom počet nových bytov klesá. Výsledkom je, že pre mladých ľudí a obyvateľov z chudobnejších pomerov sa možnosti bývania stávajú čoraz nedostupnejšie. V týchto lokalitách dochádza aj k iným problémom. Zatiaľ čo mnoho iných predmestí je dobre prepojených autobusovými a električkovými linkami a tešia sa z kvalitných služieb, odľahlejšie lokality zostali v tomto smere pozadu.

📌 Plán pre skrytý klenot prímestského mesta

Mesto už vyše desať rokov realizuje polycentrický plán rozvoja, ktorého cieľom je okrem iného aj obnova zanedbaných lokalít. URBACT v tomto smere poskytol mestu dôležitý zdroj inovatívnych nástrojov. V rámci sub>urban siete mesto získalo možnosť pracovať s metódami, s ktorými pracuje URBACT. Tentoraz bolo ich cieľom experimentovať s novým modelom rozvoja okrajových lokalít, a to obnovou samotného miesta. Najstť vhodnú lokalitu si vyžiadalo spoluprácu medzi jednotlivými miestnymi úradmi. Jednou z požiadaviek URBACT-u bolo, aby oddelenie stratégie mesta zriadilo skupinu miestnych zainteresovaných subjektov (miestna skupina URBACT), od ktorej sa vyžaduje spolupráca s úradmi dopravy, investícií a bývania.

Čistenie lokality Červený kopec

Záverečné stretnutie miestnej skupiny URBACT

Pohľad na Brno z Červeného kopca

Títo zúčastnení spoločne vytvorili súbor kritérií na výber vhodnej lokality. Rozhodnutie nakoniec padlo na Červený kopec, čo je potenciálna obytná lokalita nachádzajúca sa na hranici medzi centrom mesta a mestom Bohunice,

„URBACT nám veľmi pomohol s vytváraním vízie pre lokalitu Červený kopec.“

Kateřina Pavlíková

kde sú situované záhradkárské oblasti a bývalá priemyselná zóna. Okrem problémov so službami a s infraštruktúrou trpel Červený kopec pravidelnými únikmi odpadových vôd a niektoré jeho zelené plochy sa využívali ako nelegálne skládky.

Cieľom miestnej skupiny bolo vypracovať Integrovaný akčný plán založený na nových technikách, ktoré používa URBACT. „V priebehu projektu sme objavili množstvo nových nástrojov, hlavne na koordináciu činností, ako je napríklad metóda tvorby rozhodovacieho stromu, metódy zhromažďovania údajov, mapovanie vzťahov vlastníctva,“ potvrdzuje Kateřina Pavlíková, expertka pre regionálnu politiku. „URBACT bol vskutku užitočný, pretože nám pomohol rozvinúť víziu lokality Červený kopec. Vďaka tomu sa stali niektoré procesy pre miestnych obyvateľov oveľa otvorenejšie a zrozumiteľnejšie.“

Oficiálny odkaz účasti mesta Brno v sieti je urbanistická štúdia lokality Červený kopec, ktorá vznikla rozšírením Integrovaného akčného plánu. Táto štúdia bola prezentovaná na záverečnom stretnutí miestnej skupiny, kde boli pozvaní aj miestni obyvatelia. Tí mali možnosť sa rozprávať s odborníkmi a priamo im klásť otázky. Na samotnom Červenom kopci sa stále realizuje geologický prieskum a testujú sa rôzne dopravné modely.

Obnova sa bude realizovať postupne v nasledujúcich rokoch. Procesy používané v rámci sub>urban siete boli uznané ako cenné a potenciálne prevoditeľné nástroje. „Ukázali sme ďalším oddeleniam, že spolupráca s miestnymi obyvateľmi sa môže naozaj vyplatiť,“ uzatvára Martina Pacasová, mestská strategická manažérka. „Dúfajme, že to bude mať vplyv aj na ich prácu.“

🏠 Fórum pre obnovu

„Zvyčajne mesto to všetko spraví a potom vytvorí plán,“ hovorí pani Pacasová, „ale v rámci projektu sub>urban sme chceli vyskúšať niečo nové.“ Bola založená druhá, paralelná miestna skupina, zložená zo všetkých zainteresovaných strán z lokality Červený kopec, od jednotlivých obyvateľov a záhradníckych združení až po veľkých miestnych zamestnávateľov a užívateľov pôdy. Týkalo sa to až 90 ľudí. Všetko sa spisovalo a rozhodnutia boli oznámené komunite prostredníctvom e-mailu a webových stránok.

„Mesto obvykle takéto stretnutia neorganizuje,“ hovorí pani Pacasová, „takže sme vôbec netušili, aké budú reakcie ľudí.“ Spočiatku dochádzalo ku konfliktom záujmov, ktoré vyplynuli z komplikovaného vlastníctva pozemkov v lokalite Červený kopec. Po dvoch rokoch práce s využitím participačných metód sa mesto a jeho obyvatelia naučili efektívnejšiemu spôsobu spolupráce.

Jedným zo symbolov dosiahnutého pokroku bola udalosť s názvom „Vyčistíme Červený kopec“, na ktorej sa zišlo viac ako 100 ľudí. Medzi nimi boli aj vedúci predstavitelia mesta. „Bolo fajn ukázať obyvateľom, že administratívni pracovníci si okrem „chatovania“, vedia aj zašpiniť ruky,“ hovorí pani Pacasová. „Myslím, že sme takto získali určitú dôveru.“

INŠPIRÁCIA PLÁNOM DOČASNÉHO VYUŽITIA

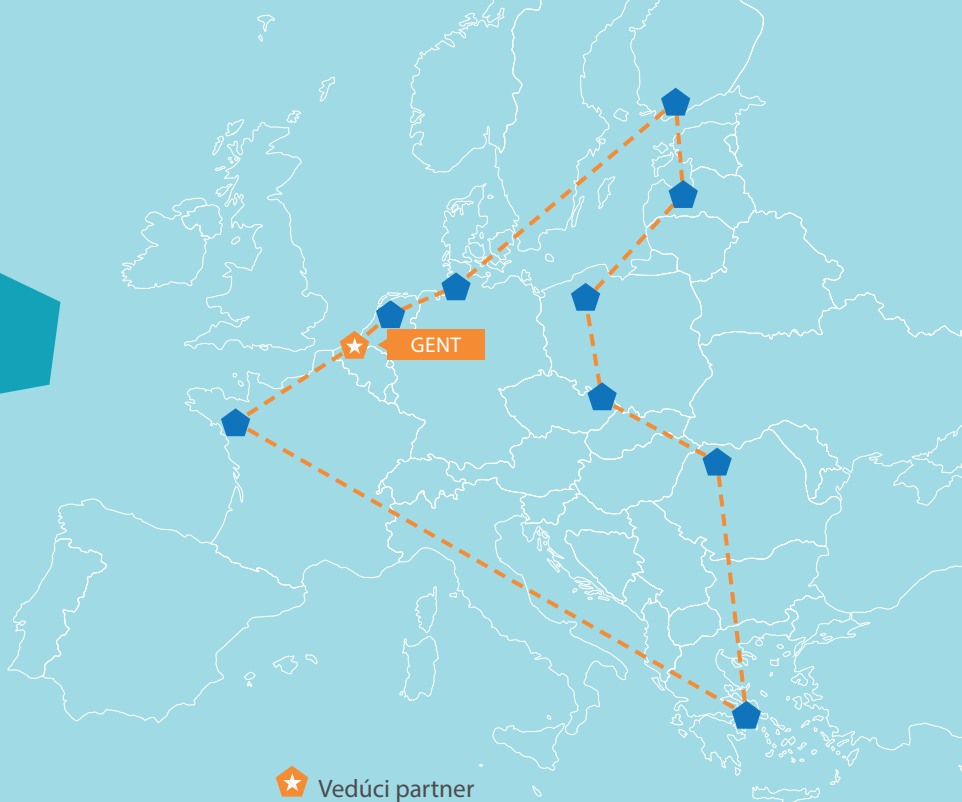
Základné informácie

📍 Lokalita: **Gent (Belgicko)**

👤 Počet obyvateľov: **259 083**

🔗 Zapojenie do siete URBACT:
REFILL

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/refill>

Gent, ako vedúci partner siete REFILL, využil svoje skúsenosti a spolupracoval s partnerskými mestami pri vývoji prenosných nástrojov pre dočasné využitie voľných mestských priestorov.

📍 Provincie Gent

Malebný Gent má bohatú históriu – bývalé centrum textilného priemyslu bolo v stredoveku jedným z najväčších a najbohatších miest severnej časti Európy. V posledných desaťročiach však mesto na seba pritiahlo novú pozornosť – ako na priekopníka inovatívneho urbanizmu zameraného na komunitu. V 90. rokoch 20. storočia založili v Gente skupinu „manažérov susedstva“ – štátnych úradníkov, ktorí prichádzajú do styku s občanmi, ich iniciatívami a novými nápadmi. V roku 2007 mesto začalo experimentovať s dočasným využívaním voľných priestorov a vytvorením „De Site“ na mieste bývalej továrne s komunitnými

záhradami, so športovými zariadeniami a s mestskou farmou. To bolo inšpiráciou pre podobné projekty v celom meste. „Manažéri susedstva“ teraz pôsobia ako sprostredkovatelia iniciatív pre dočasné využitie, zapájajú občanov a poukazujú na príležitosti.

V roku 2014 mesto zriadilo Fond dočasného využitia, aby sa podnietili iniciatívy, ktoré prispievajú ku kvalitnejšiemu životu v mestách. Vďaka bohatým skúsenostiam spolu s túžbou formalizovať takúto činnosť, vyhodnocovať najlepšie postupy a spolupracovať na medzinárodnej úrovni sa Gent stal vedúcim partnerom siete URBACT REFILL.

Miestna skupina URBACT na návšteve projektov dočasného využitia

Miestna skupina URBACT na návšteve projektov dočasného využitia

Podujatie mesta Gent s cieľom nadviazať kontakty

🏠 Rýchle predstavovanie projektov

REFILL sa rozhodol zhromažďovať odborné znalosti a vyvíjať nástroje osvedčených postupov pre dočasné využitie. Jedným z nich bol nástroj „dohadzovanie“, vyvinutý a riadený v rámci siete REFILL a testovaný v Poznani (Poľsko), Cluj-Napoca (Rumunsko) a Gente. Je to nástroj zameraný na „rýchle zoznamovanie“, ktoré spája vlády miest s miestnymi iniciatívami produktívnym a štruktúrovaným spôsobom s cieľom rozvíjať príležitosti pre dočasné využitie.

Gent hľadal nápady a koordinátorov pre dočasné využitie budovy starej mestskej knižnice pred jej prestavbou, čím by naštartoval novú dynamiku v centre mesta. Gent vytvoril miestnu skupinu URBACT, ktorá združuje 42 zainteresovaných subjektov z komunálnych služieb, začínajúcich podnikov, komunitných organizácií a urbanistov, aby si vymedzili aktivitu. Začiatkom roku 2017 mesto zorganizovalo podujatie Bibmarkt, na ktorom sa zišlo 147 rečníkov, aby predniesli

svoje nápady na dočasné využitie knižnice. Iniciatívy, ktoré nevyhrali túto zákazku, si však odvtedy našli iné projekty, čo dokazuje mnohostranný prínos tohto procesu.

Konzorcium vedené miestnou neziskovou organizáciou Timelab vyhralo zákazku na knižnicu a v máji 2017 bola budova znovu otvorená ako NEST (z angličtiny „new“ – nový, „established“ zriadený, „state“ – štát, „temporality“ – dočasnosť), priestor pre vytváranie sietí, spoluprácu a experimentovanie. Počas dvanástich mesiacov usporiadala NEST vyše 30 iniciatív s prístupom zdola nahor zameraných na komunitu. Projekt – vrátane kaviarne, priestorov pre podujatia, co-workingových priestorov, workshopov a kreatívneho štúdia – sa stal laboratóriom pre budúcnosť mesta. „Bola to obrovská výzva,“ pripúšťa úradníčka pre participáciu na politike mesta Gent a miestna koordinátorka REFILL Emma Tytgadt, „ale aj obrovský úspech, a to vďaka už vytvorenej skupine zainteresovaných subjektov (miestna skupina URBACT).“

„Bola to obrovská výzva, ale aj obrovský úspech, a to vďaka už vytvorenej skupine zainteresovaných subjektov (miestna skupina URBACT).“

Emma Tytgadt

Gent tiež zlepšil komunikáciu a propagáciu projektov dočasného využitia, ktoré sú zobrazené na digitálnej mape na webovej stránke mesta Gent. Univerzitná štúdia poskytla rámec na posudzovanie vplyvov dočasného využitia a mesto dúfa, že sa ho podarí implementovať. Miestna skupina bude ďalej pokračovať ako vzdelávacia sieť v oblasti dočasného využitia a bude podporovaná mestskou službou participačnej politiky, ktorej súčasťou sú aj „manažéri susedstva“.

NEST: priestor pre vytváranie sietí, spoluprácu a experimentovanie

SPIACA KRÁSAVICA SA PREBÚDZA

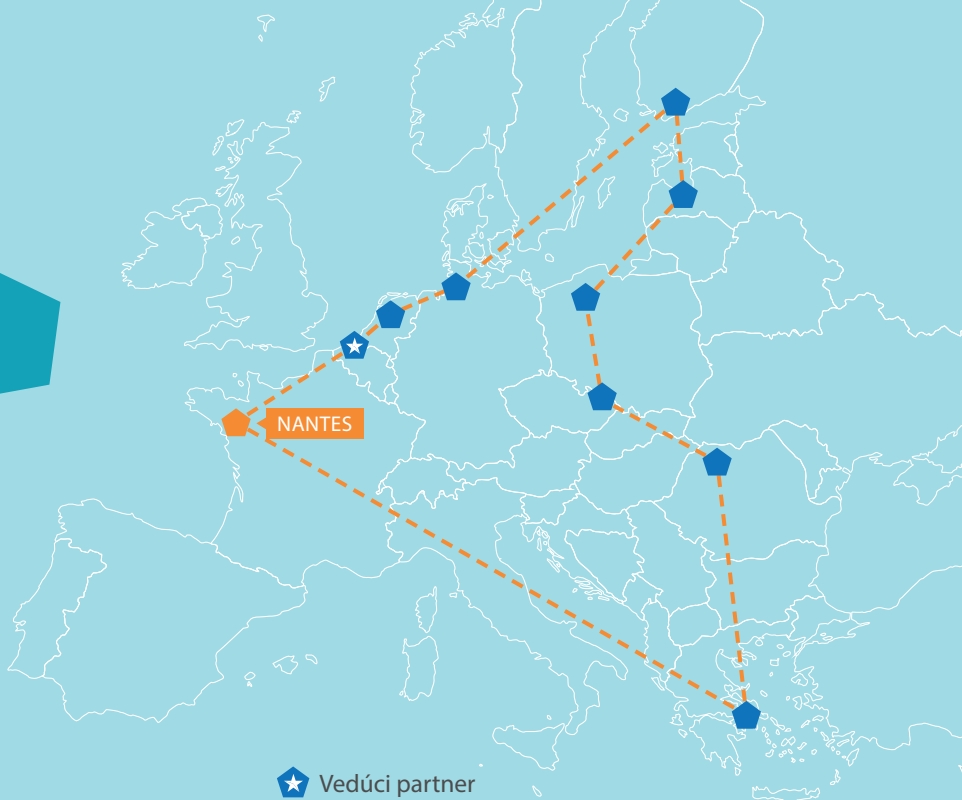
Základné informácie

📍 Lokality: **Nantes (Francúzsko)**

👤 Počet obyvateľov: **303 382**

🔗 Zapojenie do siete URBACT:
REFILL

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://www.urbact.eu/Refill>

★ Vedúci partner

Nantes prostredníctvom dočasného využitia revitalizovalo mestský priestor a otestovalo budúci rozvoj. S pomocou URBACT-u sú teraz občania kreatívne zapojení do formovania tejto budúcnosti.

Nantes sa nachádza na rieke Loire v severozápadnej časti Francúzska a bolo prosperujúcim priemyselným prístavným mestom až do deindustrializácie v 20. storočí, ktorá viedla k rozsiahlej nezamestnanosti a hospodárskej stagnácii. V 80. rokoch 20. storočia bolo Nantes známe ako „endle belle endormie“ alebo „spiaca krásavica“. Odvtedy mesto prešlo rozsiahlou kultúrnou obnovou a ekonomickým oživením. Nantes získalo medzinárodnú pozornosť pre svoj inovatívny prístup k postindustriálnemu mestskému rozvoju, ktorého hnacou silou bolo dočasné využívanie. Ako súčasť siete URBACT REFILL sa Nantes podelilo o svoje úspešné stratégie s deviatimi partnerskými mestami a následne zvýšilo účasť verejnosti na formovaní vlastnej budúcnosti.

📍 Ostrov príležitosti

Île de Nantes je 4,9 km dlhý ostrov v centre mesta a pred zatvorením lodeníc v roku 1987 bol centrom lodného priemyslu. Zatvorenie lodeníc spôsobilo, že spustli a stali sa z nich brownfieldy. V roku 1989, napriek ambíciám developerov realizovať tu výnosné projekty, v tom čase novozvolený starosta Jean-Marc Ayrault plánovanie pozastavil a požadoval prehodnotenie využitia ostrova. Starosta Ayrault sa zaviazal otestovať riešenia prostredníctvom dočasného využitia. V roku 2003 mesto vytvorilo rozvojovú spoločnosť SAMOA, ktorá mohla kúpiť pozemok, prezónovať

a predať ho s vopred stanovenými podmienkami tak, aby sa ostrov transformoval v súlade s verejnými záujmami.

Zatiaľ čo ostrov prechádza postupnou prestavbou, si SAMOA v roku 2008 ponechala tri veľké bývalé priemyselné haly, ktoré sa môžu dočasne používať ako cenovo dostupné kancelárske priestory pre podnikateľov z Nantes a malé spoločnosti pôsobiace v kreatívnom, kultúrnom alebo charitatívnom priemysle. Celkovo sa v budovách nachádza 180 spoločností a ostrov je známy ako hotel pre začínajúce podniky. Navyše, tento desaťročný projekt bol taký úspešný, že existuje aj čakacia listina. Île de Nantes je v súčasnosti jednou z najväčších lokalít obnovy v Európe.

Hub Ilotopia

© Vincent Jacques

© Vincent Jacques

Prechádzka pre zaangažovaných občanov po Ilotopii

Jeho dočasné využitie z neho urobilo centrum pre kreatívny priemysel a diverzifikovanú ekonomiku Nantes. Ostrov slúži ako laboratórium pre mestskú prestavbu, domov pre pouličné umelecké spoločnosti, dizajnérske laboratória, priestor pre co-working, bary, galérie a divadlo. Časť priestoru je navrhnutá bez definovaného využitia, čo zvyšuje flexibilitu, ktorá umožňuje mestu reagovať svižne a pohotovo. Po kultúrnom a ekonomickom úspechu týchto krátkodobých iniciatív na ostrove plánuje SAMOA v súčasnosti začleniť stratégie dočasného využitia do plánov dlhodobého rozvoja ostrova, čo dokazuje, že „dočasné“ využitie sa nemusí skončiť začiatkom prestavby.

Iltopia

„Projekt REFILL pomohol Nantes zorganizovať miestnu pracovnú skupinu zainteresovaných subjektov, ktoré sa dovtedy nepodarilo spojiť,“ vysvetľuje Lucie Renou, medzinárodná projektová manažérka spoločnosti SAMOA. Zostavenie tejto miestnej skupiny URBACT – zloženej z mestských úradníkov, urbanistov a členov komunity – pomohlo vytvoriť nový projekt občianskej participácie na Île de Nantes: Ilotopia. Ilotopia, založená v starej garáži,

je trojročný projekt, ktorý spolupracuje s občanmi na spoločnom formovaní verejného priestoru na ostrove. S pomocou nástrojov kreatívnej participácie a konverzácie – napríklad autobusy premenené na mobilné dielne – občania diskutujú o mestských transformačných a koprodukčných projektoch, ktoré sa dočasne skúšajú vo verejných priestoroch predtým, ako sa začlenia do finálneho plánu rozvoja.

Ako sa uvádza v Integrovanom akčnom pláne URBACT, Nantes sa snaží rozšíriť experiment Ilotopia a vyvinúť dlhodobý mechanizmus participácie občanov na zmenách v meste. Podľa pani Renou mala medzinárodná spolupráca v rámci siete REFILL nesmierne pozitívny vplyv na Nantes. „S potešením môžem povedať, že medzi partnermi vznikli dôveryhodné vzťahy a uľahčili výmenu najlepšej praxe,“ vraví. „Porovnanie a komunikácia umožnili spoločnosti SAMOA prehodnotiť svoj miestny projekt so stanoviskami partnerov v rámci siete REFILL. To umožnilo spoločnosti SAMOA uvažovať o dočasnom využití a lepšie vyhodnotiť jeho vplyv, ako aj pracovať integrovanejším spôsobom so zainteresovanými subjektmi v meste.“

„S potešením
môžem povedať,
že medzi partnermi
vznikli dôveryhodné
vzťahy a uľahčili
výmenu najlepšej
praxe.“

Lucie Renou

Zapojenie do projektu Ilotopia

Partnerské mestá na návšteve v Nantes

© Vincent Jacques

STARÁ PEVNOSŤ PRINÁŠA NOVÚ SÚDRŽNOSŤ

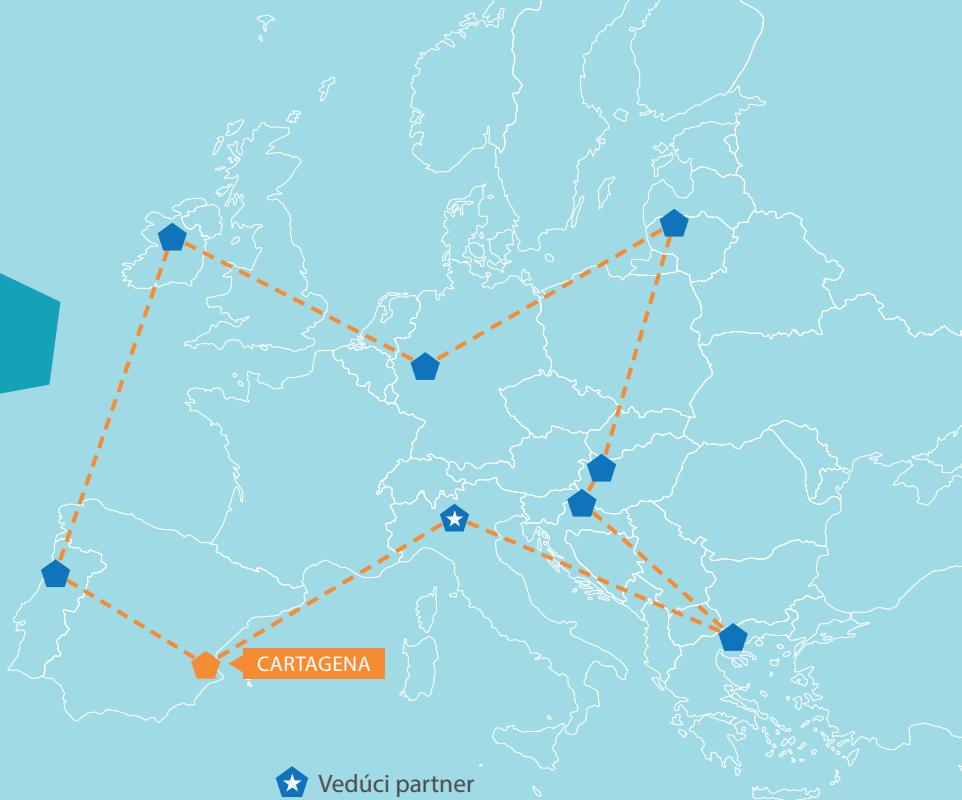
Základné informácie

📍 Lokality: **Cartagena (Španielsko)**

👤 Počet obyvateľov: **218 210**
okres **Los Mateos: 3 000**

🔗 Zapojenie do siete URBACT:
MAPS

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://www.urbact.eu/maps>

Cartagena je už stovky rokov hlavným námorným prístavom na juhovýchodnom pobreží Španielska. Sociálny a hospodársky úpadok bol vyvolaný poklesom aktivity v prístavoch v 80. a 90. rokoch 20. storočia. Mesto prijalo ambiciózný plán na pozdvihnutie miestneho dedičstva s názvom Cartagena Puerto de Culturas (2001 – 2017).

Dnes sa miestni obyvatelia a turisti – mnohí prichádzajú výletnými loďami – tešia z Cartagenskej nábrežnej a secesnej architektúry, ako aj z archeologických nálezísk od vraku lode Feničanov až po veľké rímske divadlo. Len málo

„Všetko, čo sme sa naučili z prístupu URBACT, bolo pre mesto Cartagena nové a užitočné pre rozvoj našej vízie pre Integrovaný akčný plán.“

María Peñalver

návštevníkov sa však pustí do spustnutejších oblastí. Cartagena sa pripojila k sieti URBACT MAPS v čase, keď čelila sociálnej fragmentácii. Mesto chcelo nové nápady na podporu celoročného cestovného ruchu a zároveň sa stalo inkluzívnejším, odolnejším tak, aby sa výhody cestovného ruchu dosiahli aj v tých najchudobnejších štvrtiach.

Jedným z takýchto okresov je okres Los Mateos, ktorý sa nachádza pri opustenej pevnosti Castillo de los Moros z 18. storočia. V tejto oblasti je 21 % dospelých negramotných a 24 % nezamestnaných. „Ako obyvateľka Cartageny priznávam, že Los Mateos bolo zakázaným miestom, považovaným za nebezpečné.

Spomínam si na svoju prvú návštevu pre projekt MAPS ako na napätú situáciu. Rozhliadala som sa s nedôverou,“ hovorí María Peñalver, profesorka Polytechnickej

univerzity v Cartagene. Keď sa pripojili k sieti, mesto vytvorilo skupinu miestnych zainteresovaných subjektov (miestna skupina URBACT), ktorá mala začať uvažovať o využití opustenej pevnosti a pomôcť pri jej revitalizácii. Pani Peñalver, ktorá bola koordinátorkou tejto skupiny, čoskoro zistila, že mnoho ľudí v Los Mateos je nadšených zo skvalitňovania svojho susedstva. „Mali odhodlanie zmeniť veci, štedrosť... Rozhodla som sa s nimi v maximálnej možnej miere spolupracovať a sprevádzať ich v tejto výzve až do konca,“ spomína si.

Spolupráca s obyvateľmi a zainteresovanými subjektmi vrátane predsedov miestnych združení a zástupcov miestnej rady pomohla miestnej skupine vypracovať Integrovaný akčný plán v súlade so strategickými cieľmi mesta. Pod názvom „Reštart dedičstva“ definuje:

- aktivity na zlepšenie sociálnej súdržnosti a inklúzie v okrese Los Mateos. Toto zahŕňa športové a maliarske súťaže a botanickú záhradu okolo pevnosti, na ktorej sa budú podieľať obyvatelia a študenti z okresu;
- opätovné využitie pevnosti Los Moros na zvýšenie príťažlivosti kultúrnej ponuky v Cartagene. Aktivity zahŕňajú zájazdy so sprievodcom a športové zájazdy;
- referenčný model plánovania, ktorý je založený na participatívnom prístupe a ktorý je využiteľný v marginalizovaných oblastiach. Súčasťou aktivít je aj

upratovacia kampaň so zapojením obyvateľov a premena troch mestských pozemkov na verejné priestranstvá.

Integrovaný akčný plán je rozhodujúci. Los Mateos má prvýkrát v histórii integrovaný projekt zameraný na prácu pre lepšiu budúcnosť,“ hovorí Francisco Sáez, technický poradca pre mestá.

📍 Viditeľné zmeny

Po workshope v Espinho (Portugalsko) s partnerskými mestami siete MAPS mesto Cartagena vyvinulo svoj vlastný model riadenia mesta – v súčasnosti uvedený v integrovanom pláne pre využitie v celom meste. Tento model spája mesto s miestnymi zainteresovanými subjektmi a obyvateľmi a vytvára platformu pre aktivity na zlepšenie mesta. Miestna skupina testovala model pri navrhovaní a realizácii maketových projektov zapájajúc obyvateľov usilujúcich sa o regeneráciu pevnosti Los Moros a jej okolia.

Výsledky je už vidieť. Vrch Los Moros je novou zelenou oblasťou mesta s novými prístupmi k pevnosti; ulice zdobia farebné fasády; prázdne mestské pozemky nahradili atraktívne verejné priestranstvá. Los Mateos je miestom hodným návštevy. Ako hovorí María Peñalver, projekt MAPS ukázal mestu Cartagena nový spôsob, ako zlepšiť zanedbávané územia, kde centrom zmien sú obyvatelia. Verí, že bez projektu MAPS by miestni zodpovední a obyvatelia ignorovali a podceňovali potenciál hradu podporiť integrovanú regeneráciu miest a tiež aj výhody spolupráce. Obyvatelia Los Mateos by si neuvedomovali svoj vlastný potenciál na zlepšenie kvality života. „Všetko, čo sme sa naučili z prístupu URBACT, bolo pre mesto nové a užitočné pre rozvoj našej vízie pre integrovaný akčný plán,“ vysvetľuje pani Peñalver.

„3. decembra 2017 bol mimoriadny deň: mladí ľudia, rodiny, obyvatelia a miestne authority sa zúčastnili na novom veľkom podujatí. Vysadili rôzne druhy rastlín a pôvodných stromov a zmenili jeden zo svahov na miesto, ktoré sa čoskoro stane botanickou záhradou hradu Los Moros. Tento čin považujeme za základ obnovy hradu ako historického miesta a okresu Los Mateos“

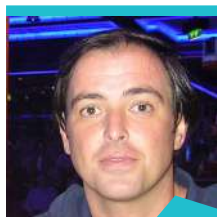
María Peñalver

📍 Politická podpora

Primátorka Ana Belén Castejón podporuje Integrovaný akčný plán a nabáda všetky politické strany, aby ho schválili na plenárnom zasadnutí. Cartagena dúfa, že sa zapojí do ďalšej výzvy URBACT a zameria sa na regeneráciu Los Mateos.

Stovky ľudí pomáhajú vysádzať stromy na svahoch pod pevnosťou

Francisco Sáez

vyzdvihuje hlavné body projektu MAPS

OKT.
2016

Prvé medzinárodné stretnutie MAPS (Cartagena) má veľký vplyv na mesto a prináša do siete URBACT skutočný rozmer.

2016

Na stretnutiach miestnej skupiny URBACT sa stanovili aktivity, ktoré usmerňujú zameranie a vývoj Integrovaného akčného plánu.

APR.
2016

Tisíce bežcov prichádzajú do Los Moros v známej Rute de Las Fatalezas. Medzi ďalšie aktivity na prilákanie občanov Cartageny patria: vytvorenie loga Los Mateos a verejný prieskum s cieľom zistiť potreby a priority ľudí.

JAN.
2017

Druhé medzinárodné stretnutie MAPS v meste Koblenz (Nemecko). S našimi partnerskými mestami si predstavujeme pozitívnu budúcnosť pre Los Mateos a definujeme, ako môže pevnosť Los Moros pomôcť pri dosahovaní tejto budúcnosti.

2017

- Čistiace kampane v pevnosti a okolo nej s dobrovoľníkmi, študentmi univerzít a podporou mestskej rady,
- Maliarska súťaž základných škôl,
- Vysádzanie stromov okolo školy a na svahu pevnosti, obnovenie historickej botanickej záhrady.

PRIEBEŽNE: Návštevy univerzitných študentov a profesorov pomáhajú rozvíjať riešenia urbanistického plánovania v tejto oblasti.

Z OPUSTENEJ VOJENSKEJ LOKALITY DO MIESTA PLNÉHO ZELENE

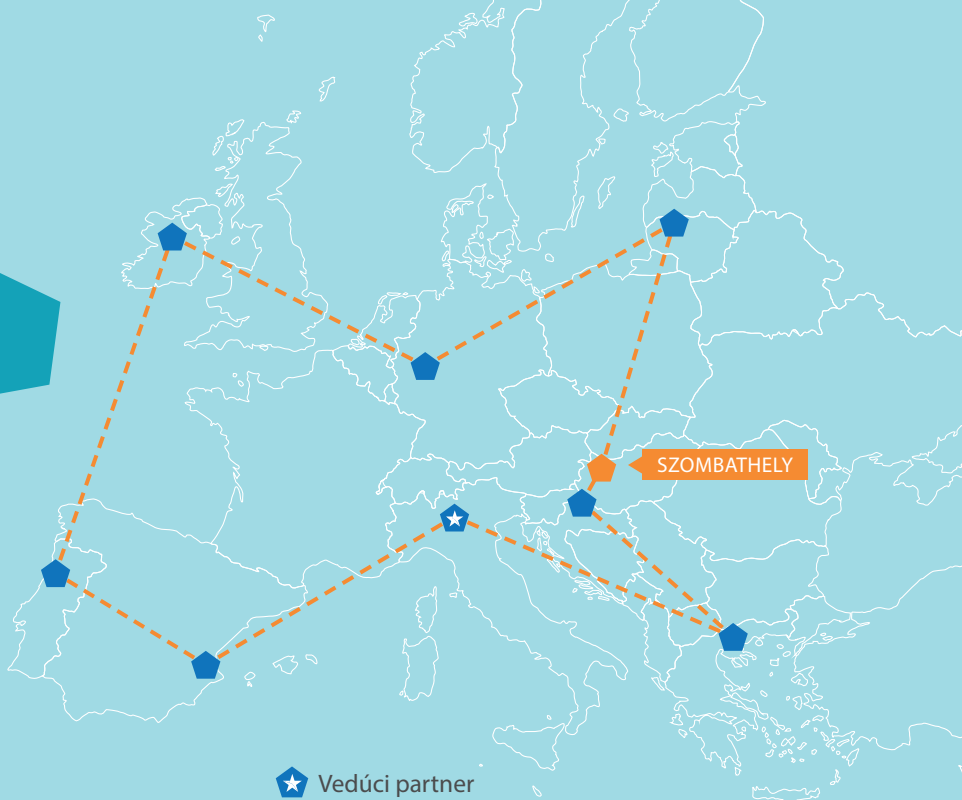
Základné informácie

📍 Lokalita: **Szombathely (Maďarsko)**

👤 Počet obyvateľov: **79 000**

📍 Zapojenie do siete URBACT:
MAPS

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://www.urbact.eu/maps>

Bývalé kasárne v meste Szombathely aj napriek dlhoročným pokusom o ich obnovu ukončili svoju činnosť, pričom budova, v ktorej sídlili, bola v nevyhovujúcom stave. Zapojením sa do siete URBACT MAPS sa mesto inšpirovalo novými nápadi, jasnými rozhodnutiami a riešeniami. Cieľom bola premena lokality na multifunkčné mestské sub-centrum s veľkým podielom zelene.

📍 Veľký prázdny priestor v meste

Szombathely, desiate najväčšie mesto Maďarska, leží neďaleko hraníc s Rakúskom, Slovinskom, Chorvátskom a Slovenskom. V centre mesta sa nachádza uzavretý areál s rozlohou 21 hektárov. Sú to bývalé kasárne Hassar so starými vojenskými budovami, stajňami, nemocnicou, kuchyňami a skladmi.

Kasárne boli postavené pre jedenásty husitský pluk v roku 1889. V roku 1990 areál opustili sovietske jednotky a odvtedy zostal prázdny. Vďaka miestnej nadácii Apáczai Csere János bola zrekonštruovaná hlavná budova, ktorú využívali mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti kultúry a vzdelávania. V roku 2001 sa stali pozemok a budovy súčasťou národného dedičstva, čím získali ochranu pred komerčným využitím. Tým sa komplikovalo akékoľvek úsilie o obnovu. Výhradným vlastníkom tejto lokality je od roku 2006 mesto, ktoré musí znášať vysoké náklady na údržbu.

Ágnes Györffy, projektová manažérka kancelárie primátora, v rámci hľadania riešení narazila na sieť URBACT. V roku 2015 sa Szombathely spolu s ďalšími deviatimi mestami z EÚ pripojili k sieti MAPS. Každé z miest realizovalo udržateľné mestské stratégie s cieľom „predefinovať funkciu, sociálnu úlohu a dostupnosť bývalého vojenského dedičstva“.

📍 Nápad na premenu kasární na prirodzenú súčasť

Metodika a odborné znalosti URBACT-u sa stali pre Szombathely priekopnícke. Cieľom bolo vytvorenie skupiny miestnych zainteresovaných subjektov a miestnej skupiny URBACT, ktoré sa zamerali na obnovu a opätovné využitie areálu kasární Hussar. Na týchto aktivitách sa podieľali obyvatelia, mestskí experti, historici, zamestnanci mesta a okolitých obcí, miestne podniky a nadácia Apáczai Csere János.

Miestna skupina URBACT sa rozhodla dočasne otvoriť areál kasární pre chodcov a cyklistov, aby tak zvýšila povedomie o samotnom mieste a jeho skrytých potenciáloch. Vznikla technická skupina, ktorej úlohou bolo vypracovať analýzu nákladov a predložiť podrobný návrh zástupcovi primátora. S jeho podporou spresnila miestna skupina URBACT plány na obnovu kasární.

„Keby sme sa nepripojili k sieti MAPS, myslím, že by sme stále hľadali jeden cieľ a jednu možnosť využitia danej lokality.“

Ágnes Györffy

Szombathely organizovalo dni otvorených dverí a prehliadky areálu kasární, na ktorých sa zúčastnili stovky obyvateľov mesta. Získalo sa množstvo nápadov na využitie danej lokality, napr. sídlo vládnych úradov, usporiadanie veľkých tematických veľtrhov, zriadenie štúdií pre rockové a jazzové skupiny atď. V roku 2017 boli určité budovy vyňaté z národného dedičstva. Mesto tak dostalo príležitosť zbaviť sa častí budov v najhoršom stave, a tým financovať rekonštrukcie predajom pozemkov na bývanie. „Bremeno sa nakoniec podarilo odstrániť,“ hovorí pani Győrfyová.

V súvislosti s daným areálom sa miestna skupina URBACT rozhodla vypracovať integrovaný akčný plán. Cieľom je usporadúvať v budovách spoločenské podujatia, vybudovať tvorivé spoločenské priestory, inkubátor pre miestne organizácie, kancelárie a historické múzeum. Vonku bude postavené pódium, trh s miestnymi výrobkami a detské ihrisko. K dispozícii bude centrálny park a obytná zóna spolu so športovými zariadeniami, záhradami a trasami pre peších a taktiež cyklistov. Po siedmich rokoch má Szombathely vďaka MAPS jasnú víziu obnovy areálu kasární Hussar. Ak víziu koncom roka 2018 schváli mestská rada, z tejto lokality vznikne nové centrum mesta s dostatkom zelene.

🏠 Faktory úspechu

Miestna skupina a jej novovymenovaný manažér Tibor Polgár z Regionálnej rozvojovej agentúry West Pannon vo veľkej miere využívali nástroje a metódy URBACT-u. Ako obzvlášť užitočná pri identifikácii kľúčových zainteresovaných subjektov a ich prepojení sa ukázala metóda analýzy zainteresovaných subjektov, vysvetľuje pán Polgár. Túto metódu zároveň využíva aj v iných komunitných projektoch.

Deň otvorenia kasární Hussar, máj 2017

Vedúci expert siete MAPS, Luca Lanzoni, odporučil mestu preskúmať reálne možnosti trvalého a dočasného využívania a využiť ich v procese tvorby spoločného návrhu. Miestna skupina URBACT testuje jednotlivé nápady, ktoré preskúma spolu s odborníkmi a zvyšnými ôsmimi partnerskými mestami, pričom najlepšie nápady následne začlení do vlastného plánu.

Využitie možnosti dočasného využívania podnietilo tvorbu nápadov a pre areál bývalých kasární tak vznikla nová multifunkčná vízia. „Keby sme sa nepripojili k MAPS..., myslím, že by sme stále hľadali jeden cieľ a jednu možnosť využitia danej lokality. Namiesto toho je však potrebné lokalitu rozdeliť a nájsť rôzne možnosti jej využitia. Teraz už máme istotu, že za posledných 20 rokov sme sa uberali zlým smerom,“ hovorí pani Győrfy.

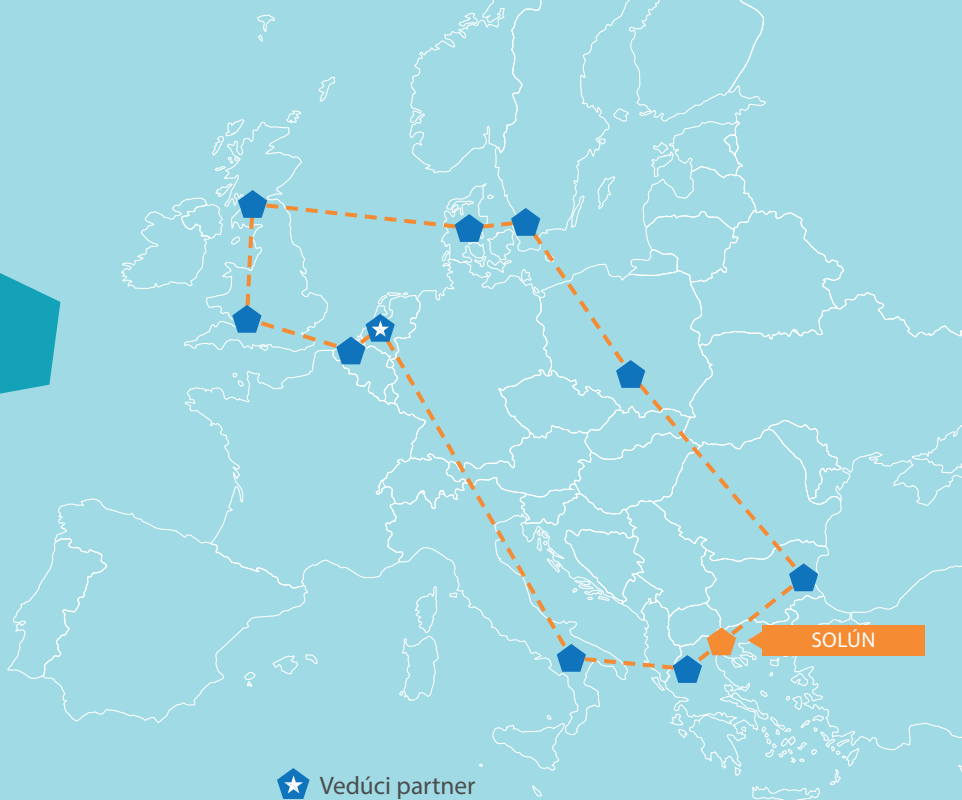

Mesto Szombathely zvolilo nový prístup k participácii verejnosti

MIESTNA AGITÁCIA ZA MESTO PRIATEĽSKÉ K CYKLISTIKE

Základné informácie

- 📍 Lokalita: **Solún (Grécko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **315 196**
- 🌐 Zapojenie do siete URBACT: **RESILIENT EUROPE**
- 🔗 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/resilient-europe>

★ Vedúci partner

V meste Solún, ktoré čelí silnému znečisteniu spôsobenému nadmernou závislosťou od automobilov, sa zaviazali proaktívne podporovať cyklistiku a prostredníctvom siete URBACT RESILIENT EUROPE vypracovali svoj vôbec prvý strategický rámec na zvýšenie cyklistiky v meste.

Ako druhé najväčšie grécke mesto Solún zažil koncentráciu výziev, ktorým čelí celá krajina: finančná kríza znižujúca zdroje služieb, vážne znečistenie ovzdušia závislosťou od automobilov, slabo udržiavaná dopravná infraštruktúra a ovzdušie nedôvery medzi občianskou spoločnosťou a miestnou správou. Mesto priznalo, že jeho predchádzajúce reakcie na riešenie svojich problémov nezahŕňali účasť občanov. Účasťou v RESILIENT EUROPE sa Solún chcel od partnerských miest dozvedieť, ako v spolupráci s občanmi implementovať otvorenejší prístup k rozvoju miestnych stratégií a plánov a následne zvyšovať dôveru v miestnu správu.

Mesto sa rozhodlo zamerať svoju prácu na vypracovanie spoločného akčného plánu na podporu a zlepšenie cyklistiky v meste, ktorá trpela nízkou angažovanosťou občanov, ako aj neefektívnou, slabo udržiavanou infraštruktúrou. Mesto Solún sa už vo svojom akčnom pláne pre udržateľnú energiu rozhodlo znížiť emisie CO₂ o 20 % od roku 2011 do roku 2020, ale potrebovalo väčšiu podporu, aby zapojilo do tohto procesu občanov a aby spoločne podporovali cyklistiku ako životaschopný spôsob cestovania.

📍 Akčný plán mobilizácie občanov pre bezpečnosť cestovania

Solún dúfal, že sieť URBACT zlepší spoluprácu medzi mestskými aktérmi. Vytvorenie miestnej skupiny

URBACT pomohlo spojením rôznych zainteresovaných strán pri práci na propagácii cyklistiky a súčasnom zlepšovaní kvality ovzdušia a zdravia obyvateľov. Miestna skupina URBACT pozostávala z pracovníkov mesta z odboru udržateľnej mobility, z miestnych agentúr ako napríklad Metropolitná rozvojová agentúra, z aktivistov z mimovládnych organizácií vrátane cyklistických klubov.

Aby sa vyskúšali nové prístupy a pracovalo sa na vytvorení integrovaného akčného plánu, skupina podnikla experiment v oblasti Toumba vo východnej časti Solúna. Zameraný bol na spoločné vytváranie nových riešení s občanmi s cieľom zvýšiť používanie cyklodopravy. Skupina zorganizovala v máji 2017 verejné podujatie s názvom „Pohybujem sa v bezpečnom meste“ a pozvala miestnych obyvateľov, aby sa dozvedeli viac o tom, ako mestá na celom svete podporujú cyklistiku, a aby lepšie porozumeli, ako funguje sieť URBACT. Dotazníkový prieskum zhromaždil spätnú väzbu od občanov o výzvach cyklistiky na miestnej úrovni a návrhy na zlepšenie.

Ukázalo sa, že miestni obyvatelia požadovali viac cyklistickej infraštruktúry – vrátane zariadení na parkovanie bicyklov a jazdných pruhov, ako aj lepšiu bezpečnosť cestnej premávky, opatrenia na upokojenie premávky, bezplatné cyklistické kurzy, školenia o bezpečnosti premávky

„Myslím si, že najdôležitejšou vecou, ktorú sme získali z našej účasti v sieti RESILIENT EUROPE, bola metodika participatívneho akčného plánovania.“

Andreas Karadakis

a rozšírenie existujúceho systému zdieľania bicyklov. Miestna skupina URBACT zahrnuje tieto návrhy do integrovaného akčného plánu pre mesto.

V júni 2017 zorganizovala miestna skupina dve podujatia pre rodiny s deťmi, zamerané na podporu cyklistiky. Cyklotrasy prechádzali pokojnými ulicami a spájali rôzne školy, aby občanom pomohli uvedomiť si, že aj bez cyklistickej infraštruktúry existujú bezpečnejšie ulice, ktoré by umožňovali každodenné dochádzanie na bicykli. Účastníci cyklistického podujatia sa zhodli na tom, že trasa bola pre cyklistov bezpečná a ako veľmi užitočné vyhodnotili zážitkové tréningy na bicykli a hodiny cestnej bezpečnosti.

Po komunitných podujatiach miestna skupina sformulovala „Integrovaný akčný plán na podporu cyklistiky a zvýšenie odolnosti spoločnosti a mesta Solún“. Navrhla opatrenia ako napríklad zavedenie povinného vzdelávacieho kurzu v cyklistike, realizáciu kampaní na zvýšenie povedomia a motivačných kampaní na podporu cyklistiky, vytváranie parkovísk pre cyklistov v blízkosti podnikov, podpora kampane zameranej na cestu do práce na bicykli.

📌 Vybudovanie pozitívneho odkazu

Po projekte mesto využilo skúsenosti získané v sieti RESILIENT EUROPE a predložilo návrh na regionálne

financovanie. Bolo to úspešné a Solún dostal finančné prostriedky na rozšírenie súčasnej siete jazdných pruhov pre bicykle a renováciu časti existujúcej siete. „Sme presvedčení, že účasť mesta v sieti RESILIENT EUROPE zohrala pri úspechu nášho návrhu významnú úlohu,“ hovorí Georgios Papastergios, špecialista pre plánovanie v meste Solún.

Andreas Karadakis, finančný a projektový manažér mesta rozpráva o tom, aký prínos mal program URBACT pre Solún: „Myslím si, že najdôležitejšou vecou, ktorú sme získali z našej účasti v sieti RESILIENT EUROPE, bola metodika participatívneho akčného plánovania. Je skutočne dôležité preniesť toto know-how na ďalšie komunálne služby. Zaujímavým prvkom siete bol pilier odolnosti, ktorý spojil mestá čeliace rôznym výzvam. Komunálne služby, ktoré pôsobili v rôznych oblastiach, sa vzájomne skontaktovali a táto interdisciplinárna bola zdrojom inšpirácie pre služby nášho mesta“.

Solún nikdy predtým nezaviedol konkrétny rámec stratégie na podporu cyklistiky, a to dokonca špecializovaným postupom a s využitím novej metodiky vytvorenia integrovaného akčného plánu pre mesto. V nadväznosti na túto úspešnú prvú skúsenosť mesto dúfa, že sa metodika bude uplatňovať aj pre plánovanie budúcich projektov v okolí mesta.

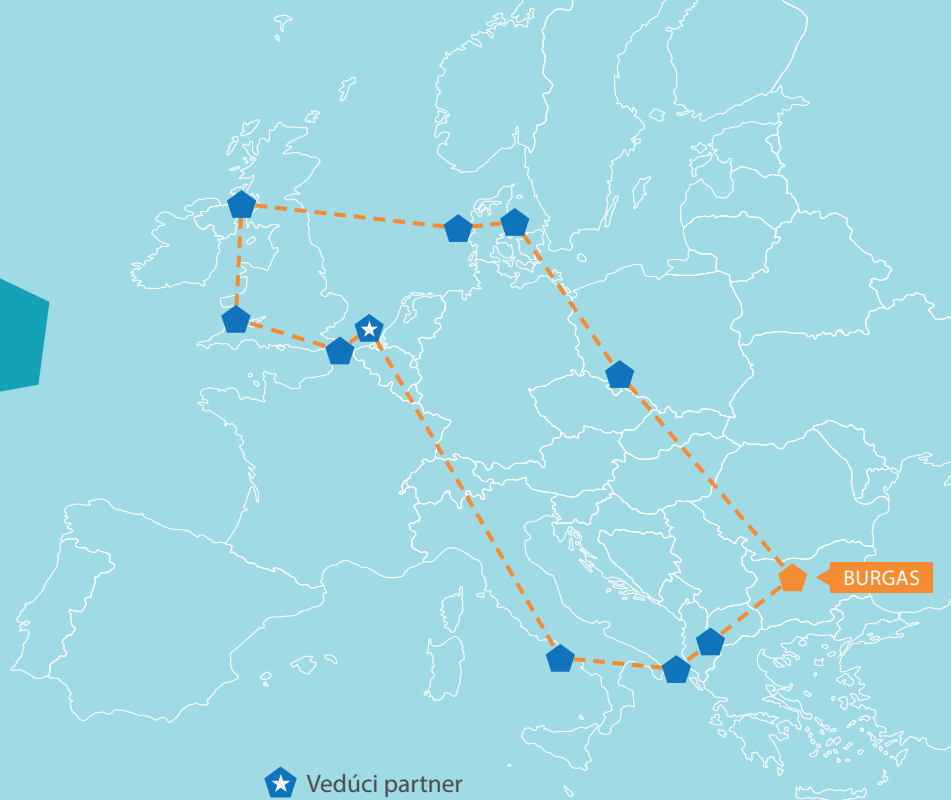

Žiaci bojujú za právo na cyklistiku, korčuľovanie a pešiu chôdzu v meste Solún

VYSÁDZANIE STROMOV PODPORUJE MESTSKÚ ODOLNOSŤ A PARTICIPÁCIU

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Burgas (Bulharsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **211 033**
- 🌐 Zapojenie do siete URBACT:
RESILIENT EUROPE
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/resilient-europe>

Aby mesto Burgas pomohlo zmierniť následky závažných povodní, otestovalo nové, úspešné formy zapojenia občanov. Vyzbrojené zásobou stromov vybudovalo podporu na zlepšenie odolnosti miest prostredníctvom spolupráce.

Všetky vekové kategórie spolupracujú

Burgas, štvrté najväčšie mesto Bulharska, leží na pobreží Čierneho mora a nachádza sa tam veľký komplex slaných jazier. Pre túto vodu je mesto obzvlášť zraniteľné povodňami. V posledných rokoch bol Burgas zasiahnutý silnými povodňami a zároveň zápasil so starnúcou infraštruktúrou a nedostatočnou pripravenosťou na krízové obdobia. Pred zapojením sa do siete URBACT RESILIENT EUROPE bola účasť verejnosti a dôvera v miestnu samosprávu nízka a zdroje na testovanie riešení boli obmedzené.

📍 Úvod do odolnosti

Zapojením sa do RESILIENT EUROPE sa chcel Burgas stať odolnejším mestom vzhľadom na svoju zraniteľnosť

povodňami. Keď bolo mesto v sieti, vytvorilo skupinu miestnych zainteresovaných subjektov, miestnu skupinu URBACT, ktorá vypracovala integrovaný akčný plán týkajúci sa odolnosti mesta. Slovo odolnosť predstavovalo nový koncept pre mnoho miestnych zainteresovaných subjektov, ktorí sa zišli na prvom stretnutí skupiny. Okamžite sa však prijalo ako hodnotný medzisektorový rámec na riešenie problémov životného prostredia a zvýšenie sily mesta. Týmto sa tiež otvorila príležitosť uvažovať novými spôsobmi, zamerať sa skôr na občiansky angažované „mäkšie“ prístupy, ako sa jednoducho spoliehať na rozsiahle zmeny v infraštruktúre.

📍 Susedstvo na testovanie

Miestna skupina zahŕňala úradníkov z rôznych oddelení mestskej samosprávy, mimovládne organizácie a miestne podniky. Po diskusii o hlavných klimatických problémoch mesta a o tom, ako čo najlepšie zapojiť obyvateľov do pozitívnych zmien, navrhla skupina oblasť Dolno Ezerovo ako miesto pre testovanie posilnenia odolnosti mesta. Oblasť Dolno Ezerovo sa nachádza západne od centra mesta Burgas, neďaleko jazera Vaya. V posledných rokoch oblasť zažila deštruktívne povodne v dôsledku vysokých zrážok a odtoku. Väčšina štvrtí je pod úrovňou mora a ich drenážna infraštruktúra starne. Miestna skupina URBACT navrhla pilotný program, ktorý by naštartoval miestne úsilie o zvýšenie odolnosti proti

povodniam prostredníctvom riešení založených na prírode a angažovanosti občanov. To zahŕňalo výsadbu stromov zmierňujúcich povodne, ako aj posilnenie spolupráce medzi mestom a komunitou s cieľom v budúcnosti

„Burgas odviedol skvelú prácu tým, že zapojil občanov, ktorí boli predtým voči mestským úradníkom veľmi skeptickí a dokonca podozrievaví.“

Niki Frantzeskaki

lepšie riešiť otázky odolnosti miest. Burgas predtým bojoval so zapojením občanov a niektorí obyvatelia nedôverovali mestu. Miestna skupina URBACT preto vymenovala vedúceho miestneho centra pre administratívne služby, ktorý bude pôsobiť ako sprostredkovateľ medzi mestom a obyvateľmi oblasti Dolno Ezerovo. Členovia miestneho zastupiteľstva tiež navštevovali

ľudí a hovorili s nimi o pilotnom projekte a vypracovaní integrovaného akčného plánu budúcich aktivít. Učitelia učili miestne deti o dôležitosti odolnosti miest. Obyvatelia boli pozvaní na stretnutie, aby rozhodli, kde sa majú vysadiť stromy – dali tým komunite slovo pri zvyšovaní odolnosti ich susedstva voči povodniam.

🏡 Sadenie budúcnosti

Miestna skupina URBACT zorganizovala komunitné podujatie, na ktorom sa vysadilo päť vrb na centrálnom námestí Dolno Ezerovo. Pred povodňami to bol pekný verejný priestor, avšak povodňami sa stal premáčaný. Na populárnom podujatí, kde obyvatelia pomáhali pri sadení stromov, získalo mesto aj nápady k integrovanému akčnému plánu. Obyvatelia boli nadšení z možnosti podeliť sa o svoje názory a nápady. Tí, ktorí si pamätali odlesňovanie pred 20 rokmi, mu pripisovali zvýšené miestne záplavy a súhlasili, že zalesňovanie pomôže zmierniť následky povodní. V spolupráci s občanmi všetkých vekových skupín bolo vysadených ďalších 35 stromov na miestach, ktoré boli identifikované ako najzraniteľnejšie povodňami. Stromy sa vyberali tak, aby prežili vo vlhkom prostredí a vydržali budúce povodne.

Výsadba stromov bola síce pomerne malá, ale pomohla poukázať na to, čo sa dá dosiahnuť lacnými ekologickými opatreniami a posilnila podporu verejnosti pre plán. Miestna skupina URBACT pokračovala v spolupráci s obyvateľmi s cieľom vypracovať integrovaný akčný plán, ktorý navrhne celý rad nástrojov na zmiernenie záplav v štvrti. Tieto nástroje a aktivity zahŕňajú školiace kurzy o pripravenosti a odolnosti voči povodniam pre občanov, kurzy o odolnosti životného prostredia pre školákov, výstavbu záchytných nádrží na skladovanie dažďovej vody, lepšiu údržbu drenážnej infraštruktúry, zriadenie varovných systémov, výsadbu trvalých rastlín, udržiavanie aktívnej komunikácie medzi občanmi a mestom online a osobne. Verí sa v to, že tieto nástroje budú inšpiráciou pre podobné akcie v celom meste.

🏡 Vplyv operačného programu URBACT: angažovanejšia komunita

Prostredníctvom siete RESILIENT EUROPE sa mesto Burgas naučilo nové spôsoby zapojenia občanov do tvorby plánov, pochopilo význam zapojenia komunity do zlepšovania odolnosti miest a výrazne zvýšilo účasť zainteresovaných subjektov na činnosti mesta. Občania medzitým znovu získali dôveru v mesto prostredníctvom zapojenia sa do tvorby integrovaného akčného plánu a vybudovali si povedomie o opatreniach, ktoré je možné prijať na zlepšenie odolnosti proti povodniam.

„Burgas odviedol skvelú prácu tým, že zapojil občanov, ktorí boli predtým voči mestským úradníkom veľmi skeptickí a dokonca podozrievaví,“ vysvetľuje vedúci expert „Lead Expert“ siete Niki Frantzeskaki. Georgi Sakaliev z oddelenia územnej spolupráce mesta Burgas dodáva: „Program URBACT bol pre mesto Burgas veľkou príležitosťou stať sa partnerom v sieti, ktorá obohatila obzory odborníkov, pokiaľ ide o adaptáciu mesta, a posilnila kapacitu mesta vyrovnávať sa so zmenou klímy.“ Mesto dúfa, že bude stavať na svojich skúsenostiach z RESILIENT EUROPE a zabezpečí zdroje na implementáciu integrovaného akčného plánu.

Obyvatelia oblasti Dolno Ezerovo sadia v mieste svojho bydliska stromy s cieľom zmierniť povodne

AKO PRISPÔSOBIŤ VEREJNÉ OBSTARÁVANIE MIESTNYM POTREBÁM

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Preston**
(Spojené kráľovstvo)
- 👤 Počet obyvateľov: **140 000**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT:
Procure
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://www.urbact.eu/procure>

V roku 2011 sa hospodárska situácia v meste Preston neuberala práve pozitívnym smerom. Z uvedeného dôvodu mestská rada pristúpila k rôznym pokusom na opätovné zvýšenie spoločenského bohatstva, vďaka čomu bolo mesto schopné dostať svoje zdroje pod kontrolu. Keďže Preston mal záujem sa v tejto oblasti naďalej zlepšovať a šíriť tak svoje poznatky ďalej, rozhodol sa pre účasť v sieti URBACT Procure.

Od 80. rokov 20. storočia Preston čelil podobným problémom ako mnoho iných miest v severnej časti Anglicka. V minulosti bolo mesto dôležitým strediskom priemyselnej výroby. Po zatvorení tovární sa však ocitlo v ťažkej hospodárskej situácii. Napriek rastúcemu sektoru služieb sa Preston snažil využitím externých investícií financovať rozvoj aj v iných oblastiach, a to najmä v komerčnom a maloobchodnom sektore. V roku 2011 nastal zlom. V dôsledku hospodárskej krízy dostal projekt na vybudovanie nového nákupného centra v celkovej hodnote 700 miliónov libier (cca 780 miliónov eur) stopku. Projekt s názvom „Tithebarn“ mal zabezpečiť vznik nových pracovných miest a služieb. Keďže jeden z hlavných partnerov, maloobchodník John Lewis, odstúpil od zámeru podieľať sa na projekte, mestská rada nemala na výber a plán na výstavbu nákupného centra odložila. V prvom momente vyzerala situácia katastrofálne, „pretože sme nemali žiadny plán B,“ hovorí člen mestskej rady Matthew Brown, „a potrebovali sme najsť vhodné riešenie.“

📍 Viac ako tradičný prístup

Po mesiacoch hľadania našlo mesto riešenie v podobe tvorby spoločenského bohatstva. Ide o súbor stratégií určených na uvoľnenie latentného rastu v lokálnej ekonomike. Vytvorila sa špecializovaná skupina odborníkov na verejné obstarávanie. Jej úlohou bolo pomocou

inovatívneho nástroja na analýzu výdavkov zmapovať proces alokácie mestských peňazí. Najdôležitejšie je určiť spôsob, akým môžu miestne inštitúcie, ako sú univerzity, nemocnice, podnikateľské a bytové organizácie strategicky pridelovať zdroje na podporu jednotlivých komunít. Táto taktická stratégia obstarávania zabezpečila v rámci mesta vynakladanie väčšieho objemu finančných prostriedkov

Winckley Square Gardens, obnovený priestor so zeleňou neďaleko prestonskej hlavnej ulice.

© Zastupiteľstvo mesta Preston

Jedna z hlavných nákupných ulíc v meste Preston

tzv. model Preston bol od roku 2015 považovaný za nástroj so samými výhodami. Jedným z dôvodov, prečo sa mesto rozhodlo zapojiť do obstarávacej siete URBACT, bola snaha vyťažiť zo spomínaného nástroja čo najviac.

„URBACT nám dal
pocítiť, že to čo
robíme, robíme
skutočne dobre a
nielen na miestnej, ale
aj na medzinárodnej
úrovni,“

Matthew Brown

„Dostali sme impulz ísť ďalej a príležitosť rozšíriť náš tím o ďalšie organizácie, ako je Federácia malých podnikov a Obchodná komora,“ hovorí Tamar Reay, referentka pre ekonomickú obnovu. Mesto vytvorilo skupinu miestnych zainteresovaných subjektov s miestnou skupinou URBACT,

ktorá vypracovala integrovaný plán. Cieľom bolo efektívnejšie zosúladiť verejné obstarávanie s miestnymi potrebami a zamerať sa na spoluprácu s lokálnymi inštitúciami. Účasťou v sieti Procure dostalo mesto možnosť sledovať rôzne druhy inovácií aj v iných partnerských mestách a zároveň dalo k dispozícii vlastné nápady. Praha inšpirovala nápadom na začlenenie sociálnych a environmentálnych

kritérií do procesu obstarávania. Od španielskeho mesta Candelaria sa naučili využívať metódu participatívnych rozpočtov. Rumunské mesto Satu Mare sa podelilo s realizáciou stratégie efektívnejšej práce s miestnymi inštitúciami. Skúsenosti zo všetkých troch partnerských miest má Preston v úmysle využiť pri tvorbe budúcich plánov.

Účasť v sieti URBACT bola pre mesto Preston príležitosťou na zvýšenie povedomia o dosiahnutých úspechoch v oblasti vytvárania spoločenského bohatstva. „URBACT nám dal pocítiť, že to čo robíme, robíme skutočne dobre a nielen na miestnej, ale aj na medzinárodnej úrovni,“ potvrdzuje Matthew Brown. V roku 2017 bola práca mesta Preston v oblasti analýzy výdavkov uznaná ako príklad dobrej praxe URBACT a v ten istý rok si ju osvojili viaceré mestá na mestskom festivale URBACT v estónskom Tallinne. Vďaka zapojeniu do siete Procure sa Preston stal v rámci Urbánnej agendy pre EÚ členom Partnerstva pre inovatívne a zodpovedné verejné obstarávanie. Táto skupina priamo spája mestské úrady s národnými vládami, pozorovateľmi a Európskou komisiou.

◆ Zdieľanie know-how

V celej Veľkej Británii sa tzv. model Preston používa ako symbol pružnosti a často je považovaný za alternatívu k úsporným opatreniam. Aktivita vykonávané na miestnej úrovni sú, samozrejme, len začiatkom celého procesu. Mestská rada v súčasnosti pracuje na unikátnych schémach na vytváranie spoločenského bohatstva, pričom sa opiera o skúsenosti partnerských miest zapojených do siete URBACT Procure a postindustriálnych komunít v Amerike. V súčasnosti prebiehajú snahy o vytváranie pracovných družstiev a plne licencovanej komunitnej banky.

„Čo sa týka integrovaného akčného plánu, našim cieľom je pokračovať v tejto práci ďalej,“ vysvetľuje pani Tamar.

„Chceme vytvoriť príručku o obstarávaní, v ktorej by kupujúci našli podrobne spracovanú problematiku celého procesu a zároveň by dodávateľom slúžila ako sprievodca výberovými konaniami. Miestne inštitúcie prejavili záujem sa naďalej stretávať a venovať sa analýze výdavkov. Dokonca sa dohodli na opätovnej spolupráci pri realizácii budúcich projektov.“

Centrum mesta Preston

ZMENA MYSLENIA PRI OBSTARÁVANÍ PRE VEREJNÉ DOBRO

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Mestská časť Praha 9 (Česká republika)**
- 👤 Počet obyvateľov: **55 000**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **Procure**
- 📄 Podrobnejšie informácie: <http://www.urbact.eu/procure>

V Českej republike sú zmluvy uzatvárané mestom často spájané s podvodom a nekompetentnosťou. Pražský okres 9 buduje transparentnejší a efektívnejší proces obstarávania pomocou osvedčených postupov z miest zapojených do URBACT-u.

Praha 9 je bývalý priemyselný okres na severovýchode hlavného mesta. Poloha medzi centrom a predmestiami s dobrými dopravnými spojeniami a dostatkom zelene sa stala cieľovou zónou pre regeneráciu. Okolie je stále charakterizované opustenými továrňami, nájomnými budovami a ďalšími brownfieldami, ale zmeny nastávajú. Revitalizujú sa parky, otvorili sa nové verejné budovy a do oblasti sa začali presúvať mimovládne organizácie a súkromné podniky. Obyvatelia však úlohu miestnej samosprávy vnímajú s podozrením. „V oblasti verejných zákaziek existuje nedôvera,“ hovorí Pavel Pospíšek, projektový manažér Prahy 9. „Obstarávanie je veľmi podozrivé pre ľudí, ktorí ho často vnímajú ako záhadnú vec spojenú s podvodom.“ Okrem toho „často vyhrá kandidát, ktorý nie je schopný zákazku dokončiť v stanovenom rozpočte,“ píše pán Pospíšek. „Potom musí upraviť ponuku a municipalita nakoniec zaplatí viac.“

📌 Sledovanie výdavkov

V roku 2016 vstúpili do platnosti európske právne predpisy s cieľom uvoľniť kritériá obstarávania a poskytnúť nové možnosti na výpočet hodnoty navrhovaného podnetu. Cieľom bolo poskytnúť právny rámec na hodnotenie environmentálnych a sociálnych otázok, ktoré treba brať do úvahy popri cene, a aj všeobecne zlepšiť vnímanie obstarávania zo strany verejnosti. „Vedeli sme, že existuje možnosť inovácie, ale my sme vlastne nevedeli, čo robiť,“

spomína pán Pospíšek. „To bol jeden z hlavných dôvodov, prečo sme sa obrátili na sieť Procure.“ Na začiatku mesto založilo skupinu miestnych zainteresovaných subjektov – miestnu skupinu URBACT so špecifickým cieľom implementovať nové politiky, ktorá sa skladala zo zástupcov mesta, z organizácií zaoberajúcich sa výberovými konaniami a z malých podnikateľov. V tom čase okres nemal k dispozícii žiadne analýzy. „Bola to príležitosť na výmenu praktických poznatkov,“ hovorí Zdeněk Davídek, koordinátor miestnej skupiny. „Nikdy by som nepovedal, ako môžu byť iní partneri pokročilí v inováciách v oblasti obstarávania.“

Jedným z projektov, ktorý sa ukázal byť okamžite užitočným, bol príklad dobrej praxe URBACT „Pokrok v obstarávaní prostredníctvom analýzy výdavkov“ z mesta Preston.

Stretnutie miestnej skupiny URBACT v Prahe 9

Tím z Prahy 9 počas prezentácie určenej partnerským mestám

Pražský tím sa po prvýkrát stretol s týmto projektom na tematickom stretnutí v Nagyálló (Maďarsko), kde ho predstavili ako prípadovú štúdiu. „Neboli sme iba inšpirovaní,“ hovorí pán Pospíšek, „rozhodli sme sa pripraviť vlastnú verziu.“ Úplná analýza trvala päť rokov, ale už po dvoch rokoch sa začali prejavovať jej prínosy. „Údaje nie sú úplné, ale už poskytujú prehľad o tom, kde prostriedky boli využité dobre a kde boli premrhané,“ hovorí pán Pospíšek. Pred vstupom do siete URBACT nemala Praha 9 celkový prehľad o výdavkoch na obstarávanie. Teraz sú schopní

„Neboli sme iba inšpirovaní, rozhodli sme sa pripraviť vlastnú verziu.“

Pavel Pospíšek

presne zmapovať, kde miestne prostriedky končia geograficky a ktorí poskytovatelia služieb ich najefektívnejšie využívajú.

Najdôkladnejším experimentom, ktorý vzišiel z miestnej skupiny URBACT, bol pokus využívať environmentálne kritériá v procese obstarávania. „Dozvedeli sme sa, ako to urobiť vďaka usmerneniu vedúceho experta

URBACT,“ hovorí pán Pospíšek. Po štúdiu európskej legislatívy spoločne s mestami zapojenými do siete Procure, vypracovala miestna radnica Praha 9 výberové konanie týkajúce sa nákupu výpočtovej techniky pre školské IT laboratórium. Environmentálne kritériá špecifikovali smernice pre spotrebu energie a životnosť dodaného tovaru. „Nakoniec zvíťazila ponuka s najnižšou cenou,“ hovorí pán Pospíšek. „Výsledkom nebolo to, v čo sme dúfali, ale kritériá boli implementované. Naučili sme sa, ako to robiť, vyskúšali sme si to a chceme v tom pokračovať.“

Nový proces tendrov

S cieľom konsolidovať svoje skúsenosti, vypracovala miestna skupina URBACT príručku pre ľudí, ktorí pracujú v oblasti obstarávania, pričom čerpala zo svojich ponaučení zo siete Procure a svojich špecifických skúseností pri implementovaní nových kritérií. „Chceli sme pripraviť príručku krok za krokom v českom a anglickom jazyku,“ hovorí pán Pospíšek, „ako niečo, na čo sa vždy môžeme pozrieť, ale tiež sme chceli poskytnúť návod ľuďom, ktorí by to takto chceli robiť vo svojich mestách, či už zapojených do URBACT-u, ale aj v ostatných.“

Zatiaľ čo Praha 9 čaká na vyhodnotenie prebiehajúcej analýzy výdavkov, pripravuje sa na zvýšenie počtu tendrov zahŕňajúcich environmentálne a sociálne kritériá. Miesta skupina URBACT potvrdzuje, že už tieto prvé kroky zlepšili kvalitu obstarávania. Najmä Zdeněk Davídek je presvedčený, že prínosy siete Procure sa v nasledujúcich rokoch stanú ešte viditeľnejšie. „Vo všeobecnosti čelíme podobným alebo dokonca rovnakým problémom ako kedykoľvek predtým,“ dodáva, „ale teraz už vieme, že existuje mnoho nových spôsobov, ako ich zvládnuť.“

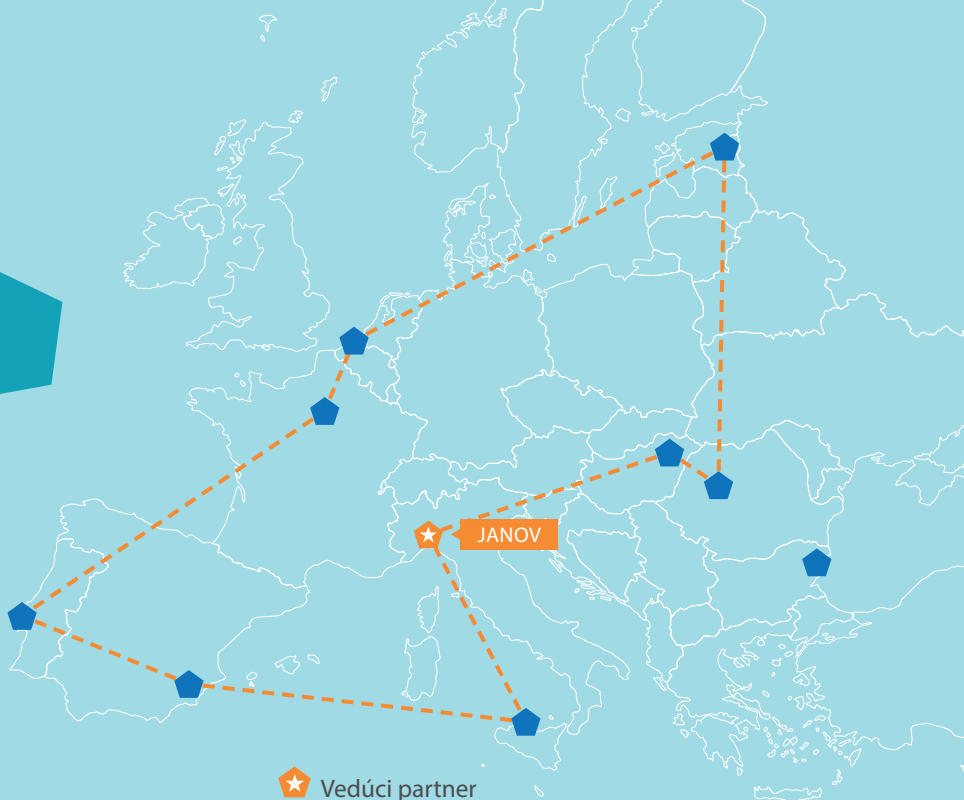

Mestský úrad Praha 9

VYUŽITIE SOCIÁLNYCH MÉDIÍ NA ZAPOJENIE OBYVATEĽOV

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Janov (Taliansko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **594 700**
- 🌐 Zapojenie do siete URBACT: **INTERACTIVE CITIES**
- 📄 Podrobnejšie informácie: <http://urbact.eu/interactive-cities>

Mesto Janov ako lead partner siete INTERACTIVE CITIES, ktorá vznikla vďaka podpore OP URBACT, preskúmalo možnosti využitia sociálnych sietí tak, aby občanom umožnili účasť na propagácii mesta pre turistov, pracovníkov a súkromný sektor. Táto aktivita poskytuje základ pre zvládnutie tragédie, ktorá nastala, keď sa most MORANDI v auguste 2018 tragicky zrútil.

Ambasádori mesta Janov pre sociálne médiá

📍 Priekopník v interaktívnych digitálnych nástrojoch

Mesto Janov, ktoré sa nachádza v severozápadnom Taliansku, sa aktívne snažilo využívať digitálne technológie, ktoré zabezpečia efektívnejšiu komunikáciu a priblíženie miestnych obyvateľov k verejnej správe. Ide najmä o oblasť miestneho hospodárstva, ktoré sa čoraz viac mení z lodeníc a oceľární na cestovný ruch, služby a technológie. V roku 2013 sa mesto Janov pripojilo k sieti CityLogo, ktorá sa zameriavala na zlepšenie značky a marketingu mesta. V roku 2016 mesto iniciovalo sieť INTERACTIVE CITIES s cieľom hlbšie preskúmať, ako môžu digitálne, sociálne médiá, siete a obsah generovaný používateľmi zlepšiť

správu miest v európskych mestách akejkoľvek veľkosti. Počas trvania projektu mesto Janov zriadilo a koordinovalo miestnu skupinu URBACT, ktorú tvoria manažéri sociálnych sietí rôznych odborov mestského úradu, miestna obchodná komora a súkromné organizácie v meste vrátane múzeí, akvária a letiska. Táto „skupina sociálnych médií“ plánovala realizáciu experimentálnych aktivít pokrývajúcich rôzne aspekty cestovného ruchu a podpory podnikania.

„Do URBACT-u sa nezapojíte kvôli peniazom, ale kvôli metóde – skutočnosťou je, že program Vás núti pracovať integrovaným spôsobom so všetkými miestnymi zainteresovanými subjektmi.“

Gianluca Saba

Mesto Janov tiež testovalo iniciatívy zamerané na zlepšenie digitálnych služieb, ktoré budú ponúkané návštevníkom. Mesto spolupracovalo predovšetkým s miestnou digitálnou spoločnosťou na vývoji „stredovekej prehliadky“ historického centra pomocou 4D zážitkov a virtuálnej reality. Táto technológia ponúka priestor na vývoj a predaj balíčkov intenzívnejšej reality, na zlepšenie zážitku pre návštevníkov a zároveň poskytuje možnosti na rozptýlenie turistov v rámci mesta.

© Flavio Addis

V súťaži na Instagrame boli vybraté najlepšie fotografie palácov v meste Janov

Propagácia nového spoločného príbehu

Ako popisuje expertka operačného program URBACT Daniela Patti, jadrom aktivít v meste Janov bolo vypracovanie „stratégie územného marketingu, do ktorej by mohli prispieť a patriť všetky príslušné miestne zainteresované subjekty“. Kľúčovým princípom bolo zapojenie „influencerov“, resp. ľudí, ktorí majú vplyv na sociálnych sieťach, a zároveň pozývanie širokej verejnosti na online akcie. Miestna skupina URBACT v meste Janov spustila kampaň s názvom „Urobte

mesto Janov vašou súčasťou“ s cieľom propagovať hashtag #genovamoremthanthis, ktorý bol pôvodne uvedený na trh s novým logom mesta. Mesto si vybralo troch „sociálnych veľvyslancov“ z aktívnej Janovskej komunity. Komunita @IgersGenova pomohla vytvoriť digitálnu mapu mesta Janov orientovanú na Instagram pomocou verejnej fotografickej súťaže, do ktorej bolo za päť týždňov poslaných 3 612 fotografií. V roku 2017 počas dní otvorených dverí v janovskom „Palazzi dei Rolli“, ktorý je zapísaný na zozname svetového dedičstva UNESCO, dalo mesto blogerom a používateľom Instagramu kontrolu nad mestskými účtami. Rossana Borroniová, stratégička pre sociálne médiá, povedala „Bola to skvelá skúsenosť... najmä kvôli sociálnym schopnostiam veľvyslancov a pretože... iný pohľad je dôležitým momentom výmeny medzi mestom a občanmi.“ Ďalšou iniciatívou bolo vytvorenie trojdňového programu #Genova25 „Instatour“, ktorým si mesto pripomína 25. výročie od významnej prestavby prístavu a nového akvária. Projekt vyzval desať instagrammerov z Talianska, Francúzska, Nemecka, Holandska, Španielska a Škótska, aby tri dni objavovali mesto Janov a zdieľali nové perspektívy mesta.

Staviame na získaných skúsenostiach

Integrovaný akčný plán mesta Janov sa snaží zabezpečiť, aby sa práca v oblasti digitálnej komunikácie v meste naďalej vyvíjala a vychádzala z vyskúšaných aktivít. Je dôležité, aby tím, ktorý sa zameriaval na sociálne siete, pokračoval v práci vrátane rozvoja novej kampane #genovalikesyou ako priamej reakcie na tragédiu kolapsu mosta Morandi. Budúce aktivity v priebehu nasledujúcich troch až piatich rokov budú nadväzovať na digitálne nástroje partnerských miest v aspektoch, ktoré by mohli zahŕňať podporu miestneho podnikania, revitalizáciu štvrtí a meranie vplyvu. Mesto Janov vstúpilo do bilaterálnej výmeny s mestom Murcia (Španielsko), aby sa dozvedelo viac o procesoch digitálnej spolupráce pri obnove susedstiev, a obe mestá následne vytvorili pracovnú skupinu „digitálne občianstvo“ v rámci Eurocities. Budúci rozvoj stratégie digitálnej komunikácie a propagácie mesta bude podporovaný finančnými prostriedkami zo systému mestskej správy daní. Tento spôsob bol ocenený aj OP URBACT ako príklad dobrej praxe založený na spoločnej stratégii mesta a obchodnej komory.

Gianluca Saba

vedúci medzinárodných vzťahov,
mesto Janov
rozhovor

Čo poučné a zaujímavé ste si odniesli z projektu INTERACTIVE CITIES?

Sieť INTERACTIVE CITIES bola pre mesto Janov neuveriteľnou skúsenosťou. Od ostatných partnerov sme sa veľa naučili – ako čo najlepšie využívať sociálne siete pri zlepšovaní riadenia komunikácie medzi občanmi a verejnou správou.

Ako mestu Janov pomohli URBACT metódy alebo nástroje?

Do URBACT-u sa nezapojíte kvôli peniazom, ale kvôli metóde – skutočnosťou je, že program Vás núti pracovať integrovaným spôsobom so všetkými miestnymi zainteresovanými subjektmi. V prípade mesta Janov je výsledkom nový príbeh mesta a stála platforma na výmenu informácií s občanmi. Vďaka tomu sa mesto viac zviditeľnilo, zlepšilo si imidž a zvýšil sa počet turistov.

Aké sú plány mesta Janov nad rámec projektu INTERACTIVE CITIES?

Vďaka operačnému programu URBACT bude tím, ktorý sa zameriava na sociálne siete, pokračovať vo svojej práci. Táto skupina je zameraná na obnovenie imidžu mesta, ktorý bol vážne poškodený tragédiou (zrútenie mosta Morandi v auguste 2018), a zapojenie občanov prostredníctvom špecializovaných hashtagov je súčasťou procesu zotavovania sa po kríze. Stretnutia tohto tímu sa konajú pravidelne každý týždeň.

ZVÝŠENIE PARTICIPÁCIE OBČANOV NA E-GOVERNEMENTE

Základné informácie

- 📍 Lokalita: **Tartu (Estónsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **99 400**
- 🌐 Zapojenie do siete URBACT: **INTERACTIVE CITIES**
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/interactive-cities>

Mesto Tartu vďaka účasti v URBACT sieti INTERACTIVE CITIES využilo možnosť rozvíjať a testovať opatrenia na posilnenie účasti občanov na mestskom plánovaní a participatívnom rozpočtovaní s osobitným zameraním na mladých ľudí. Schválený Integrovaný akčný plán je súčasťou procesu spojeného s posilňovaním elektronickej správy mesta „e-governmentom“.

Tartu je pekné univerzitné mesto na východe Estónska

📍 Silné zázemie v oblasti e-governmentu

Tartu, druhé najväčšie mesto Estónska, výrazne investovalo do zlepšenia digitalizácie administratívnych procesov, platformy elektronickej verejnej správy a elektronického hlasovania, vďaka čomu sa zlepšil proces participácie občanov. Kľúčovými výzvami aj napriek investíciám však zostala relatívne nízka účasť mladých a neustály a rýchly vývoj odvetvia. Táto túžba posunúť sa ďalej v problematike

e-governmentu viedla mesto Tartu k tomu, aby sa pripojilo k URBACT sieti INTERACTIVE CITIES. Výsledný Integrovaný akčný plán sa zameriava na praktické činnosti, ktoré majú pomôcť predstaviteľom mesta využívať elektronické nástroje na lepšie zapojenie občanov do reorganizácie mestských priestorov, na zlepšenie procesu a výsledkov participatívneho rozpočtovania a na mobilizáciu mladých

ľudí, aby sa aktívnejšie zúčastňovali na takýchto procesoch. Komunikačná manažérka Lilian Lukka z mesta Tartu vysvetľuje, že spoluprácou s mládežníckymi organizáciami, mimovládnyimi organizáciami, politikmi a predstaviteľmi mesta pri rôznych činnostiach brainstormingu, crowdsourcingu a stretnutiach miestnej skupiny URBACT „sa nám podarilo dôkladne analyzovať naše slabé stránky a napláňovať si aktivity. Pravdepodobne by sme sa posunuli týmto smerom, aj keď možno nie tak metodicky alebo dôsledne.“

„Spolupráca s projektovými partnermi, poučenie sa z ich skúseností a spätná väzba, ktorú sme dostali, boli neoceniteľné,“ zdôrazňuje Lilian Lukka. „Niet pochyb o tom, že sme získali dobré nápady a načerpali inšpiráciu z ostatných miest. Spomínam si napríklad na lisabonskú skúsenosť s participatívnym rozpočtom či na opatrenia na podporu malých obchodov v Paríži.“

📌 Zapojenie mladých ľudí do vytvárania participatívneho rozpočtu

Mesto Tartu od roku 2013 využíva 1 % z ročného investičného rozpočtu mesta prostredníctvom participatívneho rozpočtovania. Občania môžu predkladať svoje nápady, čo by sa v meste mohlo robiť, komentovať ich a prípadne o nich hlasovať pomocou online nástroja (VOLIS). Dva nápady, ktoré každý rok získajú najviac hlasov od obyvateľov, implementuje mestská samospráva. V januári 2017 sa uskutočnilo stretnutie so 16. – 19. ročnými ľuďmi, aby sa preskúmali dôvody, prečo táto veková skupina tvorila iba 3 % tých, ktorí hlasovali v tomto procese. Zistilo sa, že hlavné výzvy sú vo vnímaní politických procesov, ktoré mladí ľudia považujú za „komplikované“ a „nudné“ a v tom, že ich nápady sa nikdy nevyberú.

Mesto Tartu podporuje mladých ľudí vo vytváraní videí, v ktorých predstavujú participatívny rozpočet ďalším mladým ľuďom. V jednom z týchto videí hrá známy estónsky stand-up komik. Videá boli šírené samotnými mladými ľuďmi prostredníctvom rôznych interaktívnych kanálov. Výsledkom tejto aktivity bolo zvýšenie počtu nápadov predložených mladými ľuďmi a tém úzko súvisiacich s mládežou.

📌 Testovanie mapy nápadov

Mesto Tartu vyskúšalo mapu „zbierka nápadov“ – riešenie crowdsourcingu, v ktorom ľudia zdieľajú svoje návrhy na veľké investície alebo menšie zlepšenia formou zanechania niekoľkých slov na mape mesta. Táto mapa výrazne kontrastuje s tradičnými prístupmi, ktoré vyžadujú, aby občania predkladali písomné návrhy, zmeny a doplnenia zdĺhavých písomných dokumentov. Tento proces okrem iného podporila ambiciózná kampaň využívajúca videá a plagáty. Jarno Laur, zástupca primátora v meste Tartu pre rozvoj mesta a územné plánovanie 2013 – 2017,

Projekt skúmal príčiny nízkého zapojenia mladých ľudí do procesu participatívnej tvorby politik

je nadšený z výsledkov: „Zhromaždili sme viac ako 100 nápadov, ktoré by sa za normálnych okolností neprezentovali... väčšina bola vynikajúca... Zvyčajne sú ľudia proti niečomu, ale tentoraz to bolo prekvapivo konštruktívne.“ Návrhy sa týkali cyklochodníkov a ihrísk až k ambicióznejšiemu zriadeniu školy a vybudovaniu infraštruktúry hausbótov. Mapa nápadov poskytuje urbanistom investičné návrhy, ktoré by sa nemuseli objaviť v participatívnom rozpočte kvôli tomu, že sú príliš drahé alebo príliš špecifické na to, aby získali dostatočný počet hlasov. Skúsenosti z mesta Tartu tiež naznačujú, že v rámci participatívneho rozpočtovania môžu chýbať cenné návrhy v dôsledku nedostatkov v ich marketingovej kampani. Digitálny prístup sa rozšíril aj do výsledného územného plánu mesta. Jarno Laur zdôrazňuje, že územný plán je zvyčajne „niečo ako 240 strán pomerne ťažkého textu. Ale v tejto verzii máme rôzne informačné vrstvy, ktoré si môže každý vypnúť alebo zapnúť. Napríklad môžete vidieť mapy škôl kombinované s cyklistickými cestami, čo občanom uľahčuje pochopenie toho, čo sa deje.“

📌 Pretrvávajúci vplyv

Lilian Lukka zdôrazňuje, že „miestna skupina URBACT vytvorená v rámci projektu zostane naďalej silným partnerom pre mesto.“ Mesto okrem toho schválilo aktivity definované skupinou ako Integrovaný akčný plán, ktorý sa v súčasnosti implementuje. „Všetky projekty a sieť spolupráce spustené počas projektu URBACT budú pokračovať a budú ďalej konsolidované.“ Testované aktivity už mali pozitívne účinky. Vo voľbách do Rady mládeže v Tartu v roku 2019 sa využil rovnaký nástroj ako pri hlasovaní o participatívnom rozpočte. Lukka dodáva, že: „Na základe našich počiatočných skúseností využívame rovnaký proces zhromažďovania nápadov pre množstvo ďalších projektov, ako je plánovanie miest pre verejný systém zdieľania bicyklov a proces podávania žiadosti o Európske hlavné mesto kultúry do roku 2024.“

„Všetky projekty a sieť spolupráce spustené počas projektu URBACT budú pokračovať a budú ďalej konsolidované.“

Lilian Lukka

HOCI AJ DIGITÁLNE, STÁLE JE TO O ĽUĎOCH

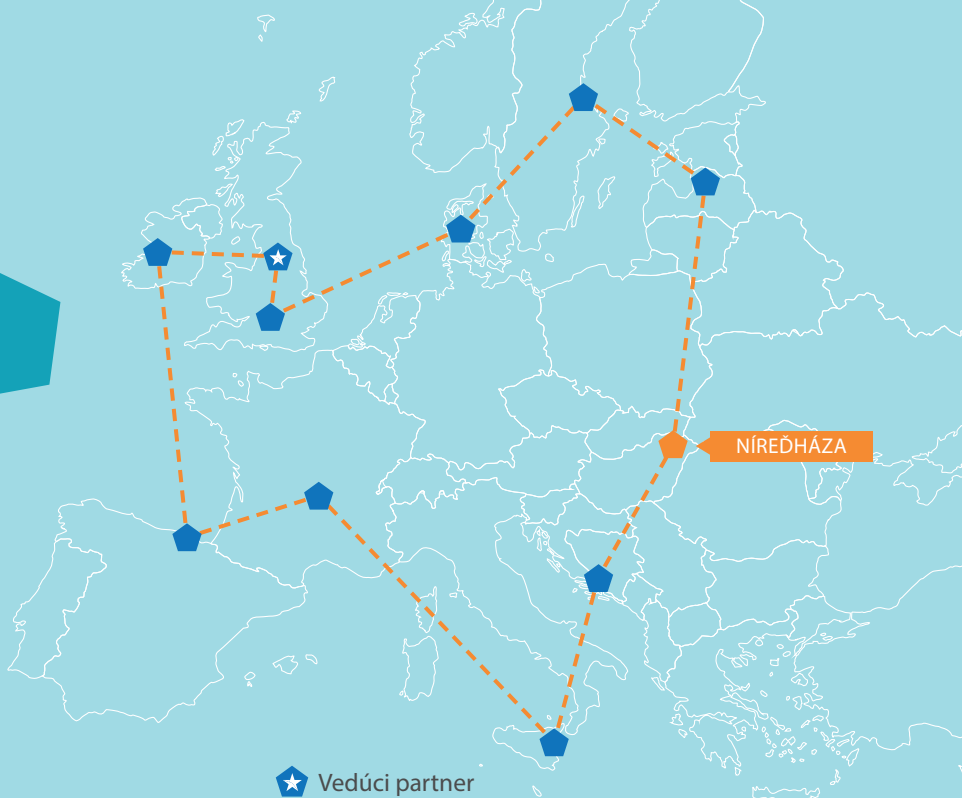
Základné informácie

📍 Lokality: **Níred'háza (Maďarsko)**

👤 Počet obyvateľov: **118 000**

🔗 Zapojenie do siete URBACT:
TechTown

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/techtown>

V snahe zlepšiť digitálne zručnosti v meste Níred'háza pomohol operačný program URBACT pozrieť sa za hranice materiálnej infraštruktúry a zamerať sa na systémy sociálnej podpory, ktoré stimulujú podnikanie.

Níred'háza – krajské mesto lokalizované v severovýchodnom Maďarsku, má vybudovaný priemyselný park, ktorý bol postavený v roku 1997 na mieste bývalej sovietskej základne. Ešte predtým, než sa mesto zapojilo do siete TechTown, identifikovalo možnosti vytvorenia digitálneho obchodného inkubátora v LOGIN parku, ktorý by bol financovaný miestnou samosprávou a z ďalších verejných zdrojov. Nebolo však jasné, ako by sa takáto inštitúcia mohla prevádzkovať. Po iniciatíve ústrednej vlády v roku 2015 zameranej na podporu počítačových zručností, ktorá zahŕňala poskytovanie tabletov a prenosných počítačov, si mesto uvedomilo, že jednou stránkou veci je získavať a distribuovať takéto zariadenia, ale druhou je pravidelne ich využívať a zaviesť ich do každodenného chodu mesta.

📍 Digitálna podpora pre miestne podniky

Prieskumné návštevy v partnerských mestách siete TechTown umožnili Níred'háze dozvedieť sa praktické možnosti posilnenia vlastnej digitálnej ekonomiky. Miestny koordinátor siete TechTown v Níred'háze Béla Kezy vyzdvihol jednu inšpiratívnu návštevu start-up centra vytvoreného v opustenej škole v meste Cēsis (Lotyšsko). Aj keď stredisko Cēsis bolo ešte stále na začiatku svojho fungovania, návšteva motivovala Níred'háza na to, aby rozvíjala svoje vlastné plány. Tento impulz posilnila ďalšia skúsenosť, keď pán Béla Kezy a jeho kolegovia navštívili Barnsley's Digital Media Center vo Veľkej Británii.

Centrum mesta Níred'háza

Podobne ako zariadenie v meste Cēsis, aj Barnsley's Digital Media Center je súborom pracovných priestorov – avšak funguje o niekoľko rokov dlhšie a postupne sa rozrástlo na centrum podnikania, v ktorom sa organizujú konferencie start-upov, semináre a aktivity zamerané na sieťovanie, resp. vytváranie sietí.

Inšpirovaná Níred'háza modelom Barnsley's Digital Media Center vo Veľkej Británii zlepšila svoje plány pre inkubačné centrum, identifikovala toky financovania a čo je dôležité, definovala potrebných zamestnancov. „Dúfajme, že sa vyhneme osudu podobných služieb v iných oblastiach, kde sa vybudovaná infraštruktúra využíva na iné účely alebo zlyháva na miestnej úrovni“, hovorí pán Kezy.

Níred'háza v noci

Níred'háza v noci

„Najdôležitejším výsledkom URBACT projektu je pravdepodobne to, že otázka digitálnej ekonomiky sa stala neoddeliteľnou súčasťou agendy mesta.“

Béla Kezy

hovorí pán Kezy. Níred'háza zistila, že takáto činnosť si vyžaduje motivovaný a angažovaný personál – a prepojenie väzieb so širším ekosystémom. „Nie je to iba budova. Nie sú to iba prenajaté priestory, v tomto prípade ide aj o poskytnutie celého radu služieb, je to komunita v rámci budovy a záväzok miestnej samosprávy,“ hovorí pán Kezy.

Mesto Níred'háza v súčasnosti pracuje na vytvorení inkubátora v LOGIN parku s konkrétnejšími a jasnejšími plánmi. Cieľom nie je len podpora niekoľkých start-upov poskytujúcich služby informačných technológií.

Ako sa Níred'háza a jej partneri presvedčili, vytváranie nových inkubačných centier a podpora digitálnych zručností v miestnej samospráve a vo vzdelávaní si vyžaduje širšiu zmenu v kultúre. Vedúca expertka siete TechTown Alison Partridge hovorí: „Digitalizácia pretvára tradičné odvetvia, prostredie a obchodné modely. Urýchľuje to spôsob, akým sú nové produkty a služby koncipované, vyvíjané, produkováné a prístupné.“ Zatiaľ čo na jednej strane rast digitálnej ekonomiky otvára obrovský potenciál, zároveň predstavuje aj priveľké riziko pre mesto, že v tomto závode bude zaostávať. „Najdôležitejším výsledkom URBACT projektu je pravdepodobne to, že otázka digitálnej ekonomiky sa stala neoddeliteľnou súčasťou agendy mesta,“ hovorí pán Kezy. Zapojením sa do projektu sa rozšírili ambície mesta. Níred'háza sa zapojila do siete TechRevolution, novej transferovej URBACT siete, ktorá prenáša príklad dobrej praxe z britského mesta Barnsley's a obzerá sa aj po ďalších nadnárodných projektoch. „Pre súčasného primátora to bol prvý nadnárodný projekt. Myslím si, že projekt pomohol rozbehnúť ďalšie nadnárodné iniciatívy nielen v oblasti hospodárskeho (ekonomického) rozvoja – mesto je v súčasnosti zapojené do projektu Interreg Europe, ktorý sa zameriava na udržateľnosť,“ hovorí pán Kezy.

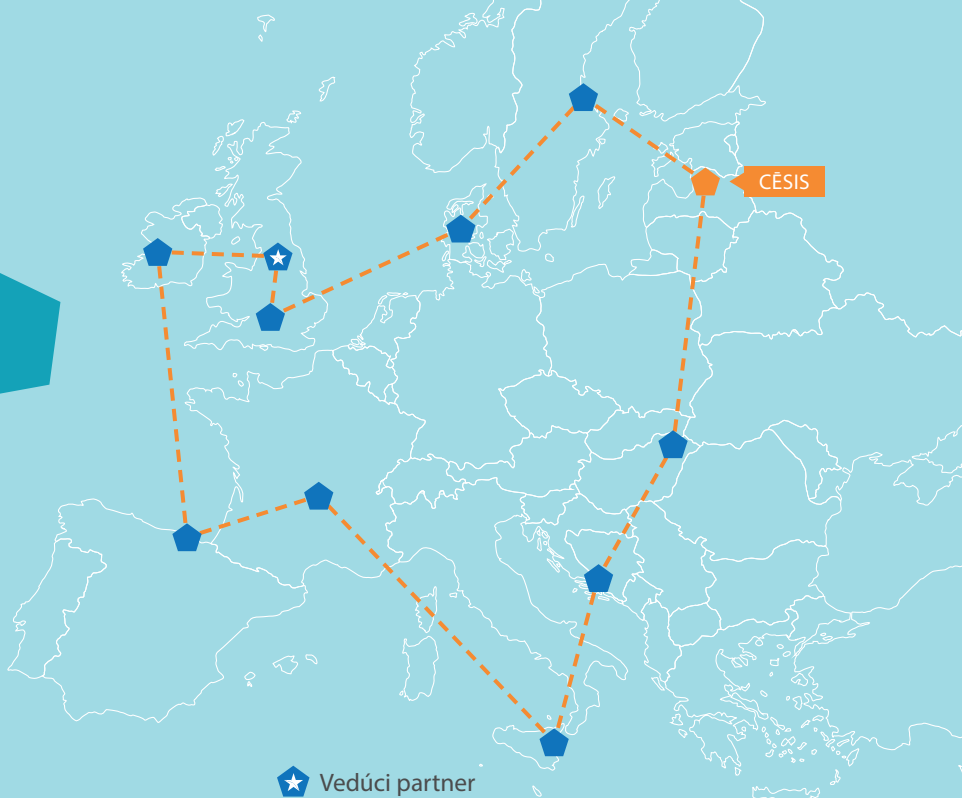

Slané jazero Sóstó vzdialené 6 km od centra mesta

DIGITÁLNA TRANSFORMÁCIA SA ZAČÍNÁ V ÚTLOM VEKU

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Cēsis (Lotyšsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **18 065**
- 🌐 Zapojenie do siete URBACT: **TechTown**
- 🔗 Podrobnejšie informácie: <http://urbact.eu/techtown>

Miestna samospráva historického mesta Cēsis sa rozhodla vďaka úzkej spolupráci so školami, univerzitami a podnikmi podniknúť významné kroky, ktoré sa odzrkadlia na podpore vzdelávania a podnikania.

Stretnutie ľudí z digitálneho sektora

Mesto Cēsis leží v Lotyšsku 85 kilometrov južne od hraníc s Estónskom, ktoré je časopisom New Yorker označované ako „digitálna republika“. Lotyšsko sa však spolieha na tradičnejšie odvetvia, ako je napríklad kovovýroba vysokej kvality. Toto odvetvie je podporované kvalitným vzdelávacím systémom Lotyšska, najmä v oblasti technických predmetov. Mesto Cēsis je v tomto smere tak trochu anomáliou, a to hlavne z dôvodu, že ako krásne historické mesto uprostred lesov a jazier vytvára množstvo pracovných príležitostí v oblasti cestovného ruchu a služieb. Rovnako ako iné mestá v Lotyšsku počas nedávnej hospodárskej krízy trpelo odchodom mladých ľudí v dôsledku vnútornej a medzinárodnej migrácie. Evija Taurene, hlavná plánovačka samosprávy

Cēsis, porovnávala lotyšské schopnosti v oblasti digitalizácie s tými u severných susedov: „Za úspechom Estónska v digitálnom sektore je odvážne a inovatívne národné riadenie. V žiadnom prípade nesúťažime s Tallinnom alebo Tartu. Práve naopak, máme možnosť sa veľa naučiť pri tvorbe miestnych opatrení, najmä v oblasti podpory podnikania.“ Zo všetkých výhod, ktoré ponúka URBACT sieť TechTown, sa v Cēsis ako najužitočnejší ukázal práve dôraz na vytvorenie miestnej siete. Nadnárodné stretnutia v estónskom Tallinne zdôraznili potrebu mapovania existujúcich a ideálnych ekosystémov podnikania a vytvárania predstavy o tom, ako postupovať od jedného k druhému.

📍 Mimoriadne inšpiratívne

„Keďže sme boli najmenšie mesto v sieti, nebolo vždy ľahké zistiť, ako by sme inovatívne opatrenia realizované v partnerských mestách mohli premietnuť do nášho miestneho kontextu a podmienok. Ale skúsenosť získaná zapojením sa do OP URBACT bola pre nás určite mimoriadne inšpiratívna a naše mesto je dosť ambiciózne!“ hovorí Evija Taurene. Niektoré z iniciatív, ktoré mesto Cēsis sledovalo v partnerských mestách,

„Skúsenosť získaná zapojením sa do OP URBACT bola pre nás určite mimoriadne inšpiratívna a naše mesto je dosť ambiciózne!“

Evija Taurene

vyústilo do pôsobivého „Akčného plánu pre digitálny rast do roku 2022“, ktorý vyplynul zo zapojenia sa do siete „TechTown“. Obzvlášť užitočný bol tábor „We Code Cabin“ organizovaný v britskom meste Barnsley a program „Digital Toddlers“ z klastra obcí okolo dánskeho mesta Kodaň tzv. Loop City. „Mnohé z iniciatív a aktivít, ktoré sa už realizujú alebo sa začnú v blízkej budúcnosti realizovať, vychádzajú z našich vlastných nápadov a miestneho kontextu. Mesto si vďaka tomu uvedomilo nutnosť posilnenia podpory,“ hovorí pani Taurene.

Jedným z kľúčových prvkov, ktoré partnerské mestá objavili prostredníctvom siete TechTown, bola identifikácia relevantných zainteresovaných subjektov, z ktorých niektoré vytvorili miestnu skupinu URBACT na navrhovanie opatrení. „Začali sme organizovať miestne digitálne podujatia a ukázalo sa, že nemáme 10, ale viac ako 70 občanov zapojených do digitálnej ekonomiky! Pre malé mesto, akým je naše, sa to zdalo neuveriteľné,“ hovorí pani Taurene. Tomuto procesu pomohlo zriadenie kreatívneho a digitálneho priemyselného centra Skola6, ktoré bolo v meste Cēsis založené v septembri 2015, krátko po spustení siete TechTown. Aj keď už išlo o naplánovanú činnosť, zásadné boli poznatky získané účasťou v sieti v súvislosti s tým, ako môžu tieto centrá poskytovať trvalú podporu podnikania.

◆ Setretnutie s „tech“ ľuďmi

Nápady na maximálne možné využitie centra Skola6 získalo mesto Cēsis do veľkej miery od partnerských miest zapojených do siete TechTown. „Inšpirovali sme sa od partnerov – rozhodli sme sa skočiť do neznáma a usporiadať podujatie, aby sme získali možnosť stretnúť sa osobne s občanmi a komunitou. Zorganizovali sa tri miestne stretnutia, na ktorých sa zišlo viac ako 50 jednotlivcov zaujímajúcich sa o digitálnu ekonomiku,“ hovorí pani Taurene.

Akcie zamerané na vytváranie a budovanie komunity taktiež pomôžu zviditeľniť mesto Cēsis nielen v Lotyšsku, ale súčasne aj v celom Pobaltí ako mieste, kde sa konajú „tech“ podujatia. Toto nie je žiadna malá ambícia vzhľadom na silné postavenie Estónska v tejto oblasti. „Dúfame, že to vzbudí záujem obyvateľov mesta pracujúcich mimo tohto odvetvia, ktorí hľadajú nové pracovné príležitosti, a zároveň by to mohlo prilákať do mesta nových budúcich obyvateľov,“ hovorí Evija Taurene.

◆ Digitálne vzdelávanie

Miestna skupina URBACT sa po zmapovaní prostredia na podporu digitálneho podnikania pozrela na vzdelávanie, ktoré považuje za primárnu páku zmien a zlepšovania. Mesto Cēsis v „Akčnom pláne pre digitálny rast do roku 2022“ jasne formulovalo potrebu venovať sa vzdelávaniu. Mesto Cēsis má šťastie, že je domovom pobočky Technickej univerzity v Rige. Miestna skupina URBACT však chcela uprednostniť veľmi mladých ľudí (novú generáciu). V dokumente sa uvádza, že: „Chceme zlepšiť prístup k možnostiam digitálneho vzdelávania pre všetkých občanov bez ohľadu na ich vek. Partneri v sieti TechTown (najmä Loop City v Dánsku a Basingstoke vo Veľkej Británii) ukázali príklady zapojenia detí do digitálneho vzdelávania od útleho veku.“

Organizovaním podujatí a diskusií sa mestu Cēsis podarilo zaradiť digitálne vzdelávanie do miestnej agendy. „Školy v pomalom tempe realizujú zmeny, ale teraz už chápú, aké je to dôležité. Niektoré dokonca otvárajú nové mimoškolské aktivity a programy tento rok v septembri,“ hovorí pani Taurene. „Stále musíme bojovať proti niektorým mýtom týkajúcim sa digitálneho vzdelávania. Mnohí ľudia si stále myslia, že ak deti sedia len pri počítači, zabudnú písať, čítať a komunikovať.“

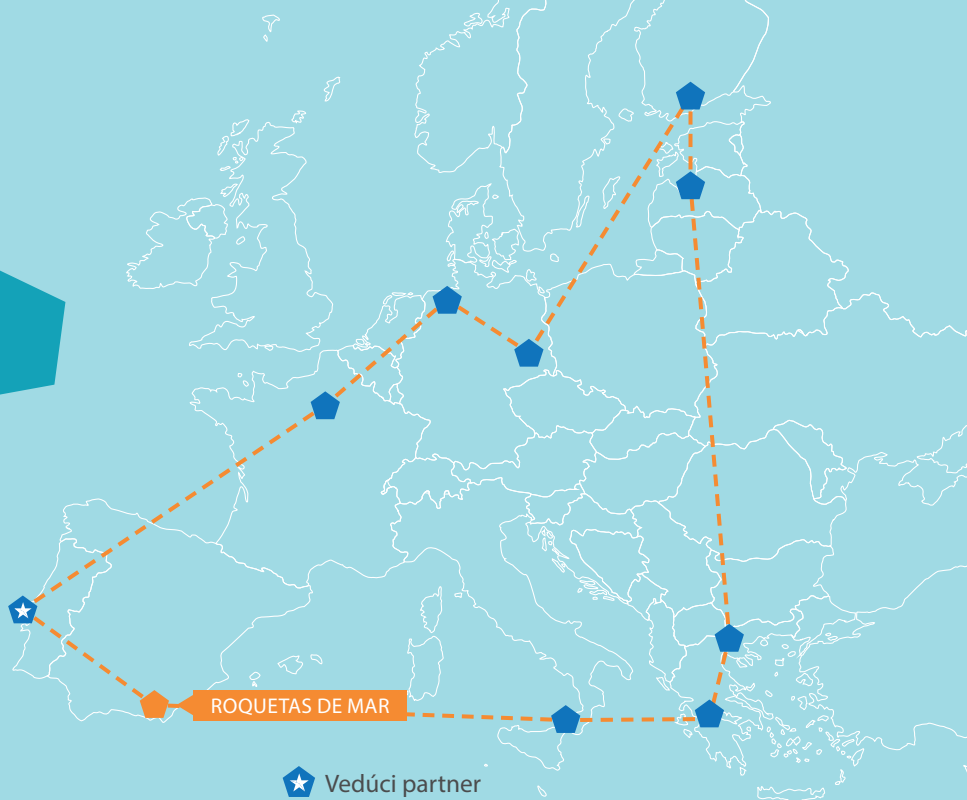

Stretnutie so záujemcami o digitálnu ekonomiku

INTEGROVANÝ PLÁN PRE MIGRANTOV VYTVORENÝ MIGRANTMI

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Roquetas de Mar (Španielsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **97 100**
- 🏠 Zapojenie do siete URBACT:
ARRIVAL CITIES
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/arrival-cities>

Mesto Roquetas de Mar vďaka účasti v URBACT sieti ARRIVAL CITIES získalo z európskych fondov 10 miliónov eur na realizáciu stratégie rozvoja mesta pre úspešnú integráciu migrantov. Podarilo sa to dosiahnuť prostredníctvom procesu, ktorý efektívne zapojil miestnu komunitu migrantov a služby do integrovaného akčného plánu.

Stará rybárska dedina Roquetas de Mar v španielskej Andalúzii sa v 60. rokoch 20. storočia stala jedným z prvých turistických stredísk v Španielsku. V poslednom čase sa hlavnou hnacou silou ekonomického rastu stalo rýchlo sa rozvíjajúce intenzívne poľnohospodárstvo. Tento rast prilákal veľké množstvo migrantov, ktorí si hľadajú prácu. Mesto Roquetas de Mar zaznamenalo rýchly nárast populácie – z 28 000 obyvateľov v roku 1990 na 97 000 obyvateľov v roku 2018. V súčasnosti migranti v meste tvoria minimálne 30 % obyvateľstva s trvalým pobytom. Mesto vníma vplyv migrantov na ekonomiku mesta pozitívne a v roku 1997 zriadilo mestský úrad pre integráciu migrantov. Migranti však neustále trpia väčšou nerovnosťou ako španielska populácia, pričom ohrozenou skupinou sú nelegálni migranti, ktorí sú vystavení osobitnému riziku.

📌 Akčný plán podporovaný investíciami

Mesto Roquetas de Mar vďaka účasti v URBACT sieti ARRIVAL CITIES úspešne vypracovalo Integrovaný akčný plán na podporu integrácie migrantov a snaží sa vyriešiť výzvy súvisiace s migráciou, ako je napríklad nárast xenofóbnych hnutí. Plán je založený na niekoľkých hlavných zásadách a činnostiach, ktorých cieľom je posilniť kapacitu zainteresovaných subjektov, propagovať výhody rozmanitosti, zlepšiť medzikultúrne porozumenie, bojovať so znevýhodnením v oblasti vzdelávania a „getoizáciou“.

Integrovaný akčný plán, ktorý bol oficiálne schválený 10. apríla 2018 bol úspešne začlenený do Integrovaného plánu samosprávy. Na úvodnom podujatí sa poslanec mestského zastupiteľstva pre sociálne služby José Galdeado vyjadril k plánu jednoznačne: „Dnešným dňom sa projekt ukončil, ale my sa nezastavíme. Strategický plán, ktorý sme dnes prezentovali, dodá našej práci kontinuitu“.

Táto kontinuita už získala podporu vo výške 10 miliónov eur na Integrovanú stratégiu udržateľného rozvoja mesta Roquetas de Mar v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Podpora bola udelená na základe stratégie na identifikáciu a implementáciu osvedčených postupov na európskej úrovni, ktorá sa zakladá na skúsenostiach z URBACT siete ARRIVAL CITIES.

Poslanec mestského zastupiteľstva a viceprimátor mesta Roquetas de Mar José Juan Rodríguez je presvedčený, že „sieť ARRIVAL CITIES bola kľúčovým prvkom pri zabezpečení a získavaní finančných prostriedkov. Tam to všetko začalo – výmenou skúseností medzi rôznymi európskymi mestami a s výbornou miestnou skupinou URBACT. Jej práca vyústila do vypracovania integrovaného akčného plánu, ktorý sa bude implementovať prostredníctvom rôznych európskych projektov vrátane Integrovanej stratégie udržateľného rozvoja miest a Stratégie regionálneho rozvoja.“

„Sieť ARRIVAL CITIES bola kľúčom pri získavaní finančných prostriedkov. Tam to všetko začalo – výmenou skúseností medzi niekoľkými rôznymi európskymi mestami a s výbornou miestnou skupinou, ktorej práca vyústila do vypracovania Integrovaného akčného plánu.“

Matthew Brown

◆ Plán založený na názore miestnych obyvateľov a migrantov

Kľúčovou silnou stránkou pri procese vytvárania akčného plánu bolo zapojenie miestnych zainteresovaných subjektov a zástupcov migrantov. Hlavným orgánom pre prípravu bola miestna skupina URBACT, ktorú mesto Roquetas de Mar založilo pod vedením koordinátora Juana Francisca Iborru, vedúceho odboru sociálnych služieb mesta.

Miestnu skupinu URBACT tvorilo 15 členov vrátane kľúčových poskytovateľov verejných služieb a mimovládnych organizácií pomáhajúcich migrantom, ako napríklad miestne úrady andalúzskeho úradu práce, verejné zdravotné služby a vzdelávanie, španielsky Červený kríž a Nadácia pre spolužitie a sociálnu súdržnosť (CEPAIM). Dôležité je, že skupina ťažila zo silnej miestnej politickej podpory, s aktívnym zapojením spomenutých poslancov mestského zastupiteľstva. Aby sa zabezpečilo to, že plán sa bude týkať migrantov a bude tvorený migrantmi, technická práca

skupiny bola podporená širšími konzultačnými stretnutiami, ktoré prilákali ďalších migrantov. Na prvom konzultačnom stretnutí požiadal Juan Francisco Iborra združenie migrantov o vypracovanie navrhovaných opatrení. Tieto opatrenia boli vyvinuté v priebehu niekoľkých mesiacov a následne výstupy boli prezentované členom miestnej skupiny URBACT. Neskôr sa zorganizovali participatívne fóra, ktoré umožnili skupine diskutovať o svojich pracovných dokumentoch so zainteresovanými subjektmi. Na prvom fóre sa diskutovalo o predbežnej SWOT analýze (silné stránky, slabé stránky, príležitosti, hrozby), zatiaľ čo na druhom fóre sa zvažovali „línie aktivít“ pre Integrovaný akčný plán. Na základe spätnej väzby od zainteresovaných subjektov sa realizovali zlepšenia a úpravy.

◆ Integrácia ponaučení z nadnárodnej výmeny

Vybraní členovia miestnej skupiny URBACT sa zúčastnili na všetkých piatich nadnárodných stretnutiach, ktoré sa zameriavali na témy participácie občanov, vzdelávania, poskytovania služieb, trhu práce a súdržnosti komún. Okrem toho sa koordinátor miestnej skupiny URBACT z Drážďan (Nemecko) zúčastnil na jednom stretnutí v meste Roquetas de Mar s cieľom vymeniť si názory, skúsenosti a pod. Na participatívnom fóre boli prezentované zaujímavé a praktické postupy s cieľom získať spätnú väzbu od zainteresovaných subjektov o tom, ako by sa tieto postupy mohli integrovať na miestnej úrovni. Výsledkom je akčný plán, ktorý zahŕňa „integráciu medzinárodných skúseností“ do takmer každej línie aktivít.

Členovia miestnej skupiny URBACT v meste Roquetas de Mar

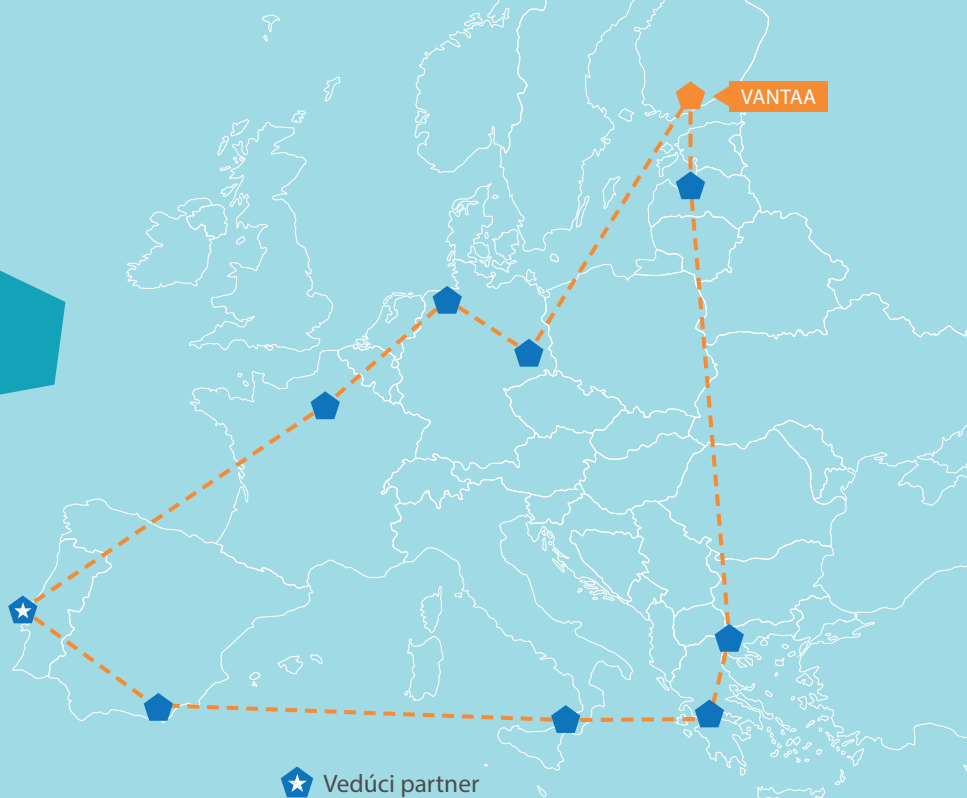
Integrovaný akčný plán mesta Roquetas de Mar – 8 opatrení

- 1 Mapovanie kľúčových miestnych možností pre integráciu migrantov.
- 2 Program školení zamestnancov verejnej správy, ktorí pracujú s migrantmi.
- 3 Program budovania kapacít „školenia školiťov“ pre združenie prisťahovalcov.
- 4 Cílená komunitná sociálna práca v zanedbaných štvrtiach (aktivita „200 domovov“).
- 5 Vytvorenie multifunkčného multikultúrneho priestoru v centre mesta.
- 6 Vzdelávací intervenčný program zameraný na mladých migrantov, ktorým hrozia slabé výsledky vzdelávania a problémy s dochádzkou.
- 7 Vzdelávacie kurzy pre dospelých migrantov.
- 8 Multikultúrne oslavy a osvetové kampane.

MIESTNE PARTNERSTVÁ REAGUJÚCE NA NOVÉ MIGRAČNÉ TOKY

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Vantaa (Fínsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **223 000**
- 📌 Zapojenie do siete URBACT: **ARRIVAL CITIES**
- 📖 Podrobnejšie informácie: <http://urbact.eu/arrival-cities>

Participácia v URBACT sieti ARRIVAL CITIES podporila a posilnila partnerstvá medzi miestnymi organizáciami a úradmi, ktoré pracujú na integrácii migrantov v meste Vantaa. Integrovaný akčný plán zameraný na migrantov, ktorý bol oficiálne začlenený do Mestského multikultúrneho plánu (2018 – 2022), predstavuje výstup projektu.

Mimovládne organizácie v miestnej skupine URBACT pomohli migrantom stretnúť sa s miestnymi úradníkmi.

📌 Reakcia na nové migračné toky

Mesto Vantaa je jednou zo štyroch mestských samospráv nachádzajúcich sa v metropolitnej oblasti Helsinky. Mesto s viac než 200 000 obyvateľmi je štvrtým najľudnatejším mestom Fínska. V meste žije viac než 30 000 migrantov, ktorí v súčasnosti predstavujú 17 % z celkovej miestnej populácie, čo je najvyšší podiel zo všetkých fínskych samospráv. Vantaa má od roku 2002 vypracovaný Mestský integračný program – v rámci širšieho Multikultúrneho programu, ktorého cieľom je integrácia migrantov do vzdelávacieho systému, uplatnenie migrantov na trhu práce a ich začlenenie do spoločnosti. V posledných rokoch však do mesta prichádzali migranti s vysokým stupňom vzdelania, študenti a novú vlnu žiadateľov o azyl, ktorá predstavuje viac ako 1 000 osôb, mesto rozdelilo do štyroch

prijímacích stredísk. Keď portugalské mesto Amadora vytvorilo sieť ARRIVAL CITIES, ktorá sa snaží reagovať na nové migračné toky a pretrvávajúci problém integrácie existujúcich skupín migrantov, mesto Vantaa ihneď prejavilo záujem. Obe mestá už spolupracovali počas rokov 2007 – 2009, keď boli zapojené do siete MILE (riešenie migrácie a integrácie na miestnej úrovni), ktorá vznikla vďaka podpore URBACT.

📌 Uplatňovanie URBACT metód

V rámci siete ARRIVAL CITIES mesto Vantaa realizovalo komplexné mapovanie zainteresovaných subjektov s cieľom určiť vhodných členov miestnej skupiny URBACT, ktorej úlohou bolo vypracovať Integrovaný akčný plán integrácie migrantov v meste. Prednosť dostali miestne mimovládne organizácie vedené migrantmi spolu s miestnymi a štátnymi zamestnancami.

Margarita Sakilayan-Latvala, koordinátorka odbornej prípravy v mimovládnej organizácii Nicehearts, sa stala koordinátorkou miestnej skupiny URBACT a v roku 2016 ju vyslali na URBACT Letnú univerzitu, aby sa naučila, ako vypracovať participatívne akčné plány. Vrátila sa úplne nadšená, s nápadmi a metódami, ako vytvoriť akčný plán prostredníctvom skutočného procesu spoluvytvárania.

Spolu so zvyškom miestnej skupiny URBACT zistila, že jednou z hlavných výziev je nedostatočná spolupráca

medzi zainteresovanými subjektmi zaoberajúcimi sa migráciou. To bol jasný signál, že plán by sa mal zameriavať na „podporu a posilňovanie partnerstiev medzi rôznymi zainteresovanými subjektmi“. Skupina okrem svojich vlastných stretnutí usporiadala štyri ďalšie širšie konzultačné podujatia s cieľom vypracovať plán. Na týchto stretnutiach napríklad 50 predstaviteľov miestnych združení diskutovalo o tom, ako zapojiť dobrovoľníkov do procesov prijímania a integrácie migrantov. Ďalšie stretnutie sa zaoberalo možnosťami skvalitnenia spolupráce medzi mimovládnyimi organizáciami, úradmi, univerzitami a podnikateľmi.

„Jedným z úspechov na našej ceste s ARRIVAL CITIES bolo to, že sa nám skutočne podarilo využiť siete a metódy URBACT-u a zároveň nájsť synergie s inými programami financovania.“

Hannele Lautiola

◆ Inšpirácia nemeckým projektom integrácie

Mesto Vantaa ťažilo z prezentácií a návštev, ktoré sa zameriavali na rôzne inšpiratívne postupy uplatňované mestami zapojenými v sieti ARRIVAL CITIES. Mimoriadne hlbokú spoluprácu však rozvíjali s nemeckým mestom Oldenburg po tom, čo na nadnárodnom stretnutí siete ARRIVAL CITIES prezentovali svoju sieť IQ (integrácia prostredníctvom kvalifikácie), ktorá rozvíjala integráciu na trhu práce.

Sieť IQ pomáha migrantom s uznávaním ich kvalifikácie a s prístupom k odbornému vzdelaniu. Okrem odborného vzdelávania a podpory start-upov sieť vyvinula špecifické postupy na overovanie zručností a moduly jazykového vzdelávania „nemčina na pracovisku“. Sieť má podporu Spolkového ministerstva práce a sociálnych vecí a Spolkového úradu práce. Mesto Vantaa vyzvalo zástupcov siete IQ, aby prezentovali svoj projekt a výsledky viac ako 100 miestnym zainteresovaným subjektom. Hannele Lautiola, vedúca odboru multikultúrnych záležitostí v meste Vantaa, vysvetľuje, že „nemecká sieť IQ rozvíja vo veľkom rozsahu veľa vecí, ktoré potrebujeme zaviesť aj vo Fínsku. Chceme niečo podobné vybudovať aj my, ale najprv musíme vytvoriť legislatívny rámec.“

◆ Na ceste k implementácii plánu

Integrovaný akčný plán vypracovaný miestnou skupinou URBACT formuluje aktivity s cieľom:

1. Rozvíjať partnerstvá prostredníctvom formálnych a neformálnych sietí,
2. Uľahčiť spoluprácu medzi mimovládnyimi organizáciami a mestom,
3. Posilniť vzťahy v miestnych komunitách.

Kľúčovými aktivitami sú: sprístupnenie programov odborného vzdelávania migrantom, vytváranie siete dobrovoľníkov v oblasti integrácie, vytvorenie výmenného programu pre mimovládne organizácie a odborníkov miestnej samosprávy a testovanie pilotných projektov vedených miestnou komunitou. Plán bol oficiálne začlenený do Multikultúrneho plánu mesta v apríli roku 2018. Mestský multikultúrny poradný výbor, ktorý bude monitorovať implementáciu, sa tiež zaviazal usporiadať výročné hodnotiace stretnutie s miestnou skupinou URBACT, ktorá pokračuje vo svojej činnosti. Mesto Vantaa získalo 500 000 EUR z Európskeho sociálneho fondu na implementáciu programu odbornej prípravy pre nezamestnaných migrantov, ktorý vytvorili mimovládne organizácie vedené migrantmi a mestom. „Jedným z úspechov na našej ceste s ARRIVAL CITIES bolo to, že sa nám skutočne podarilo využiť siete a metódy URBACT-u a zároveň nájsť synergie s inými programami financovania.“ uzavrela Hannele Lautiola.

Margarita Sakilayan-Latvala
rozhovor

**Miestna koordinátorka
ARRIVAL CITIES, Vantaa**

Môžete nám vysvetliť hlavné výhody zapojenia v programe URBACT?

Metodika URBACT nám poskytla rámec na zabezpečenie kooperatívneho strategického plánovania založeného na spoločnom vytváraní prístupov a na ich participácii, aby sa zabezpečilo, že budú vypočítané všetky názory občanov, mimovládnych organizácií a obyvateľov.

Táto metodika skvalitnila náš spôsob práce (inklúzia, spoločné vytváranie) a vybudovala dôveru medzi operátormi. Spolupráca s organizáciami nám otvorila nové siete a možnosti financovania. V meste Vantaa sa nám podarilo skombinovať rôzne programy vrátane Európskeho sociálneho fondu, URBACT a Erasmus+.

V porovnaní s Helsinkami a Espoom máme skutočne veľmi obmedzené zdroje, avšak na záverečnom seminári s prezentáciou plánu zaznelo od kolegu z iného mesta a zástupcu ministerstva, že Vantaa je laboratóriom pre integráciu vo Fínsku. Odvážili sme sa skúšať nové veci a veľa sme riskovali.

OP URBACT vytvoril nové a trvalé pracovné vzťahy na miestnej úrovni

ČO SE UDEJE ZAPOJENÍM OBYVATEĽOV DO AKTIVÍT MESTA?

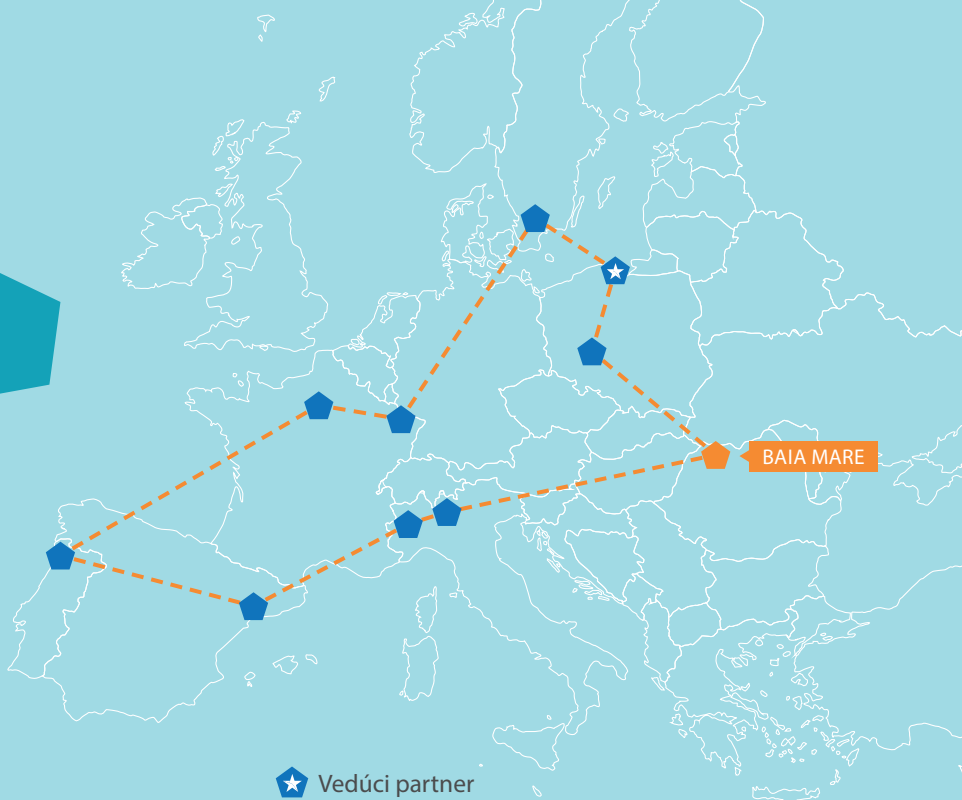
Základné informácie

📍 Lokalita: **Baia Mare (Rumunsko)**

👤 Počet obyvateľov: **135 000**

🔗 Zapojenie do siete URBACT:
BoostInno

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/boostinno>

★ Vedúci partner

Baia Mare sa snaží o zmenu odvetvia hospodárstva. Chce sa orientovať z oblasti priemyslu na oblasť služieb a výroby. Podpora sociálnych inovácií predstavuje pre mesto veľkú výzvu. V rámci siete URBACT BoostInno sa pokúša využívať nové nástroje, ktoré pomôžu zvýšiť občiansku angažovanosť. Jedným z takýchto nástrojov je participatívny rozpočet.

Baia Mare sa nachádza na úpätí Karpát neďaleko hraníc s Maďarskom a Ukrajinou. Má povesť jedného z najkrajších miest Rumunska. Jeho poloha predstavuje veľký potenciál pre oblasť cestovného ruchu a logistiky. Mesto však čelí rôznym hospodárskym, sociálnym a environmentálnym problémom vyplývajúcim z intenzívnej banskej činnosti pochádzajúcej ešte z obdobia komunizmu. Čo sa týka riešenia niektorých naliehavých problémov, Baia Mare už v minulosti spolupracovalo so sieťou URBACT. Napríklad v roku 2008 ako súčasť siete LUMASEC riešilo znečistenie v rámci mesta a jeho okolí. V roku 2013 ako súčasť siete USEAct, vypracovalo účinnejšiu politiku využívania pôdy.

„V rámci siete BoostInno sme chceli vyskúšať opačný prístup zdola nahor.“

Dorin Miclaus

spolupráce s URBACT-om, dosiahli sme viacero dôležitých výsledkov. Stále sme však využívali prístup zhora nadol, ktorý nefungoval,” vysvetľuje Dorin Miclaus, odborník v oblasti trvalo udržateľného rozvoja. „V rámci siete BoostInno sme chceli vyskúšať opačný prístup zdola nahor.“

Vďaka úspechu spomínaných iniciatív a aj viacerým ponaučeniam z minulosti sa priority mesta posunuli na inú úroveň. V súčasnosti sa záujem sústreďuje najmä na podporu vzdelávacích, ekonomických a kultúrnych iniciatív.

„Čo sa týka našej predchádzajúcej

Zvolením Cătălina Cherecheș za primátora a vedúceho občianskej koalície sa naštartovali pokusy o decentralizáciu politického procesu. Sieť BoostInno predstavovala vôbec prvý mestský strategický pokus o podporu aktívneho občianstva.

📌 Jedna myšlienka lepšia ako žiadna myšlienka

V marci roku 2017 Baia Mare hostilo trojdňové nadnárodné stretnutie partnerských miest v rámci siete BoostInno, čo predstavovalo najväčší zlomový okamih. Toto stretnutie viedli spolu so štátnymi zamestnancami aj zástupcovia mimovládnych organizácií, podnikov a sektora vzdelávania.

Na stretnutí sa zúčastnili aj predstavitelia neďalekého univerzitného mesta Cluj-Napoca. Učiteľka Dancu Natalia a jej študenti prednášali o histórii okolitého regiónu Maramureș, zatiaľ čo remeselníci a umelci všetkých vekových kategórií vystavovali tradičné jedlo, remeslá a ukážky miestnych tancov. Namiesto zdieľania osvedčených postupov mali zúčastnení vymyslieť konkrétne riešenia, čo predstavovalo spôsob podpory občianskej účasti medzi miestnymi zúčastnenými subjektmi v Baia Mare.

„Táto spolupráca znamenala obrovskú podporu dôvery,” hovorí pán Miclaus, „predtým ľudia nemali dostatok sebadôvery na to, aby sa na takýchto aktivitách vôbec zúčastnili. A práve toto bol zlomový okamih. Skupina detí, ktoré sa zúčastnili

Partneri zo siete BoostInno diskutujú o výzvach mesta Baia Mare

na prezentácii, robila v lete miestnych turistických sprievodcov." Po stretnutí vypracovalo mesto Baia Mare Integrovaný akčný plán s názvom Mesto a občania. Tento plán vznikol použitím nástrojov, ktoré využíva URBACT. „Zmyslové mapovanie“ napríklad umožnilo účastníkom miestnej skupiny URBACT úplne novým spôsobom vizualizovať vzťahy so zúčastnenými subjektmi a hľadať spôsoby budovania väzieb napríklad medzi zamestnancami múzea a miestnymi médiami, školami a začínajúcimi podnikmi.

Počas stretnutí boli navrhnuté rôzne riešenia založené na prioritných oblastiach kultúrneho dedičstva, mládeže a vzdelávania. Išlo o riešenia v malom rozsahu ako napr. výsadba ovocných stromov a rozmiestnenie pozemkov. Iné, ako napr. budovanie siete inteligentných štvrtí, boli koncipované ako dlhodobé iniciatívy. Návrhy, ktoré sa tešili najväčšej obľube, boli prezentované širšej verejnosti v rámci špecializovaných sérií rozhovorov o sieti BoostInno.

◆ Od priblíženia po oddialenie

Mnohé z najambicióznejších plánov Baia Mare zostávajú z dôvodu finančných a časových obmedzení buď vo fáze prototypu alebo vo fáze prípravy testovania. Jednu z výnimiek predstavovalo využívanie prvého participatívneho rozpočtu mesta. Táto myšlienka bola aktuálna už niekoľko rokov, pričom práve sieť BoostInno poskytla v septembri 2017 podnet na jej implementáciu. Občania mali možnosť prostredníctvom online platformy zadávať návrhy a hlasovať za najlepšie z nich. Výsledkom bol návrh 35 projektov, pričom bolo odovzdaných 2 428 hlasov. Najväčšej obľube sa tešilo „Laboratórium nápadov“. Ide o projekt zameraný na premenu budovy starej školy na informačné a dokumentačné centrum s cieľom zlepšiť úroveň vzdelávania a zabrániť tak sťahovaniu mladých ľudí.

Najdôležitejším krokom pre mesto bol samotný proces, ktorý sa neustále vyvíja. „Platformu využívali hlavne ľudia v rámci projektu alebo tí, ktorí sa už v minulosti podieľali na iných projektoch,“ vysvetľuje pán Miclaus, „preto teraz posun vpred pre nás predstavuje veľkú výzvu.“

Na jar 2018 starosta prezentoval myšlienku premeny Baia Mare na tvorivé a participatívne mesto, pričom spomínané nástroje budú hrať v celom tomto procese veľkú úlohu. Z miestnej skupiny URBACT medzičasom vznikla organizácia s názvom „Baia Mare Activ!“ ktorá bude slúžiť ako sprostredkovateľ pre premenu mesta. Na ďalšiu podporu tohto procesu testuje samospráva systém obvodných panelov, ktorými dopĺňa účasť v existujúcich na radnici. Keďže mesto požiadalo o ďalšie financovanie z EÚ, tieto iniciatívy inšpirované URBACT-om predstavujú silný základ pre vývoj komplexnejšieho ekosystému sociálnej inovácie.

Mesto Baia Mare predstavuje svoj integrovaný akčný plán na medzinárodnom stretnutí v Miláne

Z ÚRADNÍKOV SA STALI INŠTITUCIONÁLNI PODNIKATELIA

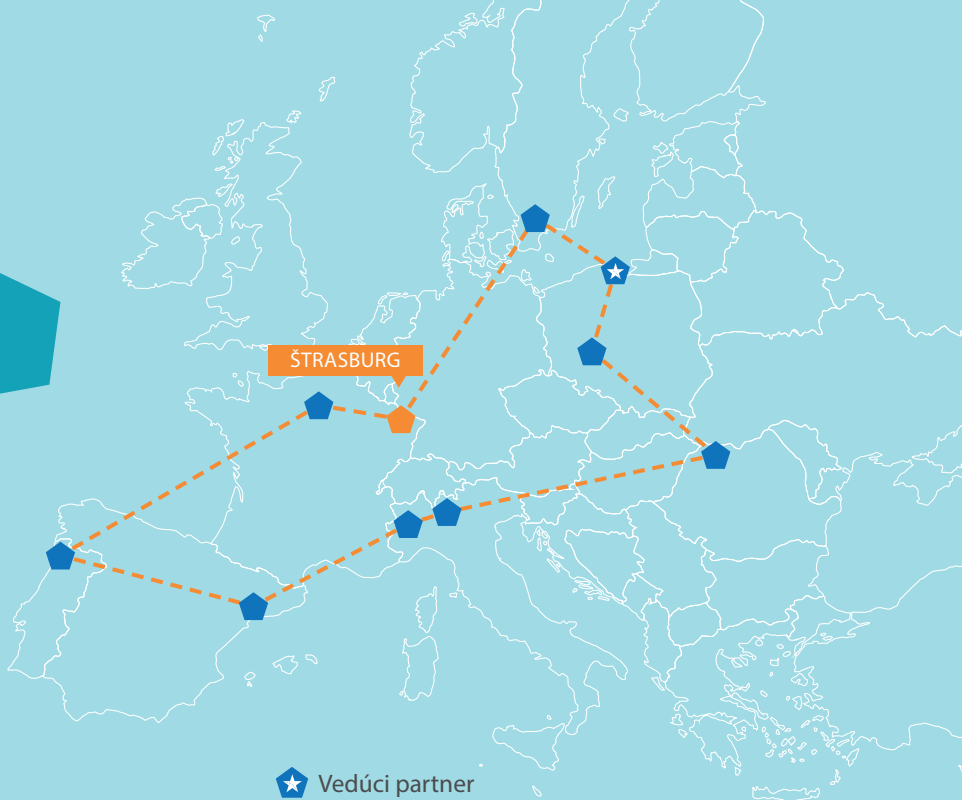
Základné informácie

📍 Lokality: **Štrasburg (Francúzsko)**

👤 Počet obyvateľov: **276 000**

🔗 Zapojenie do siete URBACT:
BoostInno

📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/boostinno>

Mesto Štrasburg už roky pracuje na tom, aby sa stalo sprostredkovateľom v oblasti sociálnych inovácií. Vďaka účasti v URBACT sieti BoostInno mesto Štrasburg objavilo nástroje, ktoré im pomohli vytvoriť jednotnú platformu na podporu „start-upov“ v súkromnom a verejnom sektore.

Od schém zdieľania automobilov až po softvérové iniciatívy s otvoreným zdrojom – Štrasburg sa za posledné desaťročie etabloval ako ohnisko sociálnych experimentov. Nie je to iba o nových produktoch a službách, ale aj o tom, ako pristupovať k jednotlivým činnostiam. Všetko sa odvíjalo od toho, že mesto prijalo metodiku spolupriebe zameranú na zmiernenie priepasti medzi verejným a súkromným sektorom.

Na sprostredkovanie tohto procesu má mesto dokonca vlastnú Radu sociálnej solidarity. Tento orgán bol založený v roku 2010 s cieľom spájať zainteresované subjekty z mesta, podniky a mimovládne organizácie a je jedinečným pokusom nahradenia manažérskej verejnej politiky za model založený na spolupráci. „Pracovali sme na tom dlho, ale dosiahli sme toho veľa“ hovorí Sandra Guilmin, vedúca oddelenia sociálnej a solidárnej ekonomiky mesta, „aj napriek tomu, že sme silní v spolupráci, musíme ďalej pokračovať v podpore kultúry zapájania verejnosti, ktorá, bohužiaľ, vo Francúzsku nie je až taká progresívna“.

Mesto Štrasburg do svojej stratégie ekonomického (hospodárskeho) rozvoja „Štrasburg éco 2030“ integruje opatrenia, ktoré odstránia sektorovosť a zároveň hľadá nové spôsoby, ako v tomto procese podporovať svojich občanov. Od začiatku svojej cesty bola sieť BoostInno vnímaná ako

súčasť niečoho „väčšieho“ – experiment s cieľom uvoľniť latentnú ekonomickú energiu mesta.

📌 Podnecovanie k účasti, nie k riadeniu

Hoci mesto si už samo prešlo kus cesty, účastníci z mesta Štrasburg sa veľa naučili od partnerských miest. „Hlavným prínosom pre nás bola medzinárodná sieť,“ tvrdí pani Guilmin. „Spolupráca nám poskytla veľa príkladov, nie iba toho, ako sa mestá líšia navzájom, ale aj toho, akí sme si podobní.“

Mesto Štrasburg bolo mimoriadne prekvapené zistením, že talianske mesto Turín pracuje na projekte integrácie štátnych zamestnancov do podnikateľského ekosystému svojho mesta. Teraz vďaka sieti BoostInno si obe tieto mestá vymieňajú nápady, ako zabrániť nadmernej kontrole verejnosti. Mestá, ako napríklad Miláno, taktiež prispeli novými nápadi. Na mesto Štrasburg zapôsobila milánska občianska crowdfundingová kampaň, do ktorej mesto Miláno prispelo sumou 400 000 eur na podporu sociálnych iniciatív.

Do Integrovaného akčného plánu Štrasburgu začlenili rovnocenný dlhodobý cieľ, ktorý definovali ako súčasť svojej práce v sieti BoostInno. Toto bolo schválené mestským úradom a krajom „Eurométropole“ na jeseň v roku 2018. Okrem nových vzťahov mesto Štrasburg objavilo aj užitočné nástroje vďaka URBACT-u.

© Pierre Pommereau

Miestna skupina URBACT diskutuje o mezinárodnej prípadovej štúdii z mesta Miláno

Jedným z najúspešnejších bola platforma vizualizácie dát Kumu, ktorá bola použitá na nadnárodných stretnutiach s cieľom porovnať výzvy partnerských miest. Štrasburg využil svoju schopnosť vysledovať synergie medzi fyzickými a duševnými priestormi s cieľom vizualizovať vzťahy medzi zainteresovanými subjektmi novým spôsobom. V dôsledku toho miestna skupina URBACT, ktorú tvorili miestni podnikatelia, aktivisti a miestni úradníci, bola schopná identifikovať, ako by bolo možné najefektívnejšie prepojiť činnosti think-tanku s názvom „Appuiculteurs“ do „KaléidosCOOP“, kreatívneho spolupracujúceho podnikateľského a komunitného priestoru, ktorý sa má otvoriť v roku 2020. Závety zo stretnutí komunikovala miestna skupina URBACT so širokou verejnosťou prostredníctvom profesionálnych kresieb a karikatúr.

◆ Prepojenie obehového hospodárstva a solidárnej ekonomiky

Najhmotateľnejším miestnym úspechom siete BoostInno bola podpora poskytnutá pri vytváraní špecializovanej

„Spoločná práca nám poskytla veľa príkladov v čom sú mestá odlišné, ale aj podobné.“

Sandra Guilmin

komunikačnej platformy pre nové podniky so silným sociálnym dosahom s názvom „Start-up des Territoires“. Účelom tejto iniciatívy, ktorá sa plánovala už v roku 2015, bolo prepojiť princípy obehového hospodárstva so zásadami sociálnej a solidárnej ekonomiky. Táto iniciatíva tiež znamenala posun v paradigme riadenia mesta, ktorá bola stanovená Radou pre sociálnu solidaritu – v rámci platformy boli verejné projekty považované za súčasť toho istého inovatívneho ekosystému ako súkromné. Na základe podrobných usmernení Integrovaného akčného plánu sa platforma „Start-up des Territoires“ dokázala rozšíriť a prilákať viac ako 1 000 jednotlivcov. Od jesene 2018 táto platforma vytvorila 15 projektov v rôznych oblastiach, od poľnohospodárstva až po cestovný ruch. Vďaka tomu sa vytvorí viac ako 200 pracovných miest.

„V meste Štrasburgu nejde len o zdieľanie a učenie sa, ale aj o aktívne vytváranie nových nástrojov,“ hovorí s nadšením Peter Wolkowski, lead expert siete BoostInno. „Bol to jeden z najväčších úspechov siete.“ Na začiatku projektu sa miestna skupina URBACT obávala o jasnú komunikáciu s odborníkmi, avšak nakoniec chceli poskytnúť skúsenosti odborníkom z iných miest. Okrem máp, komiksov a diagramov mesto vypracovalo aj technickú príručku o spoluvytváraní, ktorá vysvetľuje teóriu a prax sprostredkovania. Proces spojený s tvorbou príručky poskytol mestu dobrú príležitosť na to, aby mesto Štrasburg zhodnotilo svoje postavenie a zapojenie v sieti BoostInno. Pozitívne prijatie zo strany verejnosti predstavovalo pre mesto Štrasburg veľké ocenenie za roky práce v tejto novej a riskantnej oblasti.

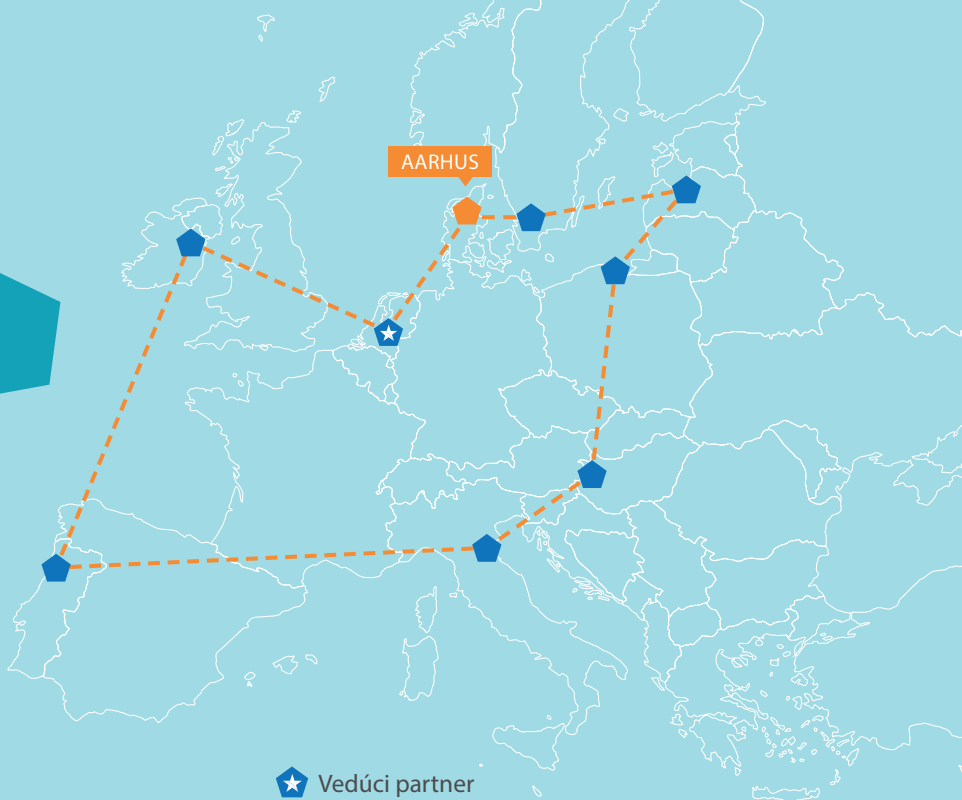
© Pierre Pommereau

Miestna skupina URBACT používala na oslovenie širokej verejnosti ilustrácie a animované filmy

SOCIÁLNY PLÁN S NOVÝM PRÍSTUPOM K PODPORE UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Aarhus (Dánsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **324 000**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **CHANGE!**
- 📄 Podrobnejšie informácie: <http://urbact.eu/change>

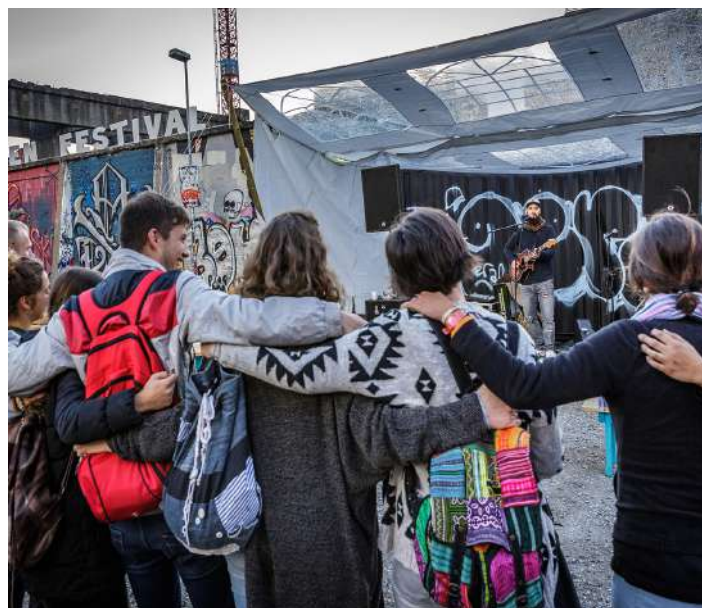
V meste Aarhus sa začína formovať nový model občianstva. Počas intenzívnej debaty o tom, ako by to mohlo vyzeráť, sa mesto pripojilo do URBACT siete CHANGE!, ktorá poskytla priestor pre experimentovanie.

📍 Sila dôvery

Pred zapojením do OP URBACT mesto Aarhus experimentovalo s novým projektom na prehodnotenie vzťahu mesta k dlhodobo nezamestnaným osobám. Projekt „Dlhodobo nezamestnaní preberajú iniciatívu“ si otestovalo takmer 100 nezamestnaných, z ktorých každý dostal 6 700 EUR na pomoc v ich procese hľadania zamestnania. Na rozdiel od existujúceho systému mohli príjemcovia voľne mieniť finančné prostriedky akýmkoľvek spôsobom, ktorý považovali za užitočný. „Bola to veľmi zvláštna skúsenosť,“ pripúšťa Anne Marie Frederiksen, mestská konzultantka a jedna z tvorcov tejto iniciatívy.

Po zapojení do OP URBACT získal jej tím možnosť využívať vedomosti miest a odborníkov v rámci siete CHANGE! „Zástupcovia holandského Eindhovenu nám veľmi pomohli tým, že nás naučili lepšie pracovať s ľuďmi na osobnej úrovni a veľmi prospešná pre nás bola výmena pracovníkov s týmto mestom. Vďaka tomu boli naši konzultanti menej manažérmi a viac sparingpartnermi. Ich hlavnou úlohou bolo poskytovať poradenstvo a inšpiráciu“.

Hodnotenie stále prebieha, avšak prvé výsledky sú povzbudivé. Z 97 poberateľov dávok je dnes už 32 mimo systému dávok a niekoľko jednotlivcov si našlo stabilné zamestnanie. Jedným z najprekvapujúcejších zistení pre pani Frederiksenovú a jej tím bol počet príjemcov, ktorí použili

Tancujúci ľudia na Festivale Rethink Activism, september 2017

prostriedky na rozbehnutie vlastného podnikania. „Ako ľudia vo verejnom sektore sme to neočakávali, veľa ľudí použilo peniaze na splnenie snov. Okrem iného, podnikajú v oblastiach, ako je móda, technika, prevádzkujú pekárne alebo autoservis“ Vzhľadom na potenciálny vplyv na miestnu ekonomiku a jednotlivcov v nej bola táto iniciatíva v roku 2017 uznaná za príklad dobrej praxe URBACT. V súčasnosti sa považuje za model, ktorý sa má rozšíriť v Dánsku, a vyvolala veľa diskusií v rámci siete CHANGE!

Miesto stretnutia na Festivale Rethink Activism, september 2017

„V miestnej skupine operačného programu URBACT sme dokázali prejsť od slov k činom.“

Anne Marie Frederiksen

Na základe týchto skúseností a diskusií v rámci siete mesto Aarhus spolu s miestnymi zainteresovanými subjektmi (miestna skupina URBACT) spoločne navrhli integrovaný akčný plán pre verejné služby.

Na miestnej úrovni sa vytvorila Spoločnosť pre vrúcne prijatie (The Warm Welcom Society), orientačný program pre ľudí prichádzajúcich do mesta, a festival Aktivizmus (Rethink Activism), ktorý organizuje miestny aktivista a sociálny podnikateľ Paul Natorp, ktorý napríklad zviditeľnil hercov združujúcich sa v „Inštitúte pre X“. Ak bola miestna podporná skupina URBACT mostom medzi jednotlivými útvarmi mesta, tak tento rámec zabezpečil zjednotenie potenciálne odlišných aktivít v rámci tej istej ambície smerujúcej k spoločnému občianstvu. „V našej miestnej skupine URBACT sa nám podarilo prejsť od slov k činom,“ hovorí Torben Glock, osobitný poradca pre služby občanom mesta a koordinátor miestnej skupiny URBACT. „Myslím si, že na základe úspechu takýchto iniciatív sme pripravení riskovať ešte viac.“

Práca v rôznych oblastiach vďaka OP URBACT

„Jedným z dôvodov, prečo sme sa zapojili do siete CHANGE! bola možnosť spoznávať mestá a ľudí, ktorí zvyčajne žijú inak a v inom svete. Mesto a občania sú predpokladom rozvoja mesta,“ hovorí Torben Glock. Paul Natorp mal pri vstupe do siete podobnú motiváciu. Hovorí: „Máme toľko interakcií s rôznymi oblasťami mesta, ale potrebujeme globálnejšiu víziu. Ak chceme vybudovať ekosystém spoluprotvorenia, musíme zjednotiť rôzne uhly pohľadu.“

Jedným konkrétnym krokom pri zavádzaní tejto filozofie bol návrh integrovaného akčného plánu pre mestské služby uprostred takejto rozmanitej miestnej skupiny. „Pre mesto Aarhus to bolo obzvlášť jasné,“ hovorí Ferenc Szigeti-Böröcz, lead expert siete CHANGE! „Viac ako v ktoromkoľvek inom partnerskom meste použili rámec spolupráce ako spôsob štruktúrovania svojej práce.“

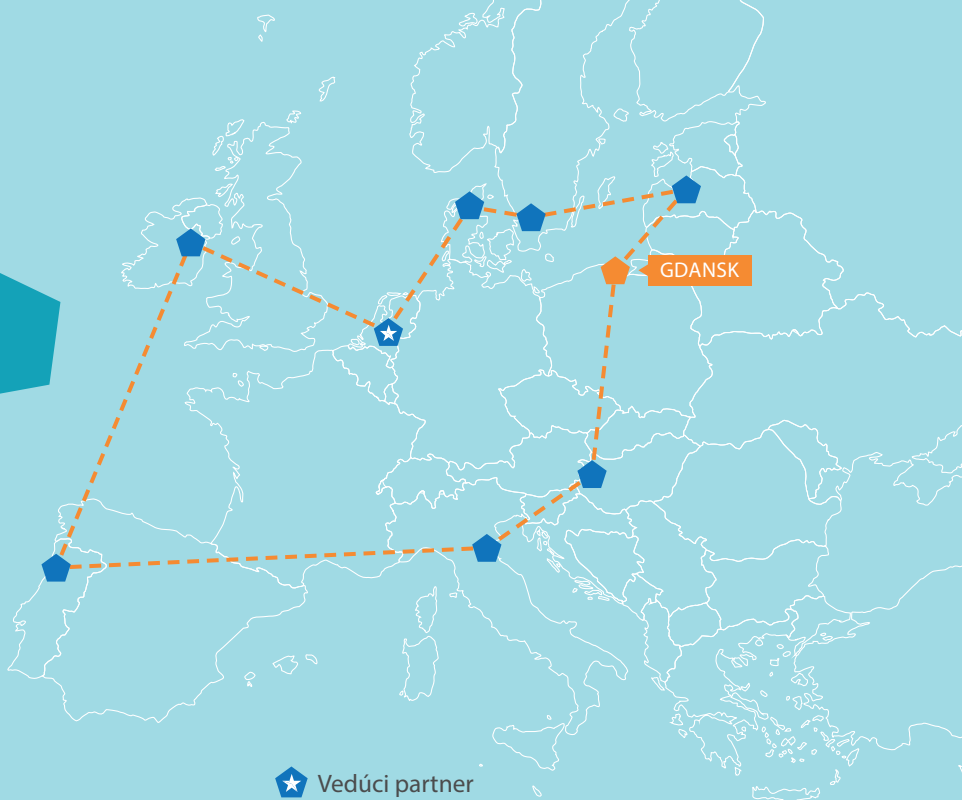

Stretnutie zainteresovaných subjektov v centre inovácií Dokk1

VEREJNOPROSPEŠNÉ SLUŽBY Z POHLĎADU SUSEDSTIEV

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Gdansk (Poľsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **461 000**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **CHANGE!**
- 📄 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/change>

Mesto Gdansk sa už roky snaží vytvoriť sieť komunitných centier vedených obyvateľmi. Vďaka účasti mesta v URBACT sieti CHANGE! sú teraz hlavným bodom politického programu.

Niekoľko kilometrov južne od svetoznámeho prístavu v Gdansku, vedľa hučiaceho obchvatu, sa nachádza štvrť Orunia. Táto oblasť je už desaťročia synonymom zanedbávania. Je príkladom poľského „sociologického vákuu“ – trpí nedostatkom investícií, nedostatkom verejných priestranstiev a táto oblasť je náchylná na záplavy. Tento výraz sa zvyčajne spája s odkazom komunizmu a opisuje proces, v ktorom sa jednotlivci sťahujú do malých komunít tvorených rodinou a blízkymi priateľmi s malou účasťou na verejnom živote.

Spomedzi poľských miest preukázal Gdansk osobitný záväzok čeliť tejto výzve. Jeden z najlepších príkladov je možné vidieť v návrhu susedského domu. Tieto priestory sa začali budovať v roku 2010 z iniciatívy miestnych aktivistov, ktorí sa inšpirovali britským modelom komunitných

centier. Sú financované z komunálnych grantov, ale každodenné spravovanie je delegované výlučne na mimovládne organizácie a občianske združenia. Je nesmierne dôležité, že neslúžia iba jednej skupine, ale slúžia na zabezpečenie aktivít pre celé susedstvo. Orunia je domovom jedného z prvých a najúspešnejších príkladov. Miestny susedský dom prijme mesačne viac ako 1 000 návštev a funguje okrem iného ako centrum mládeže, diskusný klub a imigračné poradenské centrum. Okolité oblasti zaznamenali od založenia nárast sociálnych iniciatív o 1 000 %.

📍 Dom pre každú štvrť

Napriek takýmto úspešným príkladom sa po niekoľkých rokoch ukázalo, že sa iniciatíva nebude rozširovať sama od seba. „Pomenovanie miesta susedským domom môže pre

Členovia miestnej skupiny URBACT na stretnutí v susedskom dome v štvrti Orunia

Vítané návrhy v súťaži miestnej skupiny URBACT, ktorá sa týkala návrhov susedského domu

„Bolo pre nás užitočné zamerať sa na konkrétne riešenia. Stretli sme sa s mnohými detailmi, ktoré by sme nemohli vidieť napríklad v dokumente.“

Monika Chabior

rôznych ľudí znamenať rôzne veci,” hovorí Monika Chabior, aktivistka z Gdanska. „Mnohí považovali hľadanie miesta, ľudí, ktorí budú zodpovední za prevádzku a riešenie finančných otázok, za príliš veľkú zodpovednosť. Uvedomili sme si, že potrebujeme určité procesy na hodnotenie toho, kto sme a aké sú naše ciele.“

A tak pani Chabior a jej kolegovia hľadali inšpiráciu z ostatných európskych miest v URBACT sieti CHANGE! Tým, že sa mesto Gdansk stalo súčasťou tejto siete, vytvorilo miestnu skupinu zainteresovaných subjektov (miestna skupina URBACT), ktorá si vymieňa skúsenosti s európskymi partnermi a hľadá riešenia problémov, ktorým čelia.

„Vďaka rozhovorom v tejto miestnej akčnej skupine sme sa rozhodli zorganizovať niekoľko menších alternatív k susedským domom, ktoré sa nazývajú kluby,” hovorí pani Chabior. „Na rozdiel od plnohodnotných domov je možné ich použiť pre konkrétne skupiny alebo jednotlivé komunity a môže ich zriadiť ktokoľvek.“ Prvé poznatky naznačujú, že tieto štruktúry boli účinným spôsobom, ako obísť vnímané ťažkosti pri rozvoji susedských domov. Teraz dúfame, že sa tým podarí spontánne rozšíriť rôzne druhy komunitných centier po celom meste pod vedením rozmanitých skupín miestnych animátorov.

Širší dosah sa prejavuje aj v miestnej politike. Pred komunálnymi voľbami v októbri 2018 boli v programe susedské domy a komunitné organizácie nezvyčajne dôležité „Bol to veľký úspech aktivity miestnej skupiny URBACT“, potvrdzuje Magdalena Skiba z odboru sociálneho rozvoja mesta.

„Každý kandidát hovorí o týchto problémoch, všetci sľubujú viac peňazí a susedské domy pre každú štvrť. Máme, samozrejme, obavy, pretože tieto miesta potrebujú skutočných komunitných vodcov, ale vďaka našej práci sú domy teraz viditeľné viac ako kedykoľvek predtým.“

Učenie sa od iných miest: výhoda projektu

„Bolo pre nás užitočné zamerať sa na konkrétne riešenia. Stretli sme sa s mnohými detailmi, ktoré by sme nemohli vidieť napríklad v dokumente.“ hovorí pani Chabior. Počas návštevy Rotterdamu (Holandsko) sa jej tím zamyslel nad novými spôsobmi delegovania úloh tak, aby vyriešili rastúci problém manažérov susedských domov – vyčerpanie. Inšpiráciu našli aj v holandskom Eindhovene, ktorý má koncept osoby, ktorá je mediátorom medzi obyvateľmi a odborníkmi a využíva osobný prístup na zapojenie potenciálne marginalizovaných skupín. V Gdansku tento prístup považujú za použiteľný model pre sociálnych pracovníkov.

Seminár o organizácii komunít v Londýne poskytol najprenosnejšie nástroje. „Jedným z plánov miestnej skupiny bol aj rozvoj integrácie v štvrtiach a medzi nimi,” hovorí Magdalena Skiba. „Pre mňa ako človeka pochádzajúceho z oddelenia monitorovania, dohľadu a kontroly verejných služieb bolo veľmi užitočnou skúsenosťou rozvíjanie porozumenia medzi štátnymi zamestnancami, poskytovateľmi služieb a aktivistami. Toto stretnutie tiež ukázalo, že verejná správa má alebo môže rozvíjať nové nástroje, ktoré umožnia miestnym komunitám prevziať zodpovednosť za svoje štvrte.“

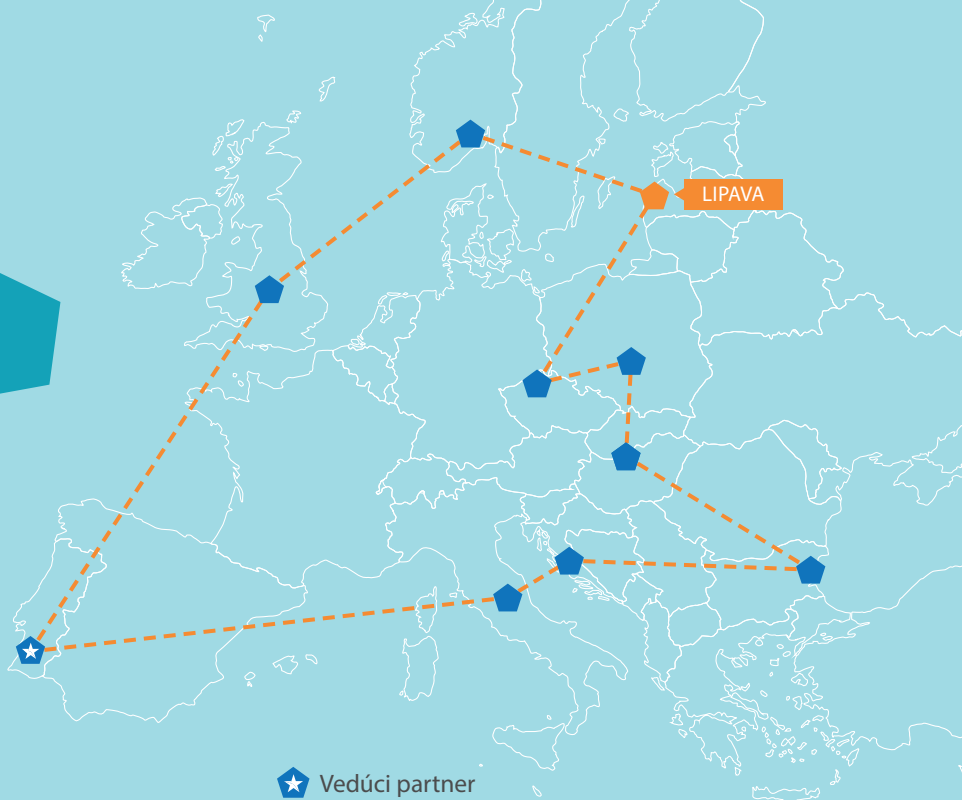
Členovia miestnej skupiny URBACT, ktorí prezentujú svoje návrhy koncepcie susedského domu

V Poľsku sa miestna skupina rozhodla vytvoriť priestor určený na výmenu skúseností. Gdanská škola solidarity (School of Solidarity Everyday) spojila facilitátorov zo susedských domov s komunálnymi pracovníkmi, sociálnymi manažermi a ďalšími zainteresovanými subjektmi s cieľom diskutovať o tom, ako stimulovať účasť zdola nahor. Okrem miestnych príkladov skupina študovala aj príklady dobrej praxe URBACT a vypracovala plány pre platformu Ľudia ľuďom (P2P), prostredníctvom ktorej by ľudia mohli efektívnejšie zdieľať a vymieňať si vedomosti.

DÁTA, KAMERA, AKCIA! PLÁN MESTA PRE AKTÍVNYCH OBČANOV

Základné informácie

- 📍 Lokalita: **Lipava (Lotyšsko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **71 130**
- 🌐 Zapojenie do siete URBACT: **VITAL CITIES**
- 🔗 Podrobnejšie informácie:
<http://urbact.eu/vitalcities>

★ Vedúci partner

Prostredníctvom URBACT siete VITAL CITIES riešilo pobaltské mesto Lipava vážne socioekonomické výzvy prostredníctvom zapájania občanov do fyzických aktivít. Spolupráca pri skvalitňovaní voľnočasových zariadení zlepšila vzťahy medzi komunitami a zredukovala nafúknuté byrokratické procesy.

Lipava je tretím najväčším mestom Lotyšska. Je bývalým územím Sovietskeho zväzu a stále je tu viditeľné dlhodobé dedičstvo obdobia studenej vojny. Medzi súčasné výzvy patrí pokles populácie, zlé zdravie, vysoká miera nezamestnanosti 11,5 % v porovnaní s lotyšským národným priemerom 7,4 %. Mesto však dúfa, že pozostatky minulosti premenia na nové príležitosti.

Rovnako ako ostatní partneri siete VITAL CITIES, aj mesto Lipava prinieslo do siete množstvo osvedčených postupov spolu s potrebou učenia sa a budovania kapacít. Program rozvoja mesta Lipava na roky 2014 – 2020 načrtnol plány na podporu aktívnejšieho životného štýlu obyvateľov a zlepšenie zanedbaných oblastí. V roku 2015 mesto začalo inštalovať bezplatné prvky na cvičenie na ulici vo verejnom priestore. Lipava má tiež 200 km cyklistických chodníkov, bežecké trate, basketbalové ihriská, atletický štadión, ihrisko na plážový volejbal, futbalové ihriská a skateparky, a to všetko zdarma. Mesto je známe tým, že organizuje rozsiahle verejné športové podujatia vrátane majstrovstiev v boxe, triatlony, tenisové turnaje a súťaže v plážovom volejbale.

Jednou z prípadových štúdií o osvedčených postupoch je park Beberlini, ktorý je súčasťou opusteného bývalého vojenského tábora na severe mesta, ale v súčasnosti slúži ako priestor pre voľnočasové aktivity a šport. Komunita

začala využívať túto oblasť vrátane lesov, otvoreného priestoru a vodnej plochy na plávanie, beh, korčuľovanie a volejbal. Mesto sa rozhodlo túto iniciatívu podporiť a teraz vypracovalo dlhodobé plány rozvoja parku.

Napriek pozitívnym krokom mesto stále zápasilo so zlým zdravotným stavom obyvateľstva v dôsledku sedavého životného štýlu. Mesto nemalo komplexné metódy na meranie toho, kto využíval športové zariadenie mesta. Mesto sa cítilo limitované svojou kapacitou a znalosťami pri implementácii inovatívnych úspešných riešení a spolupráci s komunitou. Pripojením sa k sieti VITAL CITIES chcelo mesto Lipava motivovať viac občanov, aby využívali bezplatné športové zariadenia, zlepšovať existujúce zariadenia, učiť sa nové spôsoby zapájania rôznych skupín ľudí do fyzických aktivít a vyvinúť monitorovací systém na zaznamenávanie údajov o využívaní zariadení.

S podporou VITAL CITIES Lipava vytvorila miestnu skupinu URBACT zahŕňajúcu zástupcov rady pre šport, zdravie a participáciu komunity, ako aj miestnych mimovládnych organizácií, majiteľov malých podnikov a obyvateľov. Miestna skupina sa rozhodla zamerať na park Beberlini, v ktorom sa podľa názoru skupiny dá dosiahnuť zlepšenie. Skupina dúfala, že nová infraštruktúra a podujatia pritiahnú viac obyvateľov a dokonca aj turistov.

📌 Od zimného plávania k zachytávaniu dát

Počas návštevy partnerských miest „Deep Dive“ navštívili delegáti park Beberlini a diskutovali o tom, ako by sa dal zlepšiť. Zúčastnil sa aj Hugo Nunes, zástupca primátora lead partnera portugalského mesta Loulé, a označil návštevu za dôležitý okamih výmeny skúseností medzi 10 mestami.

Miestna skupina URBACT potom zorganizovala sériu bezplatných športových podujatí v parku Beberlini, aby sa stal inkluzívnejším miestom vhodným aj pre rodiny s deťmi. V januári 2018 sa tu konali lotyšské zimné majstrovstvá v plávaní, ktoré boli súčasťou snahy o zlepšenie využívania parku v chladnejších mesiacoch a preukázanie jeho hodnoty ako zdroja. Na podujatí sa zúčastnilo viac ako 200 ľudí rôznych vekových kategórií. Miestna skupina spoločne navrhla ďalšie zlepšenia v Beberlini a uviedla ich v sedemročnom Integrovanom akčnom pláne. Keď sa vybudujú siete nových ciest pre peších, cyklistiku a jogging, zvýšia sa možnosti zdravých aktivít alepší sa prepojenosť širšej oblasti.

Popri aktivitách v parku Beberlini pomohla sieť VITAL CITIES mestu Lipava lepšie porozumieť tomu, ako vytvoriť databázu, ktorá umožní analýzu všeobecnej fyzickej aktivity v meste, a tým uľahčí organizovanie cielenejších podujatí, ako aj podávanie žiadostí o financovanie zariadení založených na dôkazoch. Miestna skupina bola inšpirovaná vytvorením databázy v partnerskom meste Birmingham (Spojené kráľovstvo) na meranie a analýzu účasti na športových podujatiach a využívaní zariadení. V roku 2017 miestna skupina v meste nainštalovala videokameru pozdĺž populárnej cyklotrasy, aby sledovala popularitu a spôsoby využívania a aby mesto začalo testovať prístup založený na dôkazoch.

V dôsledku toho sa v Integrovanom akčnom pláne navrhuje umiestniť v meste niekoľko nových kamier, ktoré umožnia sledovanie a zhromažďovanie informácií o fyzickej aktivite a využívaní zariadení. Plán tiež navrhuje verejnú webovú

„V sieti sme videli veľa inšpiratívnych postupov. Napríklad Birmingham (Spojené kráľovstvo) s iniciatívou Active Parks a systémom zhromažďovania informácií. Osvedčená prax mesta Ústí nad Labem (Česká republika) sa týka zdravých turistických chodníkov v centre mesta.“

Artis Lagzdinš

platformu a prepracovanie byrokratických procesov, ktoré pomôžu rýchlo spustiť malé, komunitne vedené projekty, povzbudiť inovácie a zlepšiť zapojenie obyvateľov. Táto platforma umožní členom komunity predkladať navrhované športové iniciatívy a obyvatelia budú môcť hlasovať za to, čo chcú vidieť zrealizované.

Artis Lagzdinš, vedúci športového oddelenia mestskej rady Lipava, hovorí: „V sieti sme videli veľa inšpiratívnych postupov. Napríklad Birmingham (Spojené kráľovstvo) s iniciatívou Active Parks a systémom zhromažďovania informácií. Osvedčená prax mesta Ústí nad Labem (Česká republika) sa týka zdravých turistických chodníkov v centre mesta.“ Ako ďalej hovorí, najlepšia vec, ktorú sieť VITAL CITIES priniesla do mesta Lipava, je spolupráca a zlepšenie vzťahov medzi mestom a mimovládnyimi organizáciami vďaka ich zapojeniu do miestnej skupiny URBACT, kde každý pracoval pre spoločný cieľ. Táto pracovná infraštruktúra sa bude v meste Lipava neustále zlepšovať.

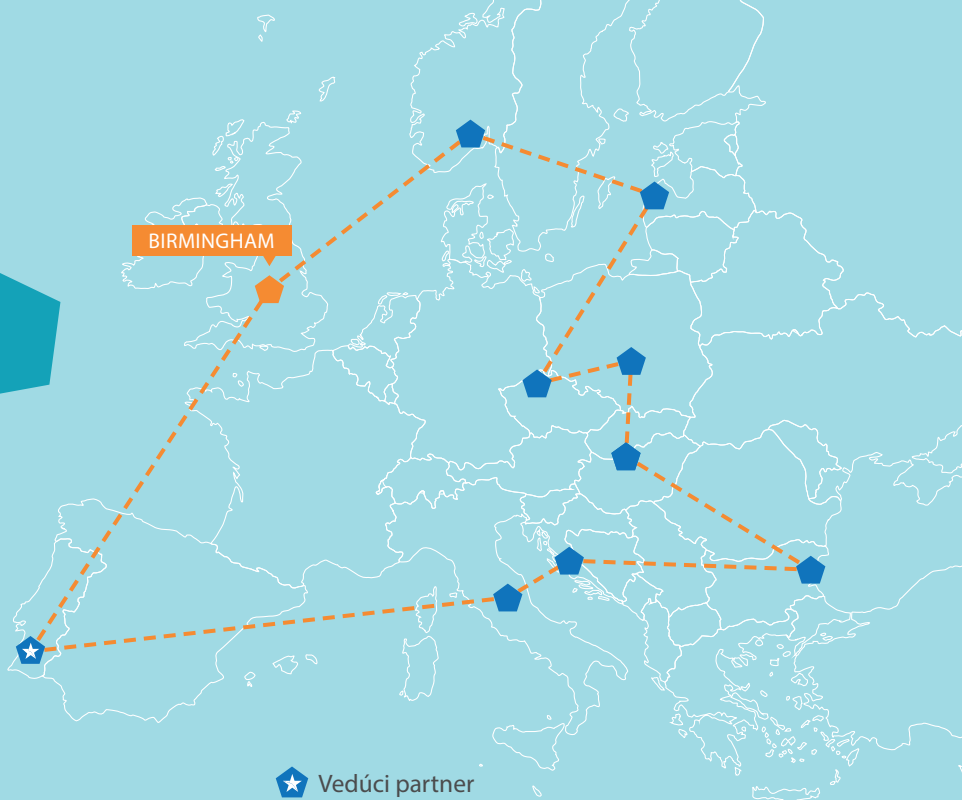

Bezplatné športové podujatia v parku Beberlini

BUDOVANIE PODPORNEJ SIETE PRE AKTÍVNEJŠIE MESTO

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Birmingham**
(Spojené kráľovstvo)
- 📍 Počet obyvateľov: **1,1 milióna**
- 📍 Zapojenie do siete URBACT:
VITAL CITIES
- 📍 Podrobnejšie informácie:
<https://www.urbact.eu/vital-cities>

Spoluprácou v rámci siete VITAL CITIES, ktorá vznikla vďaka podpore OP URBACT, mesto Birmingham skvalitnilo poskytovanie služieb pre zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov zanedbaných štvrtí.

Birmingham je druhé najväčšie mesto Spojeného kráľovstva a jeho populácia neustále rastie, ale finančné prostriedky ubúdajú – od roku 2010 sa Birminghamu znížil rozpočet o 590 miliónov libier (približne 660 miliónov EUR). Sociálne rozdiely v meste sa zväčšujú a priemerná dĺžka života a zdravie občanov sa v jednotlivých štvrtiach značne líšia.

Keď sa Birmingham pripojil k sieti VITAL CITIES, cieľom bolo lepšie využiť mestské služby fyzickej aktivity a zvýšiť tak sociálne začlenenie a rovnosť v oblasti zdravia. V Birminghame chceli systematicky monitorovať fyzické aktivity, aby sa identifikovali nedostatky a zhromaždili sa údaje o tom, ktoré zariadenia a programy potrebujú financovanie.

Kampane mesta pre inkluzívne zapojenie sa do pohybových aktivít sa už realizovali: organizácia „Veľké birminghamské bicykle“ poskytuje tisíce bicyklov v zanedbaných oblastiach bezplatne, zatiaľ čo „Aktívne parky“ ponúkajú bezplatné aktivity, ako sú zumba a tajči, v zelených oblastiach po celom meste, pričom od roku 2014 ich už využilo 114 000 ľudí a viac než polovica z nich bola zo zanedbaných štvrtí Birminghamu. Úspech týchto iniciatív ukázal partnerským mestám zapojeným v sieti VITAL CITIES, že namiesto toho, aby investovali veľké sumy do nových zariadení, mohli mobilizovať a zapojiť občanov organizovaním bezplatných aktivít v existujúcich zelených oblastiach. „Táto prax bola vnímaná ako rýchla a prospešná aktivita

a všetky ostatné partnerské mestá vyzvali, aby ju zopakovali podobne ako v prípade prenosu príkladu dobrej praxe,” vysvetľuje Twan de Bruijn, lead expert siete VITAL CITIES. „Birmingham je partnerom, ktorý skutočne dokáže ukázať hodnotu nadnárodnej výmeny”.

📍 „Hlboké ponory“ ukázali lepšie spôsoby zhromažďovania dát

Birmingham použil nástroj „hlboký ponor“, ktorý využívajú aj partnerské mestá siete VITAL CITIES na hodnotenie stratégií a služieb týkajúcich sa pohybových aktivít v meste a na identifikáciu oblastí vyžadujúcich zlepšenie. Po dôkladnej „sebaanalýze“ vrátane auditu existujúceho poskytovania služieb, uskutočnil Birmingham odborné stretnutie partnerských miest, ktoré sa pripojili k miestnym zainteresovaným subjektom na dvojdnový seminár.

Walking futbal organizovaný spoločnosťou TAWS

TAWS – cyklistika a mentoring

Partneri v sieti VITAL CITIES spoločne analyzovali, ako využiť technológiu a zber údajov – napríklad online registráciu a monitorovanie GPS. Cieľom bolo lepšie porozumieť tomu, kto sa zúčastňuje na fyzickej aktivite v meste a identifikovať prekážky pre tých, ktorí sa nezúčastňujú. „Delegáti, ktorí nás navštívili, mali veľmi pohotové nápady,“ vysvetľuje Ravinder Bains zo zastupiteľstva mesta Birmingham, „a povzbudili nás v našom odhodlaní vytvárať širšiu politiku pre znevýhodnené a zanedbané komunity v našom meste.“ Twan De Bruijn vyzdvihol úspech podujatia: „Fungovalo to ako interaktívny prototyp podobný hackathonu.“ Vďaka tejto komplexnej spätnej väzbe a radám vypracoval magistrát mesta Birmingham integrovaný plán na zlepšenie prístupu k zberu údajov o fyzickej aktivite. Ďalším dôležitým výsledkom operačného programu URBACT je

„Delegáti, ktorí nás navštívili, mali veľmi výstižné myšlienky a povzbudili nás v našom odhodlaní vytvárať širšiu politiku pre znevýhodnené a zanedbané komunity v našom meste.“

Ravinder Bains

„The Active Wellbeing Society“ (Spoločnosť aktívneho blahobytu, TAWS), nová spoločnosť prospešná pre komunitu, ktorá posilňuje a podporuje ľudí v znevýhodnených oblastiach prostredníctvom aktivít zameraných na blahobyt. „Už sme definovali jadro tejto myšlienky, ale sieť VITAL CITIES pomohla premeniť TAWS na politicky prijateľné a životaschopné rozhodnutie,“ vysvetľuje Stevens Rose riaditeľ pre analýzy a zber dát zo spoločnosti TAWS. „Pomohol argument, že ide o aktívnu fyzickú a občiansku aktivitu, a nielen o šport pre športovcov.“

Partnerské mestá siete pomohli zvýšiť podporu TAWS. „V rámci medzinárodného vzájomného hodnotenia sa nášmu prístupu dostalo podpory, ktorá nám a našim politickým predstaviteľom ukázala, že je to „prax budúcnosti“ a že si máme veriť.“ dodáva pán Rose.

Pokiaľ ide o budúcnosť, pán Ravinder Bains hovorí: „Dúfame, že budeme mať podporu tejto siete, aby sme mohli nabádať politikov a ľudí s rozhodovacou právomocou v Birminghame s cieľom zabezpečiť pokračovanie prístupu založeného na systémovom myslení.“

Rozhovor – Steven Rose
riaditeľ pre analýzy a zber dát,
The Active Wellbeing Society (TAWS)

V čom bola sieť VITAL CITIES pre Birmingham dôležitá?

Sieť VITAL CITIES mala zásadný vplyv. Spojila záujmy širšej mestskej správy od plánovania a dopravy po zdravotníctvo a životné prostredie. Pomohla otvoriť dvere, ktoré boli doteraz zatvorené. Poskytla nám taktiež veľa skvelých nápadov, ale aj odvahu pri presadzovaní našich vlastných predstáv s vedomím, že máme podporu. Niektoré nástroje OP URBACT – napríklad hlboký ponor – sú naozaj skvelé a neustále ich využívame pri angažovaní komunity alebo pri strategických prístupoch. Úžasná je taktiež sieť kolegov, do ktorej teraz patríme. Je to jednoducho komunita, ktorá ma spoločný cieľ.

Akú inšpiráciu ste čerpali z partnerských miest?

Dali nám dôveru, aby sme konali, a ubezpečili nás, že sme na správnej ceste. Úprimná spätná väzba bola naozaj cenná. Robiť hlboké ponory v zahraničí a prinášať lekcie a skúsenosti do domova bolo veľmi inšpirujúce. Často pripomínam odvahu lotyšského mesta Liepāja riešiť problém napätia s mladou znevýhodnenou mládežou. Dnes ráno som telefonicky hovoril s ľuďmi z bulharského Burgasu, ktorí pripravujú projekt zameraný na klimatickú zmenu spájajúci sa s blahobytom!

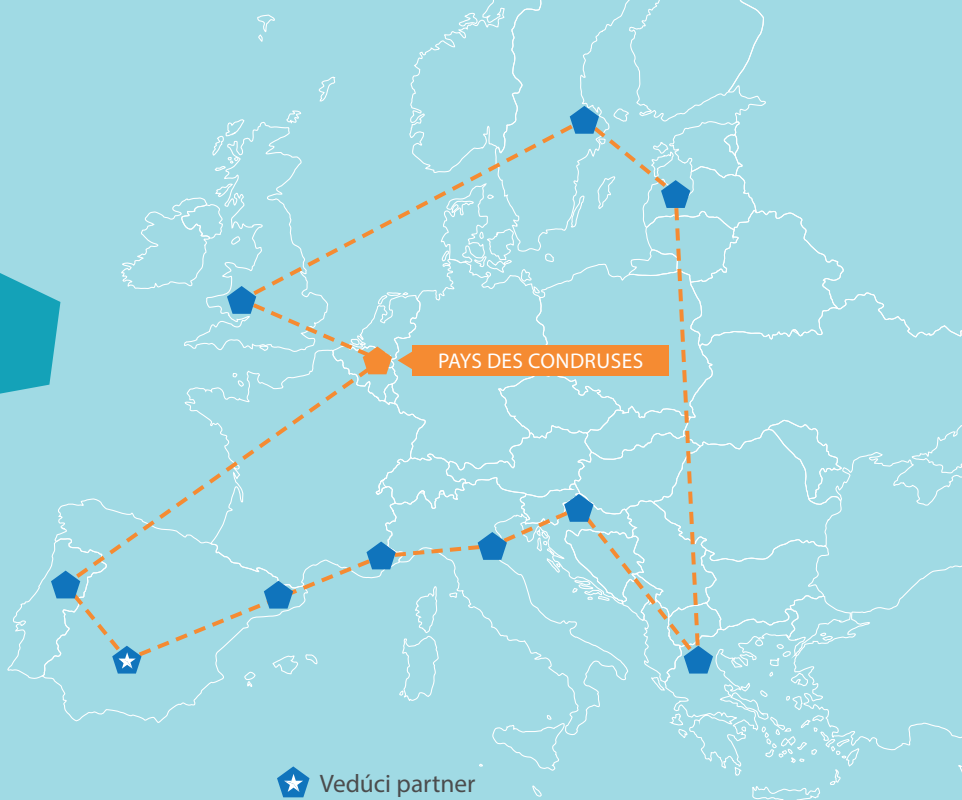
Aké plány máte do budúcnosti?

Veľmi by som si priaľ, aby naša spoločnosť TAWS stála na čele potenciálneho rozvoja siete VITAL CITIES. Je to veľmi dôležité a bola by škoda to neuskutočniť. Môžeme pokračovať v budovaní siete a šíriť našu prax v rámci projektu, ale hlavne aj mimo neho. V skratke by som program URBACT odporučil každému. Pokiaľ sa do toho pustíte s nadšením, otvoreným srdcom a otvorenou myslou, bude to vzrušujúca a veľmi zmysluplná skúsenosť.

O TOM, AKO MIESTNE ORGANICKÉ FARMY ZABEZPEČUJÚ STRAVU ŠKOLSKÝM JEDÁLŇAM

Základné informácie

- 📍 Lokality: **Pays des Condruses (Belgicko)**
- 👤 Počet obyvateľov: **30 000**
- 🔗 Zapojenie do siete URBACT: **AGRI-URBAN**
- 📄 Podrobnejšie informácie: <http://urbact.eu/agri-urban>

Pays des Condruses má vypracovanú stratégiu miestneho rozvoja, súčasťou ktorej je poskytovanie stravy školským jedálňam pochádzajúcej z miestnych zdrojov a poľnohospodárskeho centra Food Hub. Pripojenie k sieti URBACT AGRI-URBAN znamenalo zintenzívnenie aktivít zameraných na miestne, udržateľné poľnohospodárstvo a zdravé stravovanie. Zároveň sa pre daný účel spojili zainteresované subjekty na celom území.

Pouučenie z príkladu dobrej praxe BioCanteens v meste Mouans-Sartoux

Na vidieku vo východnej časti Belgicka v roku 2009 vytvorilo sedem obcí miestnu akčnú skupinu s názvom Pays des Condruses financovanú programom LEADER. V tejto oblasti sa darí najmä chovu hovädzieho dobytku na mlieko a mäso. Miestna akčná skupina v súlade s plánmi územného rozvoja podporovala krátke dodávateľské reťazce, miestne výrobky a inovácie v rámci udržateľného poľnohospodárstva. „Cieľom stratégie hospodárskeho rozvoja je každoročne vytvárať pracovné miesta v odvetví udržateľného poľnohospodárstva a zvyšovať produktivitu na našom území,“ hovorí Eric Lomba, prezident miestnej skupiny. Medzitým regionálna snaha o vytvorenie „Wallonského potravinového systému“ podporovala integrovanejšiu, udržateľnejšiu výrobu a spotrebu potravín.

Následne sa skupina Pays des Condruses pripojila k desiatim ďalším mestám a obciam v sieti AGRI-URBAN, aby spoločne prehodnotili kvalitu poľnohospodárskych potravín. Jean-François Pecheur, riaditeľ miestnej akčnej skupiny Pays des Condruses pripomína, „Problematika, ktorou sa zaoberáme, veľmi dobre zapadá do tohto európskeho projektu.“

📍 „Jedlo vytvára spojenie s našimi mestami, krajinou a budúcnosťou.“

V roku 2016 podpísali partneri siete manifest s názvom „Miestna potravinová politika a zamestnanosť v malých a stredných európskych mestách“. Sieť Pays des Condruses v priebehu nasledujúcich dvoch rokov vybudovala komplexný lokálne riadený Integrovaný akčný plán zameraný na vytváranie pracovných miest, ochranu krajiny a zlepšovanie zdravia.

Tím siete AGRI-URBAN v Pays des Condruses

Pôda a podpora pre začínajúcich farmárov

„Hlavnou výzvou pre Pays des Condruces bola realizácia množstva iniciatív. Tí, ktorí tieto iniciatívy riadia, medzi sebou navzájom spolupracujú a rozširujú existujúci ekosystém prostredníctvom nových trhov, nových služieb atď., podporujú procesy inovácií,“ hovorí Miguel Sousa, expert z AGRI-URBAN. Výsledky nadmieru presiahli očakávania (pozri rámček).

🏠 Cesty objavovania

Miestna skupina URBACT sa každé dva mesiace stretávala a zhromaždila nápady od 56 občanov, poľnohospodárov, remeselníkov, vzdelávacích a kultúrnych združení, politikov a odborníkov v oblasti rozvoja. Diskutovali o rôznych aktivitách a o spôsoboch ich propagácie; išlo napr. o varenie v rámci komunity, miestne menu, agroekológiu a koordináciu. Niektorí sa stretli s európskymi partnermi vrátane kuchára, ktorý navštívil kuchyne vo Švédsku a vo Francúzsku. Sieť AGRI-URBAN kládla okrem iného dôraz aj na nadnárodnú výmenu skúseností. Švédske mesto Södertälje sa podelilo so skúsenosťami pri výrobe novodobých miestnych produktov, ako sú cícerový falafel a druh jačmeňa nahrádzajúci ryžu. Portugalské Fond Cherry-export Fundão zdieľalo marketingové tipy s cieľom povzbudiť miestnu akčnú skupinu na lepšiu propagáciu svojho územia.

🏠 Zdravá strava v miestnej škole

Jeden z partnerov, francúzske Mouans-Sartoux, má 20-ročné skúsenosti s verejnými jedálňami a biopotravinami.

Delegácia, ktorú vyslala miestna akčná skupina, získala inšpiráciu v podobe zdravších receptov, prípravy potravín a nakladania s odpadom vo svojich nových bio jedálňach. „Vďaka AGRI-URBAN sme využili skúsenosti našich partnerov na zlepšenie práce a získanie času na realizáciu,“ hovorí pán Pecheur Združenie „Devenirs“ v súčasnosti dodáva stravu z miestnych zdrojov, väčšinou organického pôvodu, v deviatich školách z oblasti Pays des Condruces. Toto združenie sa zaoberá výchovou detí, vhodnou úpravou jedálničky a snahou o zníženie plytvania potravinami z 30 % na 10 %. Do roku 2021 bude súčasťou tohto združenia ďalších päť škôl s dlhodobým cieľom dodávať v závislosti od financovania 1 000 jedál denne.

„Vďaka
AGRI-URBAN sme
využili skúsenosti
našich partnerov
na zlepšenie práce
a získanie času na
realizáciu“

Jean-François
Pecheur

Integrovaný akčný plán Pays de Condruces obsahuje profesionalizačné schémy na uspokojenie rastúcich požiadaviek na bio potraviny. Ide o jeden z prvých inkubátorov trhového záhradníctva v regióne, ktorý poskytuje úrodu, pôdu, technickú podporu a školenia na prípravu budúcich nezávislých pestovateľov.

🏠 Cestovanie za ďalšími nápadmi

„Navštívili sme francúzske Mouans-Sartoux a zrodila sa nasledujúca myšlienka: vyskúšať polievku podávanú školákom počas dopoludňajšej prestávky, ovocie popoludní plus obvyklé teplé jedlo na poludnie. Zdravé jedlo z miestnych potravín počas celého dňa!“ Tento nápad sa zachoval aj po skončení skúšobnej lehoty v období máj až jún 2018. „URBACT nám umožnil klásť si otázky, zlepšiť stratégiu a riešiť nové výzvy,“ dodáva pán Pecheur. „Na európskej úrovni nám pomohol získať nové inovatívne postupy a príležitosti, ako je Erasmus+. Boli sme prinútení pozrieť sa na seba a povedať „robíme to, ale mohli by sme to robiť lepšie“.

Jean-François Pecheur

poukazuje na päť zásadných zmien, ktoré sa realizujú v rámci siete URBACT:

1

URBACT umožnil zaradiť do politického programu zriadenie biojedálne. V roku 2018 predstavíme mestským zastupiteľstvám Integrovaný akčný plán. Ďalej navrhujeme politiku úpravy cien školskej stravy v závislosti od príjmu rodičov.

2

Prostredníctvom miestnej skupiny URBACT sme sa dostali do užšieho kontaktu s vedúcimi projektov a podnikateľmi. Stretli sme sa napríklad s výrobcami zmrzlín a rozhodli sme sa pre svoje výrobky vyvinúť teritoriálnu značku. Označenie v súčasnosti používa päť miestnych výrobcov zmrzlín, ktorých čerstvé miestne produkty získavajú mnohé ocenenia.

3

Záhradníci a predajcovia syrov, zapojení v sieti URBACT, spoločne predávajú svoje výrobky na mestských trhoch.

4

Mali sme v úmysle vyvinúť poľnohospodársky FabLab, pričom portugalské mesto Fundão nám vysvetlilo, ako by sa FabLab mohol stať súčasťou širšieho, ekonomického prístupu. FabLab ponúka digitálne nástroje na vytváranie a opravu poľnohospodárskych zariadení a obalových výrobkov, ako aj odborné školenia vrátane ďalších služieb.

5

Myšlienka agroekológie a holistického prístupu k rozvoju na teritoriálnej úrovni, ktorá funguje podľa cyklov a rešpektuje prírodu, vzišla z našej lokálnej siete URBACT. Dúfame, že v roku 2022 sa začne financovaním z programu LEADER realizácia tohto rozsiahleho projektu.

LOKÁLNE PRODUKTY + ZDRAVÉ JEDLO = ŠŤASTNÉ DETI: PRVÁ POTRAVINOVÁ POLITIKA MESTA FUNDÃO

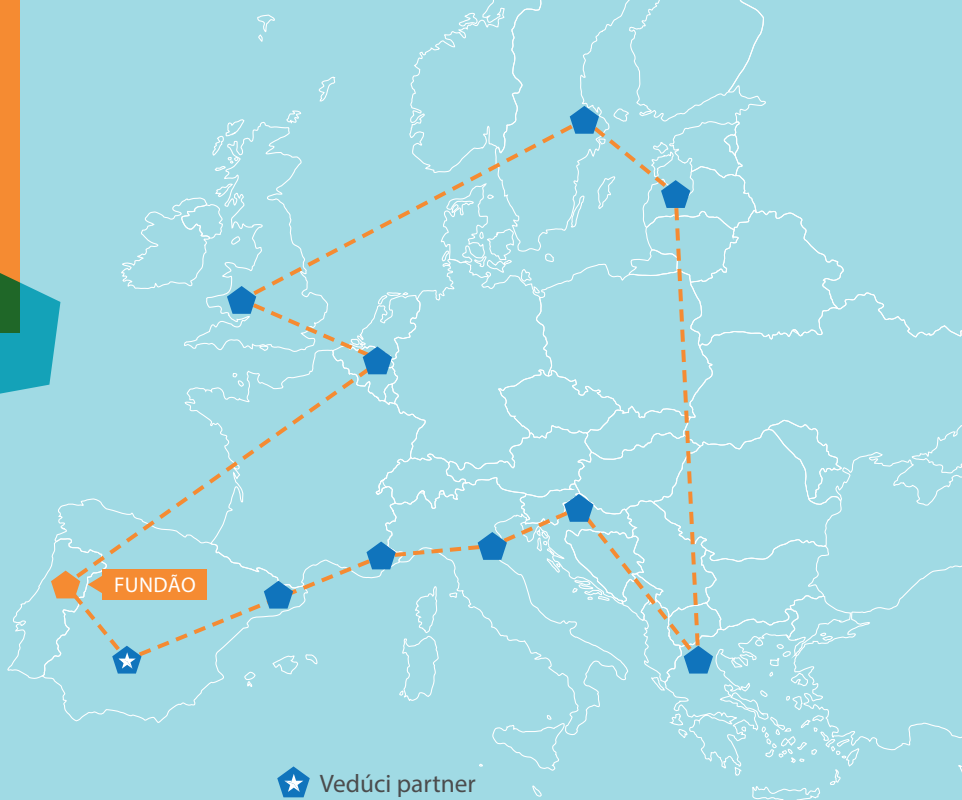
Základné informácie

📍 Lokalita: **Fundão (Portugalsko)**

👤 Počet obyvateľov: **29 000**

🏠 Zapojenie do siete URBACT: **AGRI-URBAN**

🌐 Podrobnejšie informácie: <http://urbact.eu/agri-urban>

Fundão je už dlho zdrojom dobrého jedla a vína. Toto mesto v strednom Portugalsku, ktoré čelí znižujúcej sa populácii, vytvorilo v roku 2012 Klub výrobcov zameraný na export, ktorý získava ceny od Abú Zabí až po Makao. Mesto sa však pripojilo k URBACT sieti AGRI-URBAN s cieľom hľadať miestne udržateľné riešenia. Výrobcovia a spotrebitelia pomohli vytvoriť plán podávania lokálnych biopotravín vo verejných jedálňach, ktorý podporuje ekonomiku mesta a zdravú reputáciu.

Micaela Gil, európska projektová manažérka mesta Fundão, objavila AGRI-URBAN pri prehľadávaní databázy projektových nápadov URBACT: „Ako mestsko-vidiecka oblasť sme hľadali nové riešenia, nové znalosti. Chceli sme preskúmať krátke reťazce výroby a spotreby, vytváranie pracovných miest pre mladých ľudí v poľnohospodárstve, verejné obstarávanie... Tak sme kontaktovali vedúceho partnera siete, mesto Baena (Španielsko), a boli sme prijatí z viac ako sedemdesiatich miest!“ Fundão sa pripojilo k ďalším desiatim malým a stredným mestám v AGRI-URBAN s cieľom zlepšiť agropotravinárske trhy a prepojiť výrobcov s miestnymi komunitami. Ich primátori a zástupcovia, ktorí uznávajú hospodárske, zdravotné a environmentálne prínosy, sa zišli v júni 2016 v španielskom Mollet del Vallès, aby podpísali manifest „miestnej potravinovej politiky a zamestnanosti“ a každý sa zaviazal vypracovať Integrovaný akčný plán.

🏠 Plán plný aktivít

Po dvoch rokoch študovania a zdieľania dobrej praxe s partnerskými mestami a každomesačnými stretnutiami s novou „miestnou akčnou skupinou“ fariem, škôl, univerzít, dodávateľov pre jedálne, verejných úradov a združení (ULG – miestna skupina URBACT), zverejnilo Fundão svoj akčný plán pre roky 2018 – 2020. Implementácia sa začala okamžite. Pomocou portugalských pravidiel pre priamy predaj

sa identifikovalo miestne „územie krátkych dodávateľských reťazcov“.

Fundão, inšpirované miestnou akčnou skupinou Pays des Condruces (Belgicko), uskutočnilo rozhovory s miestnymi výrobcami a vytvorilo databázu poľnohospodárov a ich produktov. „Výsledky oveľa prekonalí očakávania,“ hovorí expert AGRI-URBAN Miguel Sousa. „Na začiatku nemalo Fundão potravinovú politiku, ale teraz ju už má a dokonca ju implementuje v školských jedálňach. Podporovaním zdravých potravín s bio a lokálnymi produktmi sa vytvorila v meste nová dynamika.“

Fundão produkuje čerešne, gaštany, broskyne, hrozno, olivový olej a syr

Najlepšie je to vidieť na základnej škole Silvaes v čase obeda, kde deti priam hltajú zdravú polievku, hlavné jedlá a zákusok. Keďže má škola svoju vlastnú kuchyňu, kuchárov a dodávateľov, miestna akčná skupina si ju vybrala pre pilotný projekt – mala pripraviť pôdu pre všetky základné školy, aby do leta 2019 podávali ovocie a zeleninu, ktoré sú 10 % organické a 80 % miestne. To znamená celkovo 735 jedál denne v 28 školách: dve zásobované súkromnými podnikmi a 26 súkromnými inštitúciami zodpovedajúcimi aj za oblasť sociálnej solidarity. Na základe výberových kritérií, ako je kvalita, rozmanitosť a nie iba cena samotná – so skúsenosťami španielskeho mesta Mollet del Vallès s verejným obstarávaním – škola uzavrela zmluvu na hlavných dodávateľov s „Bio Eco“.

„URBACT je vynikajúci, pretože poskytuje malým a stredne veľkým mestám prístup k európskym príkladom dobrej praxe a možnosť poučiť sa z nich.“

Micaela Gil

V roku 2018 bolo založené združenie vytvorené z 11 miestnych certifikovaných ekologických fariem, ktoré poskytujú ovocie, zeleninu, med a syr. Predávajú na miestnych trhoch a pomáhajú poľnohospodárom byť organickí. „Bio Eco je jedným z mnohých dobrých prekvapení, ktoré tomuto projektu pomáhajú,“ hovorí pani Gil. Medzi ďalšie patria vnútroštátne rozhodnutia na podporu ekologického poľnohospodárstva a vegetariánskych jedál (2017) a kroky smerom k tomu, aby mali samosprávy väčšiu kontrolu nad stravou na vysokých školách.

Keď deti dojedia, vyprázdnia zvyšky do vedier, pričom sa snažia vyhodiť menej ako ich kamaráti. Nedojedené jedlo sa potom odváži a upraví sa objem objednávok. „Pomáha to poukázať na fakt, že prechod na lokálne vyprodukované biopotraviny nie je drahší: znižovanie plytvania potravinami znižuje náklady, čo znamená, že si môžete kúpiť produkty, ktoré sú o niečo drahšie, ale kvalitnejšie,“ hovorí pani Gil.

◆ Hlavná inšpirácia: úplne organický partner

Fundão plánuje zvyšovať podiel miestneho organického jedla v jedálňach postupne so zvyšujúcim sa dopytom a ponukou. Relatívne nízky počiatkový cieľ 10 % je jedným z mnohých praktických tipov od francúzskeho mesta Mouans-Sartoux, kde je takmer 100 % jedál v školských jedálňach organických. Ich dobrá prax, ktorá sa vyvinula v priebehu 20 rokov, sa prenáša v sieti URBACT Transfer BioCanteens.

„Výhodou učenia sa s URBACT-om,“ hovorí pani Gil, „je to, že začnete pracovať s partnermi, ktorí už majú dlhoročné skúsenosti. Mouans-Sartoux nás inšpirovalo a ukázalo nám, ako je možné rýchlo vyvinúť niečo podobné vo Fundão.“

Nádoby na zbytky jedla pomáhajú v škole Silvaes obmedzovať plytvanie

„URBACT je vynikajúci, pretože poskytuje malým a stredne veľkým mestám prístup k európskym príkladom dobrej praxe a možnosť poučiť sa z nich,“ hovorí pani Gil. „Bola to naša prvá skutočne európska skúsenosť. Prostredníctvom týchto výmen sme sa stali súčasťou URBACT rodiny. Inšpirovali nás iní a zároveň sme zlepšovali našu miestnu situáciu.“

◆ Organická budúcnosť

Pilotný program Silvaes ukazuje výrobcam, rodinám a inštitúciám zdravotné a ekonomické výhody miestnych biopotravín a zníženého množstva odpadu, čo podnecuje ostatných, aby ich nasledovali. Fundão, inšpirované Miestnou stravovacou jednotkou Södertälje (Švédsko), poskytne školenia poľnohospodárom, kuchárom školských jedální a jeho 83 zariadeniam sociálnej infraštruktúry – od nemocníc po domovy dôchodcov.

Fundão požiadalo Interreg Sudoe o financovanie ďalších aktivít vrátane novej digitálnej platformy a aplikácie s finančnými stimulmi pre školy, aby uzatvárali zmluvy s miestnymi organickými dodávateľmi.

„Účasť mesta Fundão v AGRI-URBAN bola jedinečnou skúsenosťou v oblasti zdieľania a učenia sa,“ hovorí starosta Paulo Fernandes. „Je to užitočný projekt, ktorý prispeje k zdravšiemu stravovaniu v školách a zlepší miestne výrobky, ale v skutočnosti sme zaznamenali ešte hlbší a širší vplyv vďaka možnosti výrazne ovplyvniť komunitu pri zmene spotrebiteľských návykov.“

Čerešne z Fundão: ikonická miestna značka

SIETE MIEST

Počas obdobia 2014 – 2018 sa z operačného programu URBACT financovalo 20 sietí pre akčné plánovanie, ktoré zhromaždili viac než 205 partnerov z celej Európy. Tieto mestá a miestne alebo regionálne orgány sa počas troch rokov stretávali, zdieľali svoje skúsenosti a hľadali riešenia urbánnych výziev. Vďaka metóde URBACT mestá prostredníctvom miestnych skupín začlenili miestne zainteresované subjekty do tvorby Integrovaných akčných plánov. Viac ako 66 % týchto miest malo schválený Integrovaný akčný plán, takmer 50 % získalo na jeho financovanie zdroje a viac ako 80 % z nich ho už začalo realizovať. Na nasledujúcich dvoch stránkach nájdete zoznam týchto sietí, ich partnerov, hlavné výsledky a internetové stránky.

SIEŤ	POPIS
2nd Chance	Obnova starých, opustených alebo málo využívaných budov a lokalít v prospech udržateľného rozvoja susedských vzťahov založených na spoločných statkoch.
AGRI-URBAN	Prehodnotenie poľnohospodárskej produkcie v malých a stredne veľkých mestách na základe nových trendov, ktoré vedú k novým príležitostiam na trhu práce a prispievajú tak k rozvoju malých a stredných podnikov a vytvárajú nové väzby medzi mestom a vidiekom.
ARRIVAL CITIES	Zvládnutie rýchlych zmien v štruktúre obyvateľstva a interakciách medzi jednotlivcami a sociálnymi skupinami v mestách v súvislosti s rastúcou populáciou migrantov.
BoostInno	Zvyšovanie kapacít verejnej správy na lepšiu podporu sociálnych inovácií prostredníctvom participácie, otvorenej inovácie a podnikania.
CHANGE!	Vytvorenie modelu verejných služieb založených na spolupráci s cieľom riešiť rastúce očakávania verejnosti, spoločenské výzvy a nedostatok finančných prostriedkov.
CityCentreDoctor	Zavádzanie inovácií do centier malých miest s cieľom udržať miestne obyvateľstvo, prilákať podniky a vytvoriť nové pracovné miesta.
CityMobilNet	Riešenie hlavných problémov mestskej mobility prostredníctvom vytvárania stratégie udržateľnej mestskej mobility v komplexnom a koprodukčnom procese na obdobie 10 až 15 rokov.
Freight TAILS	Riešenie problémov spojených s rýchlym nárastom nákladnej dopravy v kontexte komplexnej mestskej logistiky a podpory mestskej nákladnej dopravy s nízkymi emisiami.
GEN-Y City	Podpora kreatívnych a inovatívnych podnikateľov z generácie Y vytváraním individuálne prispôbených foriem spolupráce medzi vedou, miestnou správou a podnikmi.
In Focus	Rozvíjanie kvalitnejších a účinnejších mestských politík s cieľom uľahčiť identifikáciu a zachytiť nové vznikajúce sektorové príležitosti a vytvoriť stratégiu inteligentnej špecializácie.
INTERACTIVE CITIES	Skúmanie toho, ako môžu digitálne a sociálne médiá a obsah generovaný používateľmi zlepšiť dnešné mestské riadenie v európskych mestách bez ohľadu na veľkosť.
MAPS	Obnova a udržateľný rozvoj opustených vojenských priestorov v mestách s cieľom posilniť sociálne začlenenie, súdržnosť a dostupnosť.
Procure	Skúmanie spôsobov využitia kúpnej sily prostredníctvom obstarávania s cieľom priniesť výhody pre podniky, ľudí a zabezpečiť pozitívny vplyv na mesto a jeho hospodárstvo.
REFILL	Skúmanie praxe dočasného využitia prázdnych lokalít s cieľom identifikovať identifikácie dlhodobé účinky a spôsoby ovplyvňovania miestnej samosprávy v procesoch plánovania a rozhodovania.
RESILIENT EUROPE	Zvyšovanie odolnosti miest a úspešné využitie ich potenciálu pre budúci rozvoj s uplatňovaním transformačného procesu riadenia.
RetailLink	Podpora revitalizácie maloobchodu v stredne veľkých mestách prostredníctvom maloobchodných stratégií, ktoré zvýšia konkurencieschopnosť v malých alebo nezávislých maloobchodných spoločnostiach.
SmartImpact	Využívanie technológií a riešení inteligentných miest v okresoch ako mechanizmu pre zabezpečenie príležitosti a udržanie konkurencieschopnosti.
sub>urban	Zvyšovanie hustoty mesta v rámci jeho hraníc namiesto rozširovania mestského územia využívaním nových plánovacích postupov, nástrojov a partnerstiev.
TechTown	Skúmanie toho, ako môžu malé a stredne veľké mestá maximalizovať potenciál digitálnej ekonomiky pri vytváraní pracovných miest a ako môžu podniky získať prístup k digitálnym zručnostiam potrebným na rast a konkurencieschopnosť.
VITAL CITIES	Využívanie inovatívnych nástrojov mestského dizajnu a plánovania na nové riešenie verejných priestranstiev určených na rekreáciu a odstraňovanie prekážok účasti menej aktívneho a znevýhodneného obyvateľstva.

PO CELEJ EURÓPE!

PARTNERSKÉ MESTÁ	INTERNETOVÉ STRÁNKY	PRÍBEH SIETE
Neapol (IT), Dubrovnik (HR), Maribor (SI), Lublin (PL), Chemnitz (DE), Brusel (BE), Caen (FR), Liverpool (UK), Gijón (ES), Porto (PT), Janov (IT).	http://urbact.eu/2nd-chance	s. 38, 40
Baena (ES), Fundão (PT), Monmouthshire (UK), Pays des Condruces (BE), Södertälje (SE), Jelgava (LV), Petrinja (HR), Pyli (EL), Cesena (IT), Mouans-Sartoux (FR), Mollet del Valles (ES).	http://urbact.eu/agri-urban	s. 86, 88
Amadora (PT), Val-de-Marne (FR), Oldenburg (DE), Dráždany (DE), Riga (LV), Vantaa (FI), Solún (EL), Patra (EL), Messina (IT), Roquetas de Mar (ES).	http://urbact.eu/arrival-cities	s. 70, 72
Gdansk (PL), Vratislav (PL), Baia Mare (RO), Miláno (IT), Turín (IT), Barcelona (ES), Braga (PT), Paríž (FR), Štrasburg (FR), Skåne (SE).	http://urbact.eu/boostinno	s. 74, 76
Eindhoven (NL), Dun Laoghaire-Rathdown (IE), Amarante (PT), Forlì (IT), Velká Kaniža (HU), Riga (LV), Gdansk (PL), Skåne (SE), Aarhus (DK).	http://urbact.eu/change	s. 78, 80
San Donà di Piave (IT), Idrija (SI), Petrinja (HR), Valašské Meziříčí (CZ), Radlin (PL), Naas (IE), Heerlen (NL), Nort-sur-Erdre (FR), Amarante (PT), Medina del Campo (ES).	http://urbact.eu/citycentredoctoer	s. 18, 20
Bielefeld (DE), Burgos (ES), Braga (PT), Morne-a-l'Eau (FR), Aix Marseille Provence (FR), Palermo (IT), oblast Jihovýchod (MT), Agii Anargyri Kamatero (EL), Zadar (HR), Slatina (RO), Gdansk (PL).	http://urbact.eu/citymobilnet	s. 10, 12
Westminster (UK), Brusel (BE), Maastricht (NL), Gdynia (PL), La Rochelle (FR), Parma (IT), Split (HR), Suceava (RO), Tallinn (EE), Umeå (SE).	http://urbact.eu/freight-tails	s. 14, 16
Poznaň (PL), Boloňa (IT), Janov (IT), Sabadell (ES), Granada (ES), Coimbra (PT), Nantes (FR), Wolverhampton (UK), Kristiansand (NO), Klaipėda (LT), Daugavpils (LV), Toruń (PL).	http://urbact.eu/gen-y-city	s. 22, 24
Bilbao (ES), Porto (PT), Plasencia (ES), Ostrava (CZ), Bukurešť (RO), Bielsko-Biala (PL), Frankfurt (DE), Bordeaux (FR), Grenoble (FR), Turín (IT).	http://urbact.eu/in-focus	s. 26, 28
Janov (IT), Debrecín (HU), Palermo (IT), Varna (BG), Alba Iulia (RO), Tartu (EE), Gent (BE), Paríž (FR), Lisabon (PT), Murcia (ES).	http://urbact.eu/interactive-cities	s. 62, 64
Piacenza (IT), Serres (EL), Varaždín (HR), Szombathely (HU), Telšiai (LT), Koblenz (DE), Longford (IE), Espinho (PT), Cartagena (ES).	http://urbact.eu/maps	s. 50, 52
Preston (UK), Albacete (ES), Candelaria (ES), Boloňa (IT), Koprivnica (HR), Satu Mare (RO), Nagykovács (HU), Lublin (PL), Koszalin (PL), Almelo (NL), Praha (CZ).	http://urbact.eu/procure	s. 58, 60
Gent (BE), Nantes (FR), Atény (EL), Kluž (RO), Ostrava (CZ), Poznaň (PL), Riga (LV), Helsinky (FI), Brémy (DE), Amersfoort (NL).	http://urbact.eu/Refill	s. 46, 48
Rotterdam (NL), Glasgow (UK), Antverpy (BE), Bristol (UK), Potenza (IT), Ioannina (EL), Solún (EL), Burgas (BG), Katowice (PL), Malmö (SE), Vejle (DK).	http://urbact.eu/resilient-europe	s. 54, 56
Igualada (ES), Romans (FR), Fermo (IT), Šibenik (HR), Pécs (HU), Bistrita (RO), Liberec (CZ), Hengelo (NL), Hoogeveen (NL), Basingstoke a Deane (UK).	http://urbact.eu/retailink	s. 30, 32
Manchester (UK), Dublin (IE), Porto (PT), Guadalajara (ES), Záhreb (HR), Smoljan (BG), Suceava (RO), Miškovec (HU), Štokholm (SE), Eindhoven (NL).	http://urbact.eu/smartimpact	s. 34, 36
Antverpy (BE), Barcelona (ES), Casoria (IT), Solin (HR), Baia Mare (RO), Viedeň (AU), Brno (CZ), Oslo (NO), Düsseldorf (DE).	http://urbact.eu/sub.urban	s. 42, 44
Barnsley (UK), Limerick (IE), Basingstoke a Deane (UK), San Sebastian (ES), Clermont-Ferrand (FR), Siracusa (IT), Dubrovnik (HR), Níredháza (HU), Cēsis (LV), Gävle (SE), Gladsaxe (DK).	http://urbact.eu/techtown	s. 66, 68
Loulé (PT), Rieti (IT), Šibenik (HR), Burgas (BG), Budapešť (HU), Krakov (PL), Ústí nad Labem (CZ), Lipava (LV), kraj Vestfold (NO), Birmingham (UK).	http://urbact.eu/vital-cities	s. 82, 84

POZNÁMKY

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Operačný program URBACT umožňuje mestám spolupracovať na tvorbe udržateľných riešení prostredníctvom vytvárania sietí, zdieľaním skúseností a budovaním kapacít odborníkov v mestách. Program je od roku 2002 financovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja, príspevkami 28 členských štátov EÚ, Nórska a Švajčiarska.

KONTAKT

SEKRETARIÁT OP URBACT:
communication@urbact.eu

Kontaktujte jedného z členov tímu:
<http://urbact.eu/secretariat>

Obráťte sa na Vaše Národné kontaktné miesto:
www.urbact.eu/urbact-slovenska-republika

@URBACT

@URBACT

@URBACT

Všetky podrobnosti:
www.urbact.eu